

Labari kpa n bo LUKA akere i ni

¹ Ya si Teyofilosi, mine dɔŋgu boroori bu nyi na ba kere sam bo bu yoori ya nu fən n afa ase. ² Kabo jore n ti na bu kerere i ni, yiri ye minem seeri ya n a, nyini minem bo bu woori i bumboori ni, bɛre ɲuuri i a, bɛre kaanri a. ³ To, kabo mini ni m tii ayi koresi anis sereya n kere, fite sangha n bo jore n boori i bu ni, ma ɲu ka i ti kpa ka mini gusu kere i kere sese i su na i ko atin su fa ma wɔrɔ Teyofilosi bo a la anyunuyi ni, ⁴ adena a si ka bo ba kan akere u n kere ti nahore wɔ.

Kabo Nyemē mereke n koori Zakariya do n jore

⁵ Saŋga bo Herode yo ti Yudiya feme ni, Nyemē sayoowa dɔŋguyofɔ be wo bɛre, bu fere i ka Zakariya. I fite Abiya des Nyemē sayoowa dɔŋguyofɔm asesɛ n nu wɔ. Bu fere i yi duma ka Elizabeti, yiri mmɔɔ ti Aarɔn busu nufɔ o. ⁶ Bɛre nnyɔm kere yo ti minem bo bu su Nyemē nahore su wɔ, na bu deeri i nɔanis maawam ni, na bu yoori dekem kere bo i se ka minem yo i ni. ⁷ Ama, ba wu má baa, dama Elizabeti ti ɲɔrɔka a, na bekun i ni i hun n kere ayo nkpienm agaya.

⁸ Ceeen n be, na Zakariya awo Yudafɔm Nyemē Sereebiri Awuru n Sɔɔ Casi n nu suo i Nyemē sayoowa dɔŋguyofɔ juma, dama nyini ceeen n ti

bu dεε busu nufɔm cεen wɔ. ⁹ Nyεmε sayoowa dɔŋguyofɔm la bu nana sayoowa be. Bu tu mbaa a, na bu yi bu nu kun. Nyini cεen ni, bu yiiri Zakariya a, ka i wura bu Nyεmε Sereebiri Awuru n Sɔɔ Casi n nu, na i kunkun ayiri kunkuunwa nvavani. Nyini ti, na wɔ kɔ awura nu. ¹⁰ Ayiri nvavani n kunkun saŋga ba juuri ni, na jama kere aka gisan nu susere Nyεmε. ¹¹ Na Nyεmε mεrεkε aba ayi i ɳu akere Zakariya, i jina Mikun n yoowa yoobiri fɔmbɔrɔ su, deke bo wɔ kunkun ayiri nvavani n ni. ¹² I ɳuuri mεrεkε n sɔ ni, na wɔ bo biri, na sεre ati i. ¹³ Ama, na mεrεkε n ase i ka, "Zakariya, má a ma sεre ti u. Nyεmε ade u sere ni. U yi Elizabeti bá wu baabiesɔ, na a tún i duma ka Yohane. ¹⁴ Baa n bo i wú i n dεε ti, u ahore jó agaya kɔ sin su, na minε dɔŋgu gusu ahore jó. ¹⁵ Baa ni bá yo sɔnɔ bambaka a Nyεmε dɔ. Wɔ yo má daka ka i nu nzan fieo. Haari i ni kunnu, ye Nyεmε Awiewie Casi ni wúra i ɳu a. ¹⁶ Na i má Yisareli busu nufɔm dɔŋgu kpie bu nyi ba yiri Micera Nyεmε n bo i ti ye ni ka bu su i n dɔ. ¹⁷ Awiewie Casi n fanga wó yiri ɳu ka Nyεmε nɔanie kanfɔ Eliya a, yiri dú Micera nyunu a, adena i yó nbaasim ni bu nbaam afien dɔŋgu a, na i káaki minε keteeewam sunsunni, na bu yó minε kpam, na i sεsε Nyεmε minem su se i."

¹⁸ Na Zakariya ase Nyεmε mεrεkε n ka, "Nzu deke ye m fá si ka jɔre n bo a sujɔjɔ i ni yó nahɔre a? Dama ma yo kpien, m yi gusu ayo buke."

¹⁹ Na mεrεkε n ase i ka, "Bu fere m ka Gabiriyeli. Mini wo Nyεmε nyunu a. Ye wɔ

sunma m u dɔ ka m fa ahin labari kpa n ba ma u a. ²⁰ Ti fən. Nɔanie n bo m sujɔjɔ i ni bá yo nahɔrɛ wɔ, saŋga bo Nyɛmɛ koro ka i yo ni. Ama, a yo má m nɔanie n yarada dɛɛ ti, a tó amuna, na a kóro jɔjɔ má haari cɛɛn bo a bá ɲu ka nɔanie n bo m sujɔjɔ i n ayo nahɔrɛ.”

²¹ Nyini saŋga n kere minɛm n toko jina gisan nu ɲminda Zakariya, na ba birisi deke bo i ti na wɔ ce Sɔɔ Casi n nu sɔ ni. ²² Saŋga bo i ba fiteeri ni, wɔ koro ajɔjɔ má bu dɔ. Dɔ na ba fa nu ka wɔ ɲu alekutura deke be Sɔɔ Casi n nu. Dama wɔ koro ateke má i nɔɔ ajɔjɔ má, se i fa i saa jɔjɔ bu dɔ a.

²³ Saŋga bo Zakariya ba yoori i juma kere wieeri Nyɛmɛ Sereebiri Awuru n nu ni, na wɔ kpie i nyi akɔ i bɔsu. ²⁴ Wɔ ce má, na i yi Elizabeti anyinse. Wɔ yi má i ɲu fofoe nu haari sara nnu. ²⁵ Na wɔ se ka, “Kisa, ya Micera n anie aju m anjunfɔ. Wɔ yi m afite nyinse bambaka nu.”

Kabo Nyɛmɛ mɛrɛkɛ n kɔɔri Mariya dɔ n jɔrɛ

²⁶ Saŋga bo Elizabeti nyinse n ba juuri sara nsen ni, na Nyɛmɛ asunma mɛrɛkɛ Gabiriyeli miɛ be bo i wo Galili awɔrɛ n nu, na bu fere i ka Nazareti ni, ²⁷ ka i kɔ fa labari ma sun̄guru be bo bu fere i ka Mariya ni. Nyini saŋga, ba fa i ace biesɔ be, bu fere i ka Yosefu, i fite Fɛmɛ Davidi dɛɛ busu n nu wɔ. I ni Mariya nya saŋga da má, dama wɔ nya ja má i. ²⁸ Na mɛrɛkɛ n awura i ɲu, na wɔ se i ka, “Sun̄guru, m yo u anse ni terefie. A di Nyɛmɛ ahɔrɔma, na i kaaki wo u dɔ.” ²⁹ Mariya tiiri ahin nɔanie n ni, na wɔ yo i alekutura, na wɔ birisi ase ka, “Ahin anse

yoowa n bu la ka sε wɔ lεε?" ³⁰ Na mεrεkε n ase i ka, "Mariya, má a ma sεrε ti u. A di Nyεmε ahɔrɔma beberebe. ³¹ So u sui na a t̄i. M ɳa a bá nyinse, na a wú baabieso, na a tún i duma ka Yesu. ³² I bá yo sɔnɔ bambaka, na bu fere i ka, Nyεmε Fεmε Kpiri n Wa. Ya Micera Nyεmε fá i na Davidi fεmεya bie ma i, ³³ na i yó Jakɔbu busu nufɔm fεmε sangā kεrε, na i dεs fεmεya ni lá má awieeri." ³⁴ Na Mariya abisa mεrεkε n ka, "Ye ahin yó sε koro yo a? Dama m nya si má bieso." ³⁵ Na mεrεkε n abɔ i nu ka, "Nyεmε Awiewiɛ Casi ni bá wura u ɳu, na Nyεmε dεs yiko n bá wo u dɔ. Nyini ti, baa n bo a wú i ni, i bá yo baa casi wɔ, na bu fεre i ka Nyεmε Wa. ³⁶ Niε fεn, Elizabeti bo i ti u lamɔkɔ ni, yiri bo bu ɳa i ti ɳɔrɔka ni, haari ni bo wɔ yo buke ni, wɔ nyinse, i sara nsen lεε. ³⁷ Pui wo má bεrε bo Nyεmε koro yo má i." ³⁸ Na Mariya ase i ka, "Tɔ, m ti Micera n afani wɔ. Ma nyini sam kεrε yo ma m kabø a se ni." Na mεrεkε n akɔ ayaki i.

Kabo Mariya kɔ niεeri Elizabeti busu ni

³⁹ Nyini dεs sin, wɔ cε má, na Mariya akpa i ɳu, na wɔ yasu ndende akɔ Zakariya ni i yi Elizabeti bɔsu ka i kɔ niε bu busu. Nyini miε n wo Yudiya asiεn n su bukam n afiεn wɔ. ⁴⁰ Na wɔ kɔ awura Zakariya dika, na wɔ yo Elizabeti anse. ⁴¹ Elizabeti tiiri Mariya anse yoowa n ni, na baa n bo i wo i kunnu n akpisi i ɳu. Dɔ na Awiewiɛ Casi n awura Elizabeti ɳu, ⁴² na wɔ bo awie kpa, i ɳa, "Nyεmε ayo u kisi atara nbaram kεrε, wɔ kaaki ayo baa n bo a bita i nyinse n kisi. ⁴³ Nzu jirima la ahin n bo Nyεmε afa ama m n a,

ka m Mibie dεε ni aba anie m busu a? ⁴⁴ Dama m tiiri u anse yoowa n na baa n bo i wo m kunnu ni, akaba akpisi i ju ni akunnujo. ⁴⁵ Terefie wo u dɔ, dama a yo yarada ka Mibie n noanie n bo wɔ kan akere u ni, i bá yo yiiwa aŋgbɑ.”

Kabo Mariya diiri jue kansiiri Nyεmε ni

⁴⁶ Na Mariya ase ka,

“M kansi Mibie ni m ahorembaa su.

⁴⁷ M ahore ajo Nyεmε ju, yiri bo i ti m Tii-defo ni.

⁴⁸ Haari ni bo m ti i afani n kεrε ni, i wara afi má m sa.

Fite nyuma fa kɔ, minεm kεrε bá fere m ka terefiefɔ.

⁴⁹ Dama ka Micera yiko kεrε fɔ ni ayo sakpa beberebe ama m,
i duma ti casi.

⁵⁰ Saŋga kεrε saŋga i si aŋunfɔ o,
i si minεm bo bu soro i n kεrε aŋunfɔ o.

⁵¹ Wɔ fa i yiko asaa ni, afɔn asandi karambani-fɔm,
ni bu sunsunni tie n kεrε.

⁵² Wɔ yi nfεmε bambakam afite bu fεmεya biεm n su,
na wɔ ye tarakam saa su.

⁵³ Wɔ ma ahɔefɔm nenje kpakpam na bu kunnu ayi,
na wɔ fɔn neŋgefɔm na ba ka bu saa ŋgbεen.

⁵⁴⁻⁵⁵ Sesesu n bo i yo faari na i diiri i di ni ya nam ni,

wɔ ma i ayo yiiwa,

ye wɔ ba abuka Yisareli fɔm bo bu su i ni.

I wara afi má Abraham sa.

Wɔ si i ni i sinfɔm kere aŋunfɔ saŋga kere.”

⁵⁶ Na Mariya aka Elizabeti bi, sara nsan, na wɔ nya aba akaaki akɔ i bɔsu.

Kabo bu wuuri Yohane Nyemē Nzue Biefɔ n ni

⁵⁷ Elizabeti kutu cɛen ni, na wɔ wu baabiesɔ. ⁵⁸ Na Elizabeti tanafɔm, ni i lamɔsim tiiri ka Micera n ayo i sakpa bo i la má aŋusu ni, na bu ni yiri kere kunnu ajo. ⁵⁹ Baa n lemɔcues cɛen n ba juuri ni, na ba tiɛn bu nɔɔ na bu wura i kɛnkenne, na bu tun i duma. Má bu koro ka bu fa i si Zakariya duma fa tun i a. ⁶⁰ Ama, na i ni ase ka, “Ai, bu fère i ka Yohane wɔ.” ⁶¹ Na ba se i ka, “U lamɔsi nu, bu fere ŋma sɔ a?” ⁶² Na ba fa bu saa ajɔjɔ baa n si n dɔ, na bu si duma bo i koro ka bu fa tun i wa ni. ⁶³ Dɔ na Zakariya afa i saa akere ka, bu má i deke be na i kere, na wɔ de i na wɔ kere ka, “I duma la Yohane.” Na nyini jɔrɛ n ayo bu kere alekutura. ⁶⁴ Jina n nu bɛrɛ, na Nyemē ateke i nɔɔ na wɔ bo i bu ajɔjɔ bekun, na i sukansi Nyemē. ⁶⁵ Na sere ati bu tanafɔm kere. Na minem akan nyini sa n bo i yoori n jɔrɛ abara aye Yudiya awɔrɛ n bukam n kere su. ⁶⁶ Na minem kere bo bu tiiri i n afa jɔrɛ n ase bu ahore su na bu susunsun, na ba bisa bu ŋu ka, “Baa n ba nyiiri, i yó nzu baa lɛɛ?” Bu seeri sɔ ni, dama bu kere aŋu ka Micera n yiko n wo i ŋu.

Kabo Zakariya kaanri Nyemē nɔanie n ni

⁶⁷ Na Awiewie Casi n awura baa n si Zakariya ŋu, na wɔ kan Nyemē nɔanie, i ŋa,

⁶⁸ “Am ma ya kansi ya Micera ni,
yiri bo i ti Yisareli fɔm Nyemē ni.
Dama ka wɔ ba anie i minem busu,

na wɔ de bu tii aji.

69 Wɔ ma ya tiidefɔ fɔŋgafɔ,
i fite i amusuisufɔ Fɛmɛ Davidi dɛɛ busu n
nu wɔ.

70 Nyɛmɛ yo maari i nɔanie kanfɔ casim jɔjɔri
dawa saŋga

71 ka i bá de ya tii fite ya kpɔfɔm,
ni bo bu koro má ya n saa nu.

72 Sɔ ye i kereeri ka i si ya nam aŋunfɔ,
na i wara fi má i sesesu casi n sa a.

73-74 I yo faari nyini sesesu n na wɔ di i di ni ya
na Abraham
ka i de ya tii fite ya kpɔfɔm saa nu,
adena ya koro su i bo ya soro má sɛrɛ,

75 na ya yo casi na ya yo sa bo i kɔ atin n su i dɔ,
haari ni ya ŋgɔɔ awieeri.

76 Wɔrɔ, m wa ni, bu bá fere u ka
Micera Nyɛmɛ Kpiri n dɛɛ nɔanie kanfɔ.

Dama a dú ya Micera n mɔ
na a kó sesɛ i atin su ŋminda i.

77 Na a má i minɛm si ka i fá bu satiɛ ce bu n dɛɛ
ti,
ye i dé bu tii ji a.

78 Dama Nyɛmɛ si ya aŋunfɔ agaya n dɛɛ ti,
i má aŋgoro wein n ta ma ya.

Nyini wein n ti kabɔ wiɛ fite na i ti n wɔ,

79 na i má wein ta ma minɛm bo bu wo
awosin nu
na bu soro yiwee sɛrɛ ni.

Na i bá kere ya atin bo i ma ahoreda."

80 Na baa n anyi, na Nyɛmɛ ayo i sunsunni
fɔŋga, na wɔ kɔ awo boro kpantain nu dɔ i ŋumi,
haari cɛɛn n bo i ba yiiri i ŋu fiteeri fofoe nu kere
Yisareli fɔm ni.

2

Kabo bu wuuri Yesu ni

¹ Nyini saŋga na Romafoṁ feme kpiri n bo bu fere i ka Siza Agusito ni, ama nɔɔ ka bu kere i minem kere duma. ² Nyini saŋga ni tiiri ciciri su dεe minem duma kereewa n ȳusu a. Nyini saŋga n ye sɔɔ be bo bu fere i ka Kurenɔsi n ti Siriya awore n nu gomina n a. ³ Nyini ti, na deke bo sɔɔ kere wo na ba kɔ bu na mie su na bu kɔ kere bu duma. ⁴ Do na Yosefu gusu afite Nazareti mie n bo i wo Galili awore n nu ni, na i kɔ kere i duma. I koɔri mie n bo bu fere i ka Betilehem na i wo Yudiya awore n nu wɔ, dɔ ye bu wuuri Feme Davidi a. Yosefu ti Feme Davidi dεe busu nufo n ti ye i koɔri awore n nu dɔ a. ⁵ I ni Mariya bo ba fa ace i ni koɔri a. Nyini saŋga ni, Mariya bita nyinse. ⁶ Bu wo dɔ n na saŋga n aju bo Mariya wu baa. ⁷ Ba nya má fofoe wɔfɔm daabiri n nu bo bu da. Nyini ti, na ba kɔ awura deke bo bu fa neŋgendɔrem wura, dɔ na wɔ wu i sunjuru baa, baabiesɔ. Na wɔ fa baa n apɔɔndi sanvuin nu, na wɔ fa i ada neŋgendɔrem diire diibiri alaka nu.

Kabo merekem tieeri nbɔesasafɔm ȳu ni

⁸ Nbɔesasafɔm nbem wo nyini awore n nu dɔ sunie bu nbɔem dika, kɔŋgue, ⁹ na Micera n merekε akaba atie bu ȳu, na Micera n ama i wein ata abara aye bu, na sere ati bu agaya, ¹⁰ ama, na merekε n ase bu ka, "Má am ma sere ti am. Ma ba ka m ba ma am labari kpa a. Nyini labari ni, yiri má minem kere ahore jɔ agaya. ¹¹ Ahin kɔŋgue n nu bɛre, ba wu am Tiidefɔ ni, Feme Davidi bɔsu n nu, yiri ti Kristo n bo Nyemε ase ka

i súnma i n a, am Mibiε ni. ¹² Deke bo i kere am na am sí nu n la ka, am kó ɳu ka ba fa i apɔɔndi sanvuin nu afa i ada neŋgендօrem diire diibiri alaka nu.” ¹³ Jinaabiri n nu bəre na mərəkəm beberebe akaba afite aŋgoro abuka nyini kun n su, na bu sukansi Nyεmε, bu ɳa,

¹⁴ “Kansi wo Nyεmε bo i wo aŋgoro n dɔ.

Na ahoreda wo minem bo bu wo asiεŋgu fən
n dɔ
na Nyεmε ahore ajo bu ɳu ni.”

¹⁵ Saŋga bo mərəkəm n fiteeri bu dɔ kpieeri bu nyi kɔɔri aŋgoro ni, na nbɔesasafɔm ni ase bu ɳuɳu nu ka, “Am ma ya kɔ Betilehem mie n nu na ya kɔ ɳu deke n bo wɔ yo na Micera n ayi akere ya ni.” ¹⁶ Nyini ti, na ba kɔ ndende, na ba kɔ anju Mariya ni Yosefu, na ba ɳu baa n gusu ka i da neŋgендօrem diire diibiri alaka n nu. ¹⁷ Saŋga bo bu kɔ ɳuuri baa n ni, na ba kan nɔanis n kere bo mərəkə n fa maari bu fa kɔ baa n ɳusu jɔre n akere minem. ¹⁸ Na minem kere bo bu tiiri kabø nbɔesasafɔm seeri bu ni, n ayo alekutura. ¹⁹ Na Mariya afa nyini sereya n kere bo i yoori ni ase i ahore su. ²⁰ Na nbɔesasafɔm n akpie bu nyi akɔ bu nbɔem n bi, na bu sukansi Nyεmε na bu subo tuntun i fa kɔ deke n kere bo ba ɳu i na ba ti i n dɛɛ ti. Deke n kere yoori kabø mərəkə n seeri bu n wɔ.

Kabo bu tuunri Yesu duma ni

²¹ Saŋga bo lemɔcues cεen n ba juuri ni, na ba wura baa n kənkenne, na ba tun i duma ka Yesu. Duma n bo mərəkə n fa maari i ka, na i ni nyinsεeri i n lɛɛ.

Kabo bu faari Yesu kɔɔri Nyɛmɛ Sereebiri Awuru n nu barasu ni

²² Na cœen n aju bo Yosefu ni Mariya kɔ yo bu fin ŋmisi sayoowa kabو Nyɛmɛ nɔanie kpamaawa n bo i fa maari Moyisi n kereeri ka bu yo ni. Nyini ti, na ba fa baa n akɔ Yerusalem miɛ kpiri n nu na bu kɔ fa i wura Micera n saa nu. ²³ Kabo ba kere i Micera n nɔanie kpamaawa n nu ni, ba kere ka, “Baabiesɔ kere bo i ti i ni sunjguru baa, i ti ye ni ka bu fa i kɔ ma Micera ni, na i yó i dɛɛ.” ²⁴ Na ba kɔ ayo yoowa, kabو Micera n nɔanie kpamaawa n akere ka bu yo i ni, bu faari bumbuku wara tiiwa nnyɔ yoori yoowa n a.

²⁵ Nyini saŋga ni, sɔnɔ be wo Yerusalem, bu fere i ka Simeyon. I yo ti sɔnɔ bo i yo sa bo i kɔ atin su Nyɛmɛ dɔ o, na i ti sɔnɔ bo i soro Nyɛmɛ, na i ŋminda fa kɔ saŋga bo Yisareliſɔm nya bu tiide n wɔ. Na Awiewie Casi n wo i ḥu. ²⁶ Na Awiewie Casi n ama wo si ka i wú má, má ka i nyumbaa aba aju Kristo ni, Tiideſɔ n bo Micera n ase ka i súnma i ni. ²⁷ Na Awiewie Casi n ama Simeyon akɔ Nyɛmɛ Sereebiri Awuru n nu. Nyini saŋga n ye Yesu si ni i ni gusu afa i akɔ ka bu kɔ yo yoowa kabو Nyɛmɛ nɔanie kpamaawa n akere ka bu yo n a. ²⁸ Simeyon ḥuuri baa n sɔ ni, na wɔ kaba ade baa ni i saa nu, na wɔ kansi Nyɛmɛ, i ḥa,

²⁹ “M Mibie, u nɔanie n bo a yo seeri m ni, ayo yiwa,

ma mini u akɔ n atin kisa na m fíte durunya n nu ni ahoreda.

³⁰ Dama kisa mini ni m tii nyumbaa aju Tiideſɔ ni,

31 yiri ye a sese i su,
ye a ma minem kere nyumbaa aju i a.

32 Yiri ti wein n a, na i kere minem u atin ni,
bere bo bu ti má Yudafom ni,
na i wúra Yisarelim kpiri,
bere bo bu ti u dëe minem ni.”

33 Simeyon jéjori baa n jore sō ni, na i si ni
i ni ayo alekutura. **34** Na Simeyon asere Nyemē,
na wō yo bu kisi. Na wō se baa n ni ka, “Ahin
baa n ye Nyemē ayi i ka i má Yisarelim dōngu
kpaasi, na dōngu gusu yásu n a. Yiri yó deke
bo i ti alekutura sa, na minem dōngu bá kete i.
35 Sō ye i bá yi bu asiri nu sunsunni tiem kere fite
fofoe nu a. Na yiri ti, u ahore sáaki agaya, kabو
takobe kpie sōnō na i yo ya ni.”

36-38 Nyini saŋga n nu nō o, na bara be, i ti
Nyemē noanie kanfō o, na i gusu wo dō, na wō
ba baa n bi. I duma la Anna, na bu fere i si ka
Fanuweli, Aseri dëe busu nufōa. Bara n ti buke
wō nahore su, i jaari i hun, bu afō nso ye i kaari
kunafō a. Nyini saŋga ni, i la afō aburamōcues
ni nna. Wō kpaaki ayaki má Nyemē Sereebiri
Awuru ni, i cici i nōo sō o, na i kō susere Nyemē,
wiesu ni kōngue. I ba juuri baa n bi ni, na wō
da Nyemē asi na yiri gusu ajōjō baa n jore akere
minem kere bo bu ḥminda ka Nyemē sunma
Tiidefō n na i de Yisarelim tii ji ni.

Kabo bu faari Yesu koɔri awuru ni

39 Saŋga bo Yosefu ni Mariya yoori yoowa n
kere bo Micera n noanie kpamaawa n kere ka
bu yo n wieeri ni, na ba kpie bu nyi akō bu bōsu
Nazareti bo i wo Galili awōrē n nu ni. **40** Na baa

n anyi, na wɔ nya faŋga ni alecira, na Nyemɛ ahɔrɔma awo i dɔ agaya.

Kabo bu faari Yesu kɔɔri Yerusalem miɛ kpiri n nu ni

⁴¹ Afɔ kere afɔ, Yesu si ni i ni kɔ Yerusalem miɛ kpiri n nu wɔ, na bu kɔ di Butara cœenkpiri, bo bu di i na bu tenge su kabo Nyemɛ yo deeri bu nam tii fiteeri Ijipitifɔm asiɛn su ni. ⁴² Saŋga bo Yesu ba juuri afɔ buru ni nnyɔ ni, na ba kɔ na bu kɔ di cœenkpiri n kabo bu yo afɔ kere afɔ ni. ⁴³ Bu ba diiri cœenkpiri n wieeri na bu sukpie bu nyi kɔ awuru ni, na Yesu yiri aka Yerusalem dɔ. I si ni i ni asi má ka wɔ ka dɔ. ⁴⁴ Bu sunsunni la ka i wo abeŋgu natirifɔm n nu wɔ, nyini dɛɛ ti, bu wo kɔ su wɔ haari wies kɔ sutɔ. Dɔ na ba bo i bu sunienie i, bu lamɔsim ni bu danfom nu. ⁴⁵ Ama, ba ɳu má i, na ba nya kpie bu nyi akɔ Yerusalem na bu kɔ nienie i. ⁴⁶ I lesan cœen na ba kɔ anju ka i tana Nyemɛ Sereebiri Awuru n nu, Nyemɛ nɔanie kerefɔm afien suso i sui, na i subisa bisaawam. ⁴⁷ Na minɛm bo bu tiiri i nɔanie n kere ayo alekutura, fa kɔ kabo i la si na i bɔ nɔanie bisaawam nu barasu ni. ⁴⁸ Na saŋga bo i si ni i ni ba ɳuuri i n na ba miɛ, na i ni abisa i ka, “M wa, nzu ti ye a yo ya sɔ a? A ma mini ni u si ahore asaaki akɔ asin su, haari ya natı wo u nienie su.” ⁴⁹ Na wɔ se bu ka, “Nzu ti ye am natı nienie m busu a? Am si má ka wɔ yo daka ka m wo m Si awuru n nu wɔ?” ⁵⁰ Ama, ba ti má nɔanie n bo i seeri bu nu n bu.

⁵¹ Na Yesu asu bu su, na ba kpie bu nyi akɔ Nazareti miɛ n nu, na wɔ de bu nɔanie. Na i ni afa nyini sam kere ase i ahore su. ⁵² Na Yesu

sunyi, na i alecira subuka su, na i sayoowam susun Nyemē ni adamande kere nu.

3

*Kabo Yohane Nyemē Nzue Biɛfɔ n kaanri
Nyemē jɔrε ni*

¹ Romafɔm feme kpiri bo bu fere i ka Siza Tiberiyosi n diiri i feme ya ni, afɔ buru ni nnu, nyini saŋga ye sɔnɔ be bo bu fere i ka Pontiyo Pilato n ti Yudiya awɔrε n nu gomina, na sɔnɔ be bo bu fere i ka Herode n niɛ Galili awɔrε n nu su, na i gɔrɔ bo bu fere i ka Filipu n gusu niɛ awɔrε nnyɔ nbem bo bu fere bu ka Iturayɔ ni Tarakonitidɔ n su, na sɔnɔ be bo bu fere i ka Lusaniya n gusu niɛ awɔrε n bo bu fere i ka Abilene n su. ² Nyini saŋga ni, Anasi ni Kayafasi jina Nyemē sayoowa dɔŋguyofɔm kere kpien n jinaabiri a. Na Nyemē afa i nɔanie n ama Yohane Zakariya wa, boro kpantain n nu. ³ Nyini ti, na Yohane akɔ Yodan kunma n awɔrε n kere n nu sukan Nyemē jɔrε, i ḥa, “Am kaaki am wo na m biɛ am Nyemē nzue, na Nyemē fa am ḥgasí ni am satie kere ce am.” ⁴ So ye wɔ yo yiwa, kabu Nyemē ma ba kere i nɔanie kanfɔ Esaya dɛe kadasi n nu ka,

“Sɔnɔ be subo ndoori boro kpantain n nu ka,

‘Am sɛsɛ Mibie n atin su,
na am yo i atin n dɔŋgu.

⁵ Na bu bá bereki bukam n ni kpɛrem kere,
na bu bá tɔtɔ kunma kunma kere bo i wo
buka n bu,
na atin kere bo wɔ biri, bu bá tenge,
na bu bá tɔtɔ i kunma kunma n kere.

6 Na adamande kere bá ḥu kabو Nyεmε dé bu tii ji barasu ni.’ ”

7 Na jama beberebe afite aba Yohane dō ka i biε bu Nyεmε nzue. Na wō se bu ka, “Amberε burukččonufōm bo am ti ka woom ni, ḥma seeri am ka am ḥmati fite suicin kekereke n bo Nyεmε sufa ba am dō n nu a? **8** Am yo sakpa bo i kere ka am akaaki am wo. Na má am sunsun ka, Abraham ti am na dεε ti, na am koro fite nyini suicin n nu. M suse am wō lεε, ka, Nyεmε koro ma ahin yabuem ni kaaki nbaam ma Abraham. **9** Nyεmε asi i samba n nana ase baka kere bu na i kpie i ji sin nu, yiri bo i suuwa ti má kpa ni.”

10 Na jama n abisa Yohane ka, “Ye ya yo se wō lεε kisa n a?” **11** Na wō bč bu nu ka, “Sčnč kere bo i la tanlεε nnyč, i mi ma sčnč bo i la má be n kun, na bo i la diire gusu yo sč.” **12** Na lampodefō nbem aba i dō ka i biε bu Nyεmε nzue, na ba bisa i ka, “Ya Kerefō, ye ya yo se wō?” **13** Na wō se bu ka, “Má am de ḥwaa kō tara kabو i ti ye ni ka am de ni.” **14** Na soja nbem gusu aba i dō aba abisa i ka, “Ye yεrε di, ya yó se wō?” Na wō se bu ka, “Má am mie be de ḥwaa i dō, na má am tun be nzuin. Am ma am nyunu yi am ḥkatč.”

15 Na minem bo bu tana niε Kristo n atin nu ka i ba ni, yiri Tiidefō n bo Nyεmε ase ka i súnma i ni, bu sunsun ka, beni, kisa Yohane ti Kristo Tiidefō n a. **16** Yohane siiri nyini dεε ti, na wō se bu ka, “Mini sufa nzue biε am a, na am yo casi, ama, bo i tara m fiego wo m sin suba. M ti kaan ni bo m dodo i. Yiri fá Awiewie Casi n ni sin yo am casi a, kabو sčnč biε nzue na i yo casi ni. **17** I bita i ḥgani bakiti fieeba suba, na i bá bakiti yi

ŋgani mbaa n busu gɔ i bondo nu, na i nya yára kunkun n sin n bo i je na i nɔ má n nu.”

¹⁸ Sɔ ye Yohane kaanri labari kpa n kereeri minem a, na wɔ jɔjɔ jɔrɛ dɔŋgu ase bu ka bu kaaki bu wo. ¹⁹ Ama, na Yohane akan Fɛmɛ Herode ndie ka wɔ fa i gɔrɔ yi Herodiya aja i hun ŋgɔɔ su, na wɔ kaaki ayo sa ŋgbɛɛnŋgbɛɛn beberebe. ²⁰ I satie bo i ti tie tara i kere n la ka i taraari Yohane nyiiri i dansaraka a.

Kabo Yohane bieeri Yesu Nyɛmɛ nzue barasu ni

²¹ Saŋga bo Yohane bieeri minem Nyɛmɛ nzue ni, na wɔ bie Yesu gusu. Bu bieeri i wieeri, na i susere Nyɛmɛ ni, dɔ na aŋgoro n atekɛ, ²² na Awiewie Casi n ajura aba atana i ɲu ka tiiwa dɛɛ su. Na wɔ ti akonvi be ŋga aŋgoro, i ɳa, “Wɔrɔ ti m wa a, m koro u agaya, m ahore ajo u ɲu.”

Yesu Kristo nam duma yaa

²³ Saŋga bo Yesu boori i juma n bu ni, nyini saŋga i la afɔ aburasan. Mine yo sunsun ka i si la Yosefu bo i ti Heli wa n wɔ, na Heli si la ²⁴ Matati, na Matati si la Levi, na Levi si la Meléki, na Meléki si la Yanayi, na Yanayi si la Yosefu nyin̄ga n bo ²⁵ i si la Matatiya ni, na Matatiya si la Amosi, na Amosi si la Nahumu, na Nahumu si la Esili, na Esili si la Nagayi, ²⁶ na Nagayi si la Maati, na Maati si la Matatiya nyin̄ga n bo i si la Semeni ni, na Semeni si la Yoseki, na Yoseki si la Yoda, ²⁷ na Yoda si la Yowanani, na Yowanani si la Resa, na Resa si la Zorobabeli, na Zorobabeli si la Salatiyeli, na Salatiyeli si la Nieri, ²⁸ na Nieri si la Meléki nyin̄ga n bo i si la Adi ni, na Adi

si la Kosamu, na Kosamu si la Elimadamu, na Elimadamu si la Eri,²⁹ na Eri si la Yosuwa, na Yosuwa si la Eliyeza, na Eliyeza si la Yorimu, na Yorimu si la Matati nyin̄ga bekun, na nyini Matati n si la Levi nyin̄ga bekun,³⁰ na nyini Levi n si la Simeyon, na Simeyon si la Yuda, na Yuda si la Yosefu nyin̄ga n bo i si la Yonamu ni, na Yonamu si la Eliyakimu,³¹ na Eliyakimu si la M̄eliya, na M̄eliya si la Menna, na Menna si la Matata, na Matata si la Natani, na Natani si la Feme Davidi,³² na Feme Davidi si la Jese, na Jese si la Yobedi, na Yobedi si la Boosi, na Boosi si la Sala, na Sala si la Naasoni,³³ na Naasoni si la Aminadabu, na Aminadabu si la Adimini, na Adimini si la Arani, na Arani si la Hesarom, na Hesarom si la Farese, na Farese si la Yuda nyin̄ga n bo³⁴ i si la Jak̄bu ni, na Jak̄bu si la Izaki, na Izaki si la Abraham, na Abraham si la Tara, na Tara si la Nakoro,³⁵ na Nakoro si la Seruku, na Seruku si la Ragawu, na Ragawu si la Faleki, na Faleki si la Ebera, na Ebera si la Sala nyin̄ga bekun,³⁶ na nyini Sala n si la Keena, na Keena si la Arafakadi, na Arafakadi si la Semu, na Semu si la Nowa, na Nowa si la Lameki,³⁷ na Lameki si la Matusala, na Matusala si la Henoki, na Henoki si la Yareti, na Yareti si la Malsheeli, na Malsheeli si la Keena nyin̄ga bekun,³⁸ na Keena n si la Enosi, na Enosi si la Seti, na Seti si la Adam, na Adam si la Nyemē.

4

Kabo Sitana yoori Yesu na i nie ni

¹ Awiewiε Casi n woori Yesu ɳu agaya, na wɔ fite Yodan kunma n awɔrε n nu, na Awiewiε Casi n afa i akɔ boro kpantain n nu kɔ sukere i atin. ² I woori dɔ cεen aburana, na Sitana ayo i na i niε ka, i yó yiri Sitana n dεe koroowa, nzεn i yó má i. Nyini cεen aburana n kεrε ni, wɔ di má pui, nyini dεe sin, na ahɔε aba ati i. ³ Na Sitana n ase i ka, “Nzεn a ti Nyεmε Wa, se ahin yabue n na i kaaki diire.” ⁴ Ama, na Yesu abɔ i nu ka, “Ba kεrε i Nyεmε Jɔrε Kadasi n nu ka, má diire ɳgumi ma sɔnɔ ɳgɔɔ a.”

⁵ Na Sitana afa i afun akɔ angoro lenlenge, na i nyumbaambaa n nu bεrε, na wɔ kere i durunya n nu asiεn n kεrε. ⁶ Na wɔ se i ka, “Wɔrɔ ye m má a niε ahin asiεn n kεrε su a, na m fá bu ajekεm kεrε ma u, dama Nyεmε afa i kεrε awura m saa nu, na mini gusu koro fa ma sɔnɔ kεrε bo m koro. ⁷ Nzεn a kutu suuri m, m fá nyinim kεrε ma u.” ⁸ Na Yesu ase i bekun ka, “Ba kaaki akεrε i Nyεmε Jɔrε Kadasi n nu ka,
 ‘Kutu Micera u Nyεmε ni,
 na a su yiri ɳgumi.’”

⁹ Na Sitana n akaaki afa Yesu akɔ Yerusalem miε kpiri n nu, na wɔ fa i akɔ ajina Nyεmε Sereebiri Awuru n tii su lenlenge, na wɔ se i ka, “Nzεn a ti Nyεmε Wa, fite fεn ti tɔ asiεŋgu na m niε.
¹⁰ Dama ba kεrε i Nyεmε Jɔrε Kadasi n nu ka,

‘Nyεmε má i mεrεkεm noɔ ka bu niε u dika
 na bu kanda u.’
¹¹ Ba kaaki akεrε i ka,
 ‘Bu fá bu saa so u nu,
 na má u jaa bo yabue be.’”

12 Ama, na Yesu akaaki ase i ka, “Ba kaaki akere i Nyemē Jōrē Kadasi n nu ka, ‘Má a yo Micera Nyemē n na a nie kabو i yiko ti barasu.’ ”

13 Saŋga bo Sitana n yoori Yesu yoowa barasu n kere na i nie i ni, na wō kō ayaki Yesu ka.

Kabo Yesu boori i juma bu Galili awore n nu ni

14 Na Yesu akpie i nyi akō Galili awore n nu, ni Awiewie Casi n dēs yiko nu. Na i labari abara aye nyini awore n kere pepere nu. **15** Na wō kere minem Yudafōm tientienbungo n nu, na sōs mōs cōnōs nu, na sōs kere akansi i.

Kabo Yesu ḥa Nyemē noanie kanfō la má jirima i bɔsu ni

16 Na Yesu akō Nazareti mie n nu, dō ye bu taari i a, na wō nyi, na Yudafōm Numiyi cēen n be, na wō kō bu tientienbungo n nu, kabو i nati kō ni. Na wō yasu ajina ka i kan Nyemē Jōrē Kadasi ni, **17** na ba fa Nyemē noanie kanfō Esaya dēs kadasi n ama i. Na wō teke i, na wō nie anju awore n bo ba kere i nu ka,

18 “Micera n Awiewie n wo m dō,
dama wō yi m ka m kan labari kpa n kere yaarifōm.

Na wō sunma m ka m kō minem bo ba tara bu domuem n dō,

na m se bu ka m bá de bu tii ji,
na m kō anyinsim dō,

na m se bu ka m bá teke bu nyumbaa,
na m kō minem bo bu bita bu mie n dō,
na m se bu ka m bá de bu tii ji,

19 na m bo ndoori ka,
afō n nu Micera ni má i minem di i ahōrōma.”

20 Na Yesu akan awie, na wɔ kata Nyεmε Jɔrε Kadasi n su, na wɔ fa ama i bitafɔ ni, na wɔ tana. Na minem kere bo bu wo tientienbungɔ ss n nu n afa bu nyumbaa akpama i ɳu. **21** Na wɔ se bu ka, “Nyuma dεs cεen n nu, ahin Nyεmε Jɔrε Kadasi n bo ma kan i na am ati i ni, ayo yiwa.” **22** Na sɔnɔ kere akan kpa ama i, na ba yo alekutura kabø i nɔanie jɔjɔcwa n ti kpa barasu ni, na ba bisa bu ɳuɳu nu ka, “Má Yosefu wa n lɛɛ?”

23 Na Yesu ase bu ka, “M si tenle ka am bó m ahin anyundεrε ni ka, ‘Ayirifɔ, tuntun u ɳu.’ Na am sé m ka, ‘Sam n bo ya tiiri ka a yoori bu Kapεnam miɛ kpiri n nu ni, yo bu u bɔsu fεn gusu na ya niɛ.’” **24** Na Yesu akaaki ase bu ka, “Nahɔrε ye m suse am n a, Nyεmε nɔanie kanfɔ la má jirima haari kaan sɔ mmɔɔ i bɔsufɔm dɔ. **25** Am teŋge su kabø Nyεmε nɔanie kanfɔ Eliya dεs saŋga n na nzue atɔ má afɔ nsan ni kpaaki nu, na ahɔe bambaka tɔɔri ni. I ti nahɔrε wɔ ka, nyini saŋga, kunafɔmbeberebe woori Yisareli asiɛn n su, **26** ama, Nyεmε asunma má Eliya nyini kunafɔm be dɔ, se i sunmaari i kunafɔ kun be dɔ a, i wo miɛ be bo bu fere i ka Zarɛfati na i ti má Yudafɔm miɛ kpiri n wɔ, i wo Sidon dεs awɔrε n nu wɔ. **27** Sasu bekun, Nyεmε nɔanie kanfɔ Elisa dεs saŋga, i ti nahɔrε wɔ ka kokobi yo taraari minem beberebe Yisareli asiɛn n su, ama, Nyεmε ama wɔ tuntun má bu kun n kpein mmɔɔ, se i tuntuunri kokofɔ kun be wɔ, bu fere i ka Naama, i ti má Yudafɔ, i fite Siriya awɔrε nu wɔ.”

28 Minem bo bu wo ssɔ n nu n tiiri sɔ ni, na yaa ati bu agaya. **29** Na ba yasu aso i nu, acin i

afite miε n nu akɔ kpere n bo miε n wo su ni, ka bu fa i ji buka n bu asiεŋgu. ³⁰ Ama, na wɔ natì asin jama n afien akɔ.

Kabo Yesu fɔn yiiri ajini sɔns be ɳu ni

³¹ Dɔ na wɔ kɔ miε kpiri n bo bu fere i ka Kapεnam na i wo Galili awɔrε n nu ni, na Numiyi cεen ni, na wɔ kɔ awura bu tientienbungɔnɔ n nu sukere minem. ³² Na ba yo alekutura fa kɔ i kereewa n su, dama i jɔjɔcwa n la yiko. ³³ Na sɔns be wo tientienbungɔnɔ n nu do, ajini wo i ɳu, na wɔ bo awie kpa ase ka, ³⁴ “Oi, Yesu Nazaretifɔ, a koro nzu ya nu fεn a? A ba ka a ba yo ya ɳgbεen wɔ, nzεn sε? M si u sa, wɔrɔ ti sɔns casi bo Nyεmε asunma u n a.” ³⁵ Na Yesu atiεn ajini n ɳu ase ka, “Mɔ u cɔn bεre na a fite yaki sɔns ni.” Na ajini n akpisi sɔns n abo asiεŋgu jama n kεrε nyunu, na ba fite ayaki sɔns ni, ba ma má i mandim be. ³⁶ Na minem kεrε ayo alekutura, na ba bisa bu ɳuju nu ka, “Nzu alekutura nɔanis jɔjɔcwa n la ahin? Dama i la yiko nahɔrε su bo i koro ma ajinim nɔɔ na bu fite yaki sɔns.” ³⁷ Na i labari n abara ayε nyini awɔrε n kεrε nu.

Kabo Yesu tuntuunri tukpakifɔmbeberebe Simon dika ni

³⁸ Na Yesu afite tientienbungɔnɔ n nu, na wɔ kɔ awura Simon dika, na ba se i ka Simon sibara la má i ɳu, yakɔkɔ abo i agaya. ³⁹ Na Yesu akɔ ajina i bi, na wɔ ma yakɔkɔ n nɔɔ ka i fite yaki bara ni. Na wɔ fite ayaki i, na bara n akaba ayasu, na wɔ kɔ ayo diire ama bu.

40 Na naasə̄ dika bibiri saŋga, na minəm n afa tukpaki barasu barasu fɔ̄m kere aba Yesu dō ka i tuntun bu, na wɔ̄ fa i saa anana bu ɻu, na bu kere anya laifie. **41** Na wɔ̄ fɔ̄n ayi ajinim n gusu afite minəm beberebe ɻu, na ajinim n acindi, na ba se i ka, “Wɔ̄rɔ̄ ti Nyεmε Wa n a.” Ama, na Yesu akan ajinim n ndiε, wɔ̄ du má su na bu jɔ̄jɔ̄, dama bu si ka yiri ti Kristo n a, Tiidefɔ̄ n bo Nyεmε ase ka i súnma i ni.

*Kabo Yesu kɔ̄ kaanri Nyεmε jɔ̄rε Yudafɔ̄m
tientienbunccos nu nu mccc cchunna*

42 Ale ba ciinri, na Yesu afite mie n nu akɔ̄ awo awɔ̄rε be nu i ɻgumi. Na minəm n akɔ̄ i niεniε, na saŋga bo bu kɔ̄ ɻuuri i ni, na ba kpini atin kabo bu yo na má i kpaaki yaki bu. **43** Ama, na wɔ̄ se bu ka, “Wɔ̄ yo daka ka m kɔ̄ mie nyiŋgam gusu su na m kɔ̄ kan labari kpa fa kɔ̄ Nyεmε fεmεya n su kere bu gusu, dama ka nyini ti ye Nyεmε sunmaari m a.” **44** Nyini ti, na wɔ̄ bara aye sukan Nyεmε jɔ̄rε ni, tientienbunccos nu bu awɔ̄rε n kere nu.

5

Kabo Yesu fereeri i susufɔ̄ ciciri su dεεm ni

1 Cεen be na Yesu jina Genesareti kunma kpiri n nɔ̄c su, na jama beberebe abara aye i, na bu susun bu beŋgu ka bu ju i bi na bu ti Nyεmε nɔ̄anie ni. **2** Dō na wɔ̄ ɻu lee nnyɔ̄ nbem ka bu wo kunma n nɔ̄c su. Jombaa tarafɔ̄m n afite ayaki leem wo bu diendiem ɻmisi su. **3** Na Yesu awura lee n kun nu, nyini lee n ti Simon dεε wɔ̄, na Yesu

ase Simon ka i sun lee n kɔ kaan. Na Yesu atana lee n nu, na i sukere jama ni.

⁴ Saŋga bo i kere wieeri ni, na wɔ se Simon ka, "Sun lee n na i kɔ ŋgoŋgo n nu, na am sandi am diendiɛm na am tara jombaa." ⁵ Na Simon ase Yesu ka, "M Mɔfɔ, ya yo jumam ni anyumboro anuma kɔŋguɛ kɛrɛ fa ba ju haari ni kisa, ya tara má pui. Ama, nzen a se sɔ yiri, m fá diendiɛm n sandi nzue n nu." ⁶ Na ba fa diendiɛm n asandi nzue n nu, na ba tara jombaa beberebe haari má diendiɛm ni jinaari ka bu són o. ⁷ Nyini ti, ba fa bu saa apaati bu lamɔkɔm bo bu wo lee nyiŋga n nu ka bu ba buka bu. Na ba yi yi jombaam n agɔ lee nnyo n nu, na ba yi haari leem ni jinaari ka bu sa nzue wɔ. ⁸ Saŋga bo Simon Petoro ɲuuri nyini sɔ ni, na wɔ kɔ akutu Yesu jaa bu ase i ka, "M Mibie, cinsi m bi bɛrɛ, dama m ti satieyofɔ o." ⁹ Deke bo i ma i seeri sɔ n la ka, i ni nyiŋgam kɛrɛ ayo alekutura fa kɔ kabø ba tara nyini jombaa beberebe n barasu ni. ¹⁰ Yakobo ni Yohane gusu woori bɛrɛ, bu si la Zebèdi, bu ni Simon saŋga tara jombaa n a. Na bu gusu ayo alekutura. Na Yesu ase Simon ka, "Má a ma sɛrɛ ti u, fite kisa fa kɔ, m má a sutien minɛm nɔɔ ma m, kabø a tara jombaa ni." ¹¹ Na ba cin ayi lee n afite nzue n ahɛmɛ, na ba yaki deke n kɛrɛ bɛrɛ, na ba su i su.

Kabo Yesu tuntuunri kokofɔ be ni

¹² Cεen n be sɔ o, na Yesu wo miɛ be su, kokofɔ be wo nyini miɛ n nu. Saŋga bo i ɲuuri Yesu sɔ ni, na wɔ ɲmati aba akutu, na wɔ fa i nyunu abutu asiɛŋgu, na wɔ sere i jande ka, "M Mibie, nzen a koro ka a ma m nya laifiɛ, a koro ma m

nya i.” ¹³ Na Yesu ateŋge i saa anana i ɳu na wɔ se i ka, “M koro. Nya laifie.” Na kokobi n akaba ayaki ɔnsɔn ni. ¹⁴ Na Yesu abəbə i ase i ka, “Má a se ka a se be, ama, kɔ na a kɔ fa u ɳu kere Nyɛmɛ sayoowa dəŋguyofɔ ni, na a kɔ yo yoowa n bo Moyisi yo kereeri dawafɔm ni, dama nyini kere minem ka a nya u ɳu a.”

¹⁵ Ama, haari ni nyini mmɔɔ, na i labari abara aye deke n kere, na minem aba i dɔ na bu ba ti Nyɛmɛ jɔrɛ kaanwa n na i tuntun bu tukpaki barasu barasu kere na bu nya laifie. ¹⁶ Ama, yiri ba yo, i yi i ɳu kɔ deke bo minem wo má n wɔ, na i kɔ sere Nyɛmɛ.

Kabo Yesu tuntuunri ɔnsɔn bo i saam ni i jaam awu ni

¹⁷ Cεen n be so ɔ, Yesu wo minem kere su, na Farasifɔm nbem, ni Yudafɔm Nyɛmɛ nɔanis kerefɔm tana bɛrɛ. Bu fiteeri miɛ miɛm bo bu wo Galili ni Yudiya awɔrem n nu, ni Yerusalem miɛ kpiri n nu baari a. Na Nyɛmɛ ama Yesu yiko bo i tuntun tukpakifɔm na bu nya laifie. ¹⁸ Dɔ na minɛ nbem asɔ ɔnsɔn be ni i dasu aba, i saam ni i jaam awu, na bu sumiɛ bu nyi ka bu fa i wura soɔ n nu wɔ, na bu fa i se Yesu nyunu. ¹⁹ Ama, jama n sunnuuri so n dɛɛ ti, ba koro anya má atin. Nyini ti, na ba fa i afun soɔ n tii su, na ba fiiti anya fofoe, na ba coɔndi i ni i dasu n kere ase jama n afien Yesu nyunu. ²⁰ Yesu ɳuuri kabu yoori i yarada n so ni, na wɔ se biɛ n ka, “Ma fa u satiɛ ace u.”

²¹ Na Nyɛmɛ nɔanis kerefɔm ni Farasifɔm n abisa bu ɳuɳu nu ka, “Sɔnɔ bɔnɔ la ahin bo i jɔjɔ wura Nyɛmɛ ɳgasi nu so a? Be wo má bɛrɛ

bo i koro fa minem satie ni bu ŋgasi ce bu, sin Nyemē ŋgumi ŋu.” ²² Na Yesu afa nu fa kɔ bu sunsunni bo bu bita i n su, na wɔ se bu ka, “Nzu ti ye am bita nyini sunsunni ni am ahore su a? ²³ Bɔnɔ ti kekereke a, bo m se ka, ‘Ma fa u satie ace u,’ nzɛn, ‘Yasu nati’ n a? ²⁴ M kéré am ka mini Adamande Wa n la yiko durunya n nu bo m fa satie ni ŋgasi ce.” Na wɔ se sɔnɔ n bo i saam ni i jaam awu n ka, “Wɔrɔ, yasu fa u dasu n na a kɔ awuru.” ²⁵ Kpeŋga na sɔnɔ n ayasu jama n kere nyunu, na wɔ fa i dasu n na i sukansi Nyemē sukɔ awuru. ²⁶ Na bu kere ayo alekutura agaya, na ba kansi Nyemē, na sere ati bu, bu ŋa, “Nyuma, ya ŋu alekutura sam bo ya nya ŋu má i.”

Kabo Yesu fereeri Levi ka i ba su i su ni

²⁷ Nyini sin, na Yesu afite bɛrɛ, na wɔ kɔ aŋu lampodefɔ be bo bu fere i ka Levi, i tana i juma yoobiri. Na Yesu ase i ka, “Yasu bra na a ba su m su.” ²⁸ Na Levi ayaki deke n kere, ayasu asu i su.

²⁹ Na Levi afa Yesu akɔ i dika, na wɔ kɔ ayo di ni nu bambaka, na ba tiɛn bu nɔɔ adi, bu ni lampodefɔmbeberebe, ni mine nyinjga nbem.

³⁰ Na Farasifɔ nbem ni Nyemē nɔanies kerefɔm nbem bo bu ni bɛrɛ wo ni, aŋunjutí i, na ba bisa Yesu susufɔm n ka, “Nzu ti ye am ni lampodefɔm, ni satieyofɔm sangha di diire na am nu nzan a?”

³¹ Na Yesu ase bu ka, “Minem bo bu la laifie n koro má ayirifɔ, má ka bo bu la má laifie ni koro a. ³² Ma ba má ka m ba fere minem bo bu ŋa bu yo sa bo i kɔ atin su Nyemē dɔ n wɔ, ama, m baari ka m ba fere satieyofɔm wɔ, na bu kaaki bu wo.”

Kabo Yesu kereeri nɔɔ cici jɔrε ni

³³ Na minε nbem aba abisa Yesu ka, “Nzu ti ye Yohane dεε susufɔm ni Farasifɔm dεεm cici bu nɔɔ na bu sere Nyεmε saŋga kεrε saŋga ye u dεεm bεrε di ye bu nu a?” ³⁴ Na Yesu abɔ bu nu ka, “Am koro miɛ má konyayafɔm ka bu cici bu nɔɔ, saŋga bo konyafan n toko wo bu dɔ ni. ³⁵ Ama, saŋga suba bo bu bá yi konyafan n fite bu nu, nyini saŋga n ye bu nyá cici bu nɔɔ a.”

³⁶ Na Yesu abo ahin miεenu n akere bu, i ɳa, “Sɔnɔ koro fa má sanvuin fɔfɔrε kpa tɔ má taní dawa kunma, nzεn i yoori sɔ, sanvuin fɔfɔrε ni són dawa n wɔ, i tó má su. ³⁷ I kaaki ti sɔ o bekun ka be koro fa má nzan nyiiwa fαŋgafɔ gɔ má dundu dawa bεbεtε nu, nzεn i yoori sɔ, dundu ni tíe wɔ, na i ká ɳgbεen, na nzan n kεrε sóŋgi butu. ³⁸ Ama, i ti ye ni ka bu fa nzan nyiiwa fαŋgafɔ gɔ dundu fɔfɔrε biiwa nu. ³⁹ Sɔnɔ nya nuuri nzan nyiiwa wieeri, i koro má nzan mɔnε kun. A tí ka i ɳa, ‘Nzan nyiiwa ni ti kpa a.’ ”

6

Kabo Yesu jɔjɔ fa kɔɔri Numiyi cεεn jɔrε ni

¹ Numiyi cεεn be, na Yesu ni i susufɔm ni sunati sin alembaa fie be nu, na i susufɔm n abubu be, na ba nunuka i bu saa nu akpεsε. ² Na Farasifɔ nbem abisa bu ka, “Nzu ti ye am suo sɔ a? Nyεmε nɔanisε kpamaawa n kere ka má be yo sɔ Numiyi cεεn.” ³ Na Yesu abisa bu ka, “Am nya kan má Nyεmε Jɔrε Kadasi n nu, kabo Fεmε Davidi yo yoori saŋga bo ahɔε tiiri i ni i minem na ba si má kabo bu yo n wɔ, nzεn sε? ⁴ Ahɔε n

ti, na wō kō awura Nyemē Sereebiri Awuru n nu, na wō fa kponcō n bo ba fa ama Nyemē ni, na wō di, na wō ma i minem be. Ama, am si ka ya dēs atin n su, Nyemē sayoowa dōnguyofōm ḥgumi di nyini kponcō n a.”⁵ Na Yesu ase bu ka, “Mini Adamande Wa ni ti Numiyi cœen n Mibie a.”

Kabo Yesu tuntuunri sōn̄ asaa fuin be Numiyi cœen ni

⁶ Na Numiyi cœen n be bekun, na Yesu akō awura tientienbunco sōn̄ n nu, na wō kere minem. Sōn̄ be woori dō, i saa fomborō awu.

⁷ Nyemē nōanis kerefōm ni Farasifōm nbem woori dō, na ba koro ka bu nya ḥgees bo bu sō Yesu na bu nya i taraabiri. Nyini ti, ba tu bu nyumbaa anis Yesu, na bu nie ka i túntun sōn̄ asaa fuin n Numiyi cœen ni, nzen i túntun má i.

⁸ Ama, na Yesu asi bu sunsunni bo bu bita i, na wō se sōn̄ asaa fuin n ka, “Yasu bra ba jina afien fen.” Na sōn̄ n ayasu akō ajina dō. ⁹ Na Yesu abisa bu ka, “Ya dēs atin n su, atin wo nu ka ya yo sakpa Numiyi cœen ni, nzen ya yo satiē wō? I kaaki ti ye ni ka ya de ḥgōo, nzen ya kun wō?”

¹⁰ Na Yesu anis bu nyunu abara aye, na wō nya ase sōn̄ asaa fuin n ka, “Teŋge u saa ni.” Na sōn̄ n ayo sō, na i saa n ayo saŋga bekun. ¹¹ Na yaa ati bu agaya, na ba bo i bu afa sesesu kabō bu yó Yesu barasu.

Kabo Yesu yiiri mine buru ni nnyo ka bu yo i jaramasam ni

¹² Nyini saŋga n na Yesu afun akō buka be su ka i kō sere Nyemē, na wō sere Nyemē nyini kōŋguε n kere. ¹³ Saŋga bo ale ba ciinri ni, na

wɔ fere i susufɔm ni, na wɔ yi bu nu, buru ni nnyɔ, na wɔ fa bu ayo i jaramasam. ¹⁴ Bere la Simon bo Yesu tuunri i duma ka Petoro ni, ni i niema bo bu fere i ka Andere ni, ni Yakobo, ni Yohane, ni Filipu, ni Batolomeyo, ¹⁵ ni Matio, ni Tomasi, ni Yakobo bo i si la Alafeyo ni, ni Simon bo i tu ŋgoni fa kɔ i asiɛn su ni, ¹⁶ ni Yudasi bo i si la Yakobo ni, ni Yudasi Isikariyoti bo i ba tɔri Yesu ni.

Kabo Yesu kaanri Nyɛmɛ jɔrɛ na i ma tukpaki-fɔm nyaari laifie ni

¹⁷ Na Yesu ni i jaramasam n accɔndi buka n aba ajina awɔrɛ be nu, i susufɔm nyiŋgam beberebe woori dɔ, ni jama beberebe. Bu fiteeri Yudiya dɛɛ awɔrɛ n kere nu wɔ, ni Yerusalem miɛ kpiri n nu, ni Tiro ni Sidon awɔrɛ n bo i wo tieku n nu su ni. ¹⁸ Bu baari ka bu ba ti i kereewa n wɔ, na i tuntun bu, na minɛm bo ajinim wo bu ŋu kere bu yaari n gusu aba, na wɔ tuntun bu, na ba nya laifie. ¹⁹ Minɛm kere boro bu nyi wɔ, na bu fa bu saa kan i, dama yiko fite i dɔ ye bu kere nya laifie a.

Kabo terefie ni anyumboro ti barasu ni

²⁰ Na Yesu anie i susufɔm, na wɔ se bu ka,
“Amberɛ bo am ti yaarifɔm ni,

terefie wo am dɔ,
dama Nyɛmɛ fɛmeya n ti am dɛɛ wɔ.

²¹ Amberɛ bo ahɔe ati am kisa ni,
terefie wo am dɔ,
dama Nyɛmɛ bá ma am akunnuyi.
Amberɛ bo am ahore asaaki kisa ni,
terefie wo am dɔ,

dama Nyεmε bá ma am ahoreda.

²² Ambere bo minem bá kpɔ am, na bu kéte am, na bu kpíe am nzukɔ, na bu sáaki am duma ka am ti satieyofɔm ni, nzen i kere fite ka mini Adamande Wa n dεe ti, terefie wo am dɔ. ²³ Bu bá yoori am sɔ, am ma am ahore jɔ, na am tutu am kɔm. Dama am bá nya ɳkatɔ bambaka Nyεmε dɔ. Kabo bu nam yo yoori dawa dεe Nyεmε nɔanies kanfɔm n lεe.

²⁴ Ama, ambere bo am la ajekε beberebe kisa ni, am bá ɳu anyumboro bambaka,

dama am adu mɔ ayo am koroowa n dεe ti.

²⁵ Ambere bo am adi na am kunnu ayi kisa ni, am bá ɳu anyumboro bambaka,

dama ahɔe bá ti am.

Ambere bo am siri kisa ni,

am bá ɳu anyumboro bambaka,

dama am bá sun haari na am bá nya má nyunvuin.

²⁶ Ambere bo sɔnɔ kere kansi am ni, am bá ɳu anyumboro bambaka, dama sɔ ye bu nam yo kansiiri kɔrefɔm n bo bu yo bu ɳu ka bu ti Nyεmε nɔanies kanfɔm n a.”

Kabo i ti ye ni ka ya koro ya kpɔfɔm barasu ni

²⁷ Na Yesu ase bu ka, “Ama, m se ambere bo am suso am sui na am ti n wɔ lεe ka, am koro am kpɔfɔm, na am yo sakpa ma bo bu yo am satie ni.

²⁸ Minem bo bu jojo nɔanies tie gɔ am ɳu ni, am yo bu kisi, na minem bo bu kere am wuwuruwa ni, am kaaki sere Nyεmε ma bu. ²⁹ Nzen be fin u nyɔɔnu, kaaki bue nyiŋga n gusu ma i na i fin i buka su, na nzen be de u tanlεe bambaka, kaba fa u tanlεe kaan n bo i wo i bu mmɔɔ n buka i

su. ³⁰ Sənɔ̄ kere bo i sere u deke be, má a kpis i, na sənɔ̄ kere bo i fa u deke be, má a bisa i busu kun. ³¹ Kabo am koro ka minem yo ma am ni, am yo i so ma bu.”

³² Na wɔ̄ kaaki ase bu ka, “Nzen am nya koroori minem bo bu koro am ni ŋgumi, i kansi la bɔ̄nɔ̄ o, ye am ba nya i a? Dama haari satieyofɔ̄m mmɔ̄c yo sō o. ³³ Na nzен am nya yoori sakpa maari minem bo bu yo sakpa ma am ni, i kansi la bɔ̄nɔ̄ o? Dama haari satieyofɔ̄m mmɔ̄c yo sō o. ³⁴ Na nzен am fa neŋge fie minem bo am sunsun ka bu bá tɔ̄ am kaari ni, i kansi la bɔ̄nɔ̄ o, ye am bá nya i a? Dama haari satieyofɔ̄m mmɔ̄c fie bu bengu satieyofɔ̄m wɔ̄, na bu bá de i ŋusu sō. ³⁵ Ama, wɔ̄ yo daka ka am koro am kpɔ̄fɔ̄m, na am yo sakpa ma bu, na má am fie be neŋge be, na am sunsun ka i tó kaari. Dɔ̄ ye am nyá i ŋkato bambaka a, na am yó Micera Nyemē Kpiri ni nbaam. Dama yiri yo sakpa ma satieyofɔ̄m, ni bo bu si má aye ni. ³⁶ Am si aŋunfɔ̄ kabo am Si Nyemē si aŋunfɔ̄ ni.”

Kabo Yesu ɳa má ya jɔ̄j be jɔ̄re jaraki i ni

³⁷ Na Yesu ase bu ka, “Má am jɔ̄j be jɔ̄re na am jaraki i, na Nyemē gusu dí má am jɔ̄re na i járaki am. Má am ma bu di be jɔ̄re cin i sui, na Nyemē gusu dí má am jɔ̄re cin má am sui. Am fa minem satie ce bu, na Nyemē gusu fá am dɛɛ ce am. ³⁸ Am ma minem deke bo bu koro, na Nyemē gusu má am. Kabo Nyemē má am n la ka, i fá gɔ̄ngɔ̄ dɔ̄ŋgu susu ma am a, na i yí kɔ̄ butu. Nyini ti, gɔ̄ngɔ̄ bo am fa susu ma minem ni, sō ye Nyemē gusu fá susu ma am a.”

³⁹ Na Yesu abo ahin anyundere n akere bu, i nya, "Anyinsin koro bita má i beŋgu anyinsin kpama, nzen i yoori so, bu nnyo n kere kó to kunma nu wo. ⁴⁰ Sɔnsɔnfɔ tara má i kerefɔ, ama, saŋga bo wo ba aɔnsɔn juma n awie, i ni i kerefɔ n kere ase wo lɛɛ."

⁴¹ Na wo bisa bu ka, "Nzu ti ye a niɛ ɲu wura mbaa n bo i wo u niwa nyumbaa nu, ye a niɛ ɲu má yeenzin n bo i wo u dɛɛ nyumbaa n nu a? ⁴² A yo se koro se u niwa ka, 'Ma m yi wura mbaa n bo i wo u nyumbaa nu ni,' ye a ɲu má yeenzin n bo i wo u dɛɛ nyumbaa n nu n a? Wɔrɔ burukɔɔnufo ni, du mɔ yi yeenzin n bo i wo u nyumbaa nu n ka, na a nyá ɲu asi nyunyumi, na a yí wura mbaa n bo i wo u niwa n dɛɛ nyumbaa nu ni."

Kabo Yesu nya ya fa minem sayoowa fa si kabo bu ti ni

⁴³ Na Yesu ase ka, "Baka bo i ti kpa su má suuwa tie, na baka bo i ti má kpa gusu su má suuwa kpa. ⁴⁴ Baka kere suuwa kere kabo baka n ti barasu a. Sɔnɔ kere si ka a koro titi má dambà buwe baka su. A kaaki koro titi má cacabu kpanji baka su. ⁴⁵ Sɔnɔ kpa ni i deke kpa kere bo i bita i ahore su, fa sakpa ba a. Na sɔnɔ tie gusu ni i deke tie bo i bita i ahore su, fa satie ba a. Dama dekem bo am sunsun bu am ahore su saŋga kere n ye am jɔjɔ bu a."

Mieεnu fa kɔ ataari tafɔ nnyo nbem jɔre

⁴⁶ Na Yesu akaaki ase ka, "Nzu ti ye am fere m ka, 'Ya Mibiɛ, ya Mibiɛ,' ye am yo má deke bo m se ka am yo a? ⁴⁷ Sɔnɔ kere bo i baari m dɔ, na i tiiri m nɔaniɛm n na i deeri bu na i fa yoori juma,

m kéré am kabo i mi ti barasu. ⁴⁸ I mi ti ka sɔnɔ bo i ḥa i tá awuru na i fundu kunma ḥgoŋgo na i kɔ kpura yabue, na i se sɔɔ n jaa. Wɔmbu koro wura na nzuetinm kéré koro yi sandi ba kpura awuru ni, i yó má i pui, dama ataari n ayo faŋga n ti. ⁴⁹ Ama, sɔnɔ kéré bo i tiiri m nɔaniem n na wɔ de má i, afa ayo má juma, i mi ti ka sɔnɔ bo i taari i awuru na wɔ se má i jaa yabue su n wɔ. Wɔmbu ba wuraari na nzuetinm kéré ba yi kpura nyini awuru ni, na i kaba tɔ faŋga su bo i busu ḥu má n wɔ.”

7

Kabo soja kpien be yoori Yesu yarada agaya ni

¹ Saŋga bo Yesu jɔjɔɔri minem dɔ ni nyini nɔaniem n kéré wieeri ni, na wɔ kɔ Kapenam mie kpiri n nu. ² Na Romafɔm soja kpien be wo dɔ, i la i akɔɔ bo i koro i agaya, wɔ da tukpaki sukoro ka i wu. ³ Soja kpien n tiiri Yesu ḥga ni, na wɔ sunma Yudafɔm nkpienkpienm nbem ka bu kɔ sere i ka i ba tuntun i akɔɔ n na i nya laifiɛ. ⁴ Na ba kɔ Yesu dɔ akɔ asere i jande ka, “I ti ye ni ka a ba buka ahin soja kpien ni. ⁵ Dama i koro ya minem n agaya haari wɔ ta tientienbuncɔ sɔɔ ama ya.” ⁶ Dɔ na Yesu asu bu su akɔ. Saŋga bo bu kɔ dodoori awuru n kaan sɔ ni, na soja kpien n asunma i danfom Yesu dɔ, bu kɔ juuri ni, na ba se i ka, “Ya Mibie, soja kpien n ḥa má a fie u ḥu. I ḥa i ti kaan ni bo a ba i dika. ⁷ Nyini ti ye i ḥa wɔ bu má ka i ti pui bo i ba u nyunu n a. Ama, haari a maari nɔaniɛ n mmɔɔ, i akɔɔ ni nyá laifiɛ. ⁸ Dama yiri mmɔɔ ni i tii wo sɔnɔ saa nu wɔ, na

yiri gusu nya la i dεε sojam bo i niε bu su. Na bo i nya se i ka, ‘Kɔ fen,’ na i kɔ, na i se nyinγa gusu ka, ‘Bra fen,’ na i ba. Na i se i akɔɔ n gusu ka, ‘Yo ahin,’ na i yo i.” ⁹ Saŋga bo Yesu tiiri sɔ ni, na wɔ yo i alekutura, na wɔ kaaki anie jama n bo bu su i su n na wɔ se ka, “M suse am wɔ lεε, ka, ma nya aŋu má sɔnɔ bo i la yarada agaya ka ahin sɔnɔ n ŋusu, haari fa saŋga ni Yisareliſom mmɔɔc.” ¹⁰ Na minɛm bo soja kpien n sunmaari bu n akpie bu nyi akɔ i dika. Bu kɔ juuri, na ba ŋu ka i akɔɔ n anya laifie.

Kabo Yesu teŋgeeri kunafɔ be wa i yiwee nu ni

¹¹ Nyini sin, wɔ cε má, na Yesu akɔ miε kpiri be bo bu fere i ka Nayin n su, i ni i susufɔm, ni jama beberebe kɔɔri a. ¹² Saŋga bo i kɔ ŋa i wura miε n nu ni, kpenγa i ni minɛm aye, sɔnɔ be awu miε n nu, bu susɔ i fite na bu kɔ se i. Sɔnɔ n bo wɔ wu n ti bara kunafɔ be wa a, i wa kere la yiri ŋgumi kpein wɔ. Na jama beberebe afite miε n nu susu kunafɔ n su. ¹³ Mibie Yesu n ŋuuri kunafɔ n sɔ ni, na aŋunfɔ ati i, na wɔ se i ka, “Má a sun.” ¹⁴ Na Yesu akɔ afa i saa akan daŋgu n bo fuin n da su ni, na minɛm bo bu sɔ i n aka ajina. Na Yesu ase ka, “Gbefene, m suse u wɔ lεε, yasu.” ¹⁵ Dɔ na gbefene n ayasu atana na wɔ jɔjɔ minɛm dɔ, na Yesu akaaki afa i ama i ni. ¹⁶ Na sere ati sɔnɔ kere, na ba kansi Nyemɛ, na ba se bu ŋuŋu nu ka, “Nyemɛ nɔanie kanfɔ bambaka be aba ya dɔ. Nyemɛ aba anie i minɛm busu.” ¹⁷ Sa n bo Yesu yoori i n dεε tì, na i labari n abara aye Yudiya awɔrε n kere, ni awɔrem kere bo bu dodo bεre ni.

Kabo Yohane Nyemē Nzue Biɛfɔ n sunmaari i susufɔm Yesu dɔ ni

¹⁸ Saŋga bo Yohane dɛɛ susufɔm ba kaanri nyini jɔrem kere kereeri i ni, na wɔ fere bu minɛ nnyɔ, ¹⁹ na wɔ sunma bu Mibiɛ Yesu n dɔ ka bu kɔ bisa i ka, “Wɔrɔ ye bu yo seeri ka a bá n a, nzen ya ɣminda sɔnɔ fɔfɔrɛ be wɔ?”

²⁰ Bu ba juuri Yesu dɔ n na ba se i ka, “Yohane Nyemē Nzue Biɛfɔ ni sunmaari ya u dɔ a, na ya ba bisa u ka, ‘Wɔrɔ ye bu yo seeri ka a bá n a, nzen ya ɣminda sɔnɔ fɔfɔrɛ be wɔ?’” ²¹ Nyini saŋga n nu, na Yesu atuntun minɛ beberebe bo bu la tukpaki barasu barasum, na wɔ fɔn ayi ajinim afite minɛm ɣu, na wɔ ma anyinsinm beberebe aŋu asi. ²² Na Yesu ase minɛm bo Yohane sunmaari bu n ka, “Am kpie am nyi na am kɔ se Yohane fa kɔ sam bo am ati bu na am aŋu bu ni, ka anyinsinm aŋu asi, wɔbukam akoro anati, kokofɔm anya laifie, asuturim ati asui, minɛm bo ba wu n atenjɛ, na yaarifɔm gusu akoro ati labari kpa ni. ²³ Terefie wo minɛm bo bu yo m yarada na bu la má sika be, ni mini n dɔ.”

²⁴ Saŋga bo minɛm bo Yohane sunmaari bu n kɔ wieeri ni, na Yesu aŋɔjɔ jama n dɔ, fa kɔ Yohane ɣusu jɔrɛ. I ɣa, “Saŋga bo am fite kɔɔri Yohane dɔ boro kpantain n nu ni, am kɔɔri ka am kɔ ɣu nzu wɔ? Am kɔɔri ka am kɔ ɣu sɔnɔ bo i ti ka barankpaati fofoe bo aŋuma n kankan i wɔ? ²⁵ Nzen má nyini, am fite kɔɔri ka am kɔ ɣu nzu wɔ? Am ɣa am kɔ ɣu sɔnɔ bo i wura sutura kpakpa a, nzen sɛ? Ai, am si ka minɛm bo bu wura nyini suturam na bu di fiefie ni, bu wo

nfemem dika a. ²⁶ Nzén má nyini, am kɔɔri ka am kɔ̄ ɳu nzu wɔ? Am kɔɔri ka am kɔ̄ ɳu Nyemé nɔaniɛ kanfɔ̄ o, nzén se? Eεn, m suse am wɔ lεε, ka, am anju sɔɔn̄ bo i tara Nyemé nɔaniɛ kanfɔ̄. ²⁷ Dama Yohane ye bu yo kereeri i ɳusu jɔrε, Nyemé Jɔrε Kadasi n nu ka,

'Nyemé ɳa o,

"M dú mɔ sunma m sunmafɔ̄ n na i dú u mɔ,
yiri kó yo atin n dɔŋgu se u a." ''

²⁸ Dɔ na Yesu ase bu ka, "M suse am wɔ lεε, ka, sɔɔn̄ wo má durunya n nu fεn bo i tara Yohane. Ama, sɔɔn̄ kere bo i ti kaan Nyemé fεmεya n nu n tara yiri Yohane."

²⁹ Minem kere bo bu woori dɔ ni, haari fa saŋga ni lampodefɔ̄m ni, tiiri kabo Yesu jɔjɔri ni, na ba soro su ka Nyemé dεe atin ni ti atin nahɔrε a, dama bu ma Yohane adu mɔ abie bu Nyemé nzue. ³⁰ Ama, na Farasifɔ̄m ni Nyemé nɔaniɛ kerefɔ̄m n akete kabo Nyemé kereeri ka bu yo ni, dama ba kete ka má Yohane bie bu Nyemé nzue.

³¹ Na Yesu ase bekun ka, "Ye m fá nzu fa sunsun kabo nyumafɔ̄ ti a? Bu ti ka nzu wɔ?

³² Bu ti ka nbaatuma kan kanm̄ bo bu tana gɔɔsu wɔ, na bu sufere bu bengu, bu ɳa,

'Ya kan tere ama am, ama, am abo má kereba.

Ya di sεe jue ama am, ama, am asun má.'

³³ Deke bo i ti na m se sɔ n la ka, Yohane Nyemé Nzue Biɛfɔ̄ n ba juuri ni, i ciciri i nɔɔ o, i di má diire, i nu má nzan yiri fieo, nyini ti, na am ase ka ajini wo i ɳu. ³⁴ Ama, mini Adamande Wa n ba juuri, na m ni mine asaŋga adi, na ya saŋga anu, na am ase ka, 'Am niɛ, ahin sɔɔn̄ n yiri,

i ti ayaakpirifō o, na i nu nzan nahore su. Wō tara lampodefōm, ni satieyofōm danfoya.’³⁵ Tō, minem kere bo bu su Nyemē dēe alecira n atin n su ni, bēre kere ka i ti nahore a.”

Kabo Yesu kɔɔri Simon Farasifō n dika ni

³⁶ Farasifō be yo baandiiri Yesu a, ka i bra i dika ba di diire, na Yesu akō i dika, na wō kō awura ka i di diire ni. ³⁷ Bara be woori nyini miē n nu, i ti satieyofō o. I tiiri ka Yesu wo Farasifō n dika n wo diire di su, na wō fa tulaalee nvavani tuwa kun aba. ³⁸ Na wō ba ajina Yesu jaa dika, na i susun, na i nyunvuin sugō Yesu jaa su. Na wō kutu aso i jaa nu, na wō fa i tiijmiē tintiin anunuka i, na wō kaaki tulaalee n ago i jaa nnyō n kere su. ³⁹ Na Farasifō n bo i baandiiri Yesu n ase i kunnu ka, “Ahin sɔɔn n ti má Nyemē nɔanie kanfō, nzen má i ti Nyemē nɔanie kanfō, má i si ahin bara n bo i sufa i saa kan i n kabō i woowa ti barasu, má i si ka i ti satieyofō.” ⁴⁰ Dō na Yesu ase i ka, “Simon, m koro ka m se u jōre be.” Na wō se Yesu ka, “Ya Kerefō, se m.” ⁴¹ Na Yesu ase i ka, “Mine nnyō nbem wo bēre a, na ba kō ηwaafō be dō akō afie ηwaa. Kun dēe kaari n sunnu má, ama, kun n yiri dēe sunnu, i kpaaki ciciri dēe n ηusu buru. ⁴² Bu mine nnyō n nu, bu be mmōc akoro atō má ηwaafō n kaari ni, nyini ti, na wō yaki ηwaa n ace bu. Ye a sunsun ka bu mine nnyō n nu, ηma koro ηwaafō n agaya?” ⁴³ Na Simon abō Yesu nu ka, “Mini dō, m sunsun ka sɔɔn n bo i kaari sunnuuri ni, yiri koro i agaya.” Na Yesu ase i ka, “A la nahore.” ⁴⁴ Dō na Yesu ace anie bara ni, na wō se Simon ka, “M ηa a ηu ahin bara ni e? M ba juuri u dika n nu ni,

a ma má m nzue ka m ɳmisi m jaa, ama, yiri afa i nyunvuin aŋmisi m jaa, ye wɔ fa i tiiŋmies n anunuka m jaa n na i wu. ⁴⁵ Bekun, a biti má m na a yo m anse ni ba mmɔɔ, ama, kabø m ba juuri, yiri akere kabø i koro m, wɔ yaki má m jaa so nu. ⁴⁶ A fa má ɳguin ka a kpakpa má m tii, ama, yiri afa tulaalɛɛ akaaki ago m jaa su. ⁴⁷ Nyini ti, m suse u wɔ lɛɛ ka, i satie sunnu ye Nyɛmɛ afa i kere ace i a, nyini dɛɛ ti, wɔ kere m i koro agaya. Ama, sɔnɔ bo i satie sunnu má na Nyɛmɛ afa ace i a, i mi koro mmɔɔ sunnu má.” ⁴⁸ Dɔ na Yesu ase bara n ka, “Ma fa u satie kere ace u.” ⁴⁹ Minɛ nyingam n bo bɛre gusu tana wo diire n di su n tiiri sɔ ni, na ba bisa bu ɳuŋu nu ka, “Nma la ahin sɔnɔmbiri n bo i koro fa minɛm satie ce bu a?” ⁵⁰ Na Yesu akaaki ase bara n ka, “Yarada n bo a yo m ni, nyini ma a nya u tii a. Kɔ awuru ni ahoreda.”

8

Kabo nbara nbem bukaari Yesu barasu ni

¹ Nyini sin na Yesu ajengbe miɛ kpirim, ni ahɛmɛ ahɛmɛ miɛm su, na i sukan labari kpa n fa kɔ Nyɛmɛ femeya n su. I ni i susufɔ buru ni nnyɔm ni kɔri a. ² Na nbarabeberebe nbem gusu asu i su. Bu nbem ye i tuntuunri bu tukpaki barasu barasu n a. Bu kun ye i fɔn yiiri ajinim nso fiteeri i ɳu n a, bu fere i ka Mariya Magadalafɔ ni, ³ ni kun bo bu fere i ka Yowana, na i hun la sɔnɔ be bo bu fere i ka Cusa na i niɛ Fɛmɛ Herode dika n kere su ni, ni bara bo bu fere i ka Susanna ni. Nyini nbaram kere fa bu

tieŋgu deke bo bu la i wɔ, na ba fa abuka Yesu ni i susufɔm ni.

Miεenū fa kɔ kabɔ dɔɔcɔrifɔ be sandiiri alembaa ni

⁴ Na jama beberebe atien bu nɔɔ Yesu dɔ, bu fiteeri miɛ su miɛ su baari a. Na wɔ bo bu ahin miεenū ni, i ɳa, ⁵ “Dɔɔcɔrifɔ be fiteeri sɔɔ, ka i kɔ sandi alembaa. Sanga bo i wo sandi su ni, na nbem atɔtɔ atin n nɔɔ, na minem atientien su asin, na anumam aba atambu bu ami. ⁶ Na nbem atɔtɔ tieka su, na wɔ fi, wɔ ce má na wɔ waandi, dama niniki awo má asiɛn n bu n dɛɛ ti. ⁷ Na alembaa ni nbem atɔtɔ lɔlɔɛ nu, na lɔlɔɛ n anyi akata i ɳu. ⁸ Ama, na nbem atɔtɔ asiɛn kpa su, na wɔ nyi awura mbaa zɔi zɔi.” Yesu seeri sɔ wieeri ni, na wɔ nya atien kpa ase ka, “Bo i koro ka i ti ahin jɔrɛ n bu, i ti ye ni ka i so i sui na i ti.”

Deke bo i ti na Yesu boori bu miεenū n ni

⁹ Dɔ na Yesu susufɔm n abisa i nyini miεenū n bu, ¹⁰ na wɔ bɔ bu nu ka, “Amberɛ ye Nyɛmɛ ama am asi i femɛya n nu asiri jɔrɛ kere a, ama, bo ba ka ni, m bobo i miεenū kere bu a. Adena i yó kabø ba kere i Nyɛmɛ Jɔrɛ Kadasi n nu ni, ka, ‘Bu níe wɔ,

ama, bu ɳú má pui.

Bu só bu sui wɔ,

ama, bu tí má deke n bo bu so bu sui ka bu ti i n bu.’ ”

Kabø Yesu kereeri miεenū n bu ni

¹¹ Na Yesu asa su ase bu ka, “Tɔ, miεenū n bo m boori i n bu yaa. Alembaa n ti Nyɛmɛ nɔanis n wɔ lɛɛ. ¹² Alembaa n bo bu tɔtɔɔri atin

nɔɔ n la minem bo bu ti Nyemē nɔanies ni, i cε má, na Sitana bá yi i fite bu ahore su, adena má bu yó yarada na bu nyá tiide. ¹³ Alembaa n bo bu tɔtɔɔri tieka su n la minem bo bu ti Nyemē nɔanies n na bu de i ni ahorejɔ, ama, i da má bu ahore su. Bu kaaki ti ka alembaa n bo i bunlui akpama abi má n wɔ. I woori bu dɔ kaan sɔ, na sanja bo kekereke be ba tuuri bu, a ɲu ka ba fa ati. ¹⁴ Alembaa n bo bu tɔtɔɔri lɔlɔe nu n la minem bo bu nya tiiri Nyemē nɔanies ni na bu su i atin su, a ɲu ka bu sunsunni kere wo kabø bu yó na bu asiri káta su, na bu nyá durunya n nu ajekem, na bu yó bu koroowa, a ɲu ka Nyemē nɔanies n koro da má bu ahore su na i yo juma. Bu ti ka alembaa bo i bi má n wɔ. ¹⁵ Ama, alembaa n bo bu tɔtɔɔri asiɛn kpa su n la minem bo bu ti Nyemē nɔanies n na bu de i ni bu ahore fofoe nahɔre su, na bu de i ni bu saa nnyɔ, na bu mindi bita i, na bu fa i yo juma ni.”

Kabo sɔnɔ koro so má sin su na i fa fie ni

¹⁶ Na Yesu ase ka, “Sɔnɔ be nya so má fitana su na i fa gaŋga butu su, wara i fa se gado bu, ama, i fa taka deke su aŋgoro wɔ, adena minem bo bu ba wura awuru n nu n koro ɲu asi. ¹⁷ Deke be wo má bɛrɛ bo i wo fieewa nu na bu bá ɲu má i, deke be gusu wo má bɛrɛ bo i wo asiri nu na bu bá si má i. ¹⁸ Nyini dɛɛ ti, am si am ɲu sa ni kabø am ti nɔanies n barasu ni. Dama sɔnɔ kere bo wɔ nya deke be Nyemē dɔ na i mi si i bita, Nyemē búka i su wɔ, ama, bo i si má i bita, haari ni nyini kaan n bo i sunsun ka wɔ nya i ni, Nyemē dé i dɔ o.”

Minem bo bu ti Yesu ni, ni i ninbaam nahore su n jere

¹⁹ Na Yesu ni, ni i niemam aba i dɔ, ama, jama sunnuuri i dɔ n dɛɛ ti, ba koro aju má i bi. ²⁰ Na be ase i ka, “M Mibiɛ, u ni, ni u niemam jina dasin koro u.” ²¹ Na Yesu ase bu ka, “M ni, ni m niemam la minem bo bu ti Nyɛmɛ nɔanies n na bu de i na bu fa yo juma n wɔ.”

Kabo Yesu kereeri ka i la yiko tara aŋuma ni nzue ni

²² Cɛen n be sɔ ɔ, na Yesu ni i susufɔm n awura lee nu, na wɔ se bu ka, “Am ma ya kpiɛ kɔ kunma kpiri n buekun dɔ.” Nyini ti, na ba yasu na bu kɔ. ²³ Bu wo kɔ su ni, na Yesu adaafi, na aŋuma bambaka be ayasu na i subo nzue gɔ lee n nu. Má lee ni suyi ni nzue wɔ, na anyumboro atu bu. ²⁴ Na Yesu susufɔm n akɔ atenje i, na ba se i ka, “Ya Mɔfɔ, ya Mɔfɔ e, ya wu awie.” Na Yesu ayasu, na wɔ tiɛn nzue n ni aŋuma n bo i subo n ɣu, na ba tara, na dika n atara jum. ²⁵ Dɔ na Yesu ase i susufɔm ni ka, “Nzu ti ye am yo má m yarada a?” Na ba yo alekutura na sere akaaki ati bu agaya, na ba bisa bu ɣuŋu nu ka, “Nzu sɔnɔmbiri barasu la ahin bo i ma aŋuma ni nzue mmɔnɔ na bu de i a?”

Kabo Yesu fɔn yiiri ajinim fiteeri sɔnɔ be ɣu ni

²⁶ Na Yesu ni i susufɔm n akpiɛ kunma kpiri n akɔ aju Gerasafɔm dɛɛ awɔre n nu, na kunma kpiri n wo i ni Galili dɛɛ awɔre n afien ni. ²⁷ Yesu fiteeri lee n nu ni, na mie n nu sɔnɔ be aba akpa i atin, ajinim wo i ɣu, wɔ cɛ, i nat i bu ɣgbɛɛn wɔ saŋga kere, i da má awuru, má ka fan kunma

nu. ²⁸ I ɲuuri Yesu ni, na wɔ bo awie kpa, na wɔ kutu haari Yesu jaa bu, na wɔ ciindi ase ka, "Yesu, Micéra Nyemé Kpiri n Wa, a koro nzu ya nu fən a? M sere u wɔ ka, má a ma m ɲu anyumboro." ²⁹ Deke bo i ti na i seeri sɔ n la ka, Yesu ama ajinim n sɔnɔ ka bu fite yaki i. Saŋga kere saŋga ajinim n fun i ɲu wɔ, haari ni bo bu nie i dika, na bu bo i tobari, na bu wura i jɔrɔkɔ buka su ni, i sandi i kere wɔ, na ajinim n fa i kɔ boro kpantain n nu.

³⁰ Na Yesu abisa i ka, "Bu fere u sε?" Na wɔ bɔ i nu ka, "Bu fere m ka Jama Beberebefo." Deke bo i ti na i seeri sɔ n la ka, ajinim beberebe wo i ɲu wɔ. ³¹ Na ba sere Yesu jande ka má i fɔn bu kɔ wura kunma n bo i kɔ ɲgoŋgo na i la má awieeri n nu.

³² Nyini saŋga afam beberebe wo dodo bɛrɛ, bu wo buka be su sudi, na ajinim n asere Yesu ka i ma bu kɔ fun afam n ɲu, na wɔ ma bu atin. ³³ Na ba fite ayaki sɔnɔ ni, na ba kɔ afun afam n ɲu. Dika n nu bɛrɛ, na bu kere aŋmati acoɔndi akɔ ato kunma kpiri nzue n nu, na nzue n adi bu.

³⁴ Afa sasafɔm n ɲuuri nyini n sɔ ni, na ba aŋmati akɔ abo ndoori miɛ kunnu, ni ahemé ahemé kere su. ³⁵ Na minem aba na bu ba nie sa n bo wɔ yo ni, na ba ba Yesu dɔ, aŋu sɔnɔ n bo ajinim n yo woori i ɲu n ka i tana Yesu bi wura tanlɛɛ, ni i nyunu koroya su. Dɔ na sere ati bu. ³⁶ Na minem n bo bu ɲuuri sa n yoobiri ni, akan jɔrɛ n kere akere jama n kabø i ba yoori na sɔnɔ n bo ajinim yo woori i ɲu n anya laifie ni. ³⁷ Na minem kere bo bu fite nyini awɔrɛ n nu n asere Yesu jande ka, i yasu bu awɔrɛ n nu bɛrɛ,

dama sere ati bu agaya. Na Yesu ayasu awura lee nu ka i ko.

³⁸ Dɔ na sɔnɔ n bo ajinim afite ayaki i n asere Yesu ka, i ma i su i su. Ama, Yesu asoro má i su, na wɔ se i ka, ³⁹ "Kpie u nyi kɔ awuru, na a kɔ kan kere minem fa kɔ sakpa n bo Nyemɛ ayo ama u n su." Na sɔnɔ n akpie i nyi akɔ akan akere miɛ n nufom kere fa kɔ sakpa n kere bo Yesu ayo ama i ni.

Bara tukpakifo be, ni baabara be yiwee jɔrɛ

⁴⁰ Saŋga bo Yesu kpieeri i nyi kɔ juuri kunma kpiri n buekun dɔ ni, i kɔ ሥ ka jama n atien bu nɔɔ suŋminda i wɔ, na ba yo i anse ni ba. ⁴¹ Dɔ na sɔnɔ be aba Yesu dɔ, yiri ti kpien bo i nie bu tientienbungɔ sɔɔ n su a, bu fere i ka Yarusi. Na wɔ ba akutu asiɛŋgu Yesu jaa bu asere i ka, jande i bra i dika, ⁴² dama i wa baabara kun n kpein bo i la i n suwu, i la afɔ buru ni nnyɔ o.

Yesu wo kɔ su n na jama n amie i ሥ agaya. ⁴³ Bara be woori jama n nu, i bita abieeri i afɔ buru ni nnyɔ leɛ, bo i kpu na i kpiɛ má, ama, be akoro atuntun má i na i nya laifiɛ. ⁴⁴ Na wɔ sakati awura jama n nu Yesu sin, afa i saa akan Yesu tanleɛ n jaa bu ni, kpenɛga na abieeri n ajina. ⁴⁵ Na Yesu abisa ka, "Nma fa i saa kaanri m a?" Na sɔnɔ kere ase ka ba si má, na Petoro ase i ka, "Ya Mɔfɔ, wɔrɔ mmɔɔ ሥ kabø jama n abara aye na bu miɛ u ሥ barasu." ⁴⁶ Ama, na Yesu ase ka, "Sɔnɔ be afa i saa akan m, dama ma fa nu ka m yiko n be afite m ሥuniɛ nu akɔ ayo juma." ⁴⁷ Na bara n anju ka i koro fie má i ሥ, na wɔ ba ajina Yesu nyunu, i ሥuniɛ kere subobo i. Na wɔ kutu

haari Yesu jaa bu akan jore n akere i, jama n kere nyunu, kabo i ba yoori na i kaba nyaari laifie ni.
48 Na Yesu ase i ka, "M wa, yarada n bo ayo m ni, yiri ma a nya laifie a. Ko awuru ni ahoreda."

49 Saŋga n bo Yesu toko wo jɔjɔ su ni, na sɔnɔ be afite tientienbunɔɔn cɔɔ n kpien n dika aba ase i ka, "U wa n wo má bɛrɛ. Nyini ti, má a dama ya Kerefɔ n kun." **50** Ama, na Yesu ati jore n na wɔ se baa n si n ka, "Má a ma sere ti u, wɔrɔ yo m yarada, i nyá laifie." **51** Bu kɔ juuri kpien n dika n nu ni, wɔ soro má su, na be wura buka i su, má ka Petoro, ni Yakobo, ni i niema Yohane, ni baa n si, ni i ni. **52** Minem kere bo bu woori dɔ n wo awie bo su wɔ, na bu sukoko. Nyini dɛɛ ti, na Yesu ase ka, "Má am sun, wɔ wu má, wɔ daafi wɔ." **53** Na ba siri i, dama bu si ka wɔ wu wɔ. **54** Ama, na Yesu akɔ atara i saa, na wɔ tiɛn kpa ase i ka, "M wa, yasu jina." **55** Na wɔ nya ŋgɔɔ bekun, na wɔ kaba ayasu ajina, na Yesu ase ka bu ma baa n deke be na i di. **56** Na baa n si, ni i ni ayo alekutura akɔ asin su, ama, na Yesu abɔbɔ bu ni nahɔre su ka, má bu ma be si sa n bo wɔ yo ni.

9

Kabo Yesu sunmaari i susufɔ buru ni nnyɔm ni

1 Na Yesu afere i susufɔ buru ni nnyɔm ni, na wɔ tiɛn bu nɔɔ, na wɔ ma bu yiko ka bu kɔ sufɔn yi ajini barasu barasum kere fite minem ɲu, na bu ma tukpakifɔm nya laifie. **2** Dɔ na wɔ sunma bu ka bu kɔ kan Nyemɛ jore fa kɔ kabo Nyemɛ bá nie i minem su ni, na bu tuntun tukpakifɔm na bu nya laifie, **3** na wɔ se bu ka, "Má am fa puitiripui kɔ ahin atin n bo m susunma am ni,

kpama o, kuruku o, diire o, ŋwaa o. Má am fa tanlɛɛ be mmɔɔ buka bo am wura i n su. ⁴ Am kɔ juuri miɛ be su, na awuru kere bo am kɔ wuraari nu, am ka nyini awuru n nu haari am bá fite miɛ n nu. ⁵ Sasu bekun, miɛ bo am kɔ wuraari nu, na ba de má am wɔfɔ, am fite yaki nyini miɛ ni, na am kpɔnkɔn yi am jaa tuturi kere. Nyini dí daani kere bu ka bu woowa ti má kpa.” ⁶ Na i jaramasam n akɔ ajeŋgbɛ abara aye miɛ miem su akan labari kpa n jɔrɛ akere minɛm deke n kere bo bu kɔɔri ni, na ba tuntun tukpakifɔm na ba nya laifiɛ.

Kabo Fɛmɛ Herode birisi fa kɔɔri Yesu sayowam su ni

⁷ Na Fɛmɛ Herode ati sa n kere bo Yesu ayo i ni, na wɔ birisi, dama minɛ nbem ŋa Yohane Nyɛmɛ Nzue Biefɔ n ye wɔ teŋge i yiwee n nu a, ⁸ ye nbem ŋa Nyɛmɛ nɔanie kanfɔ Eliya ye wɔ yi i ŋu afite fofoe nu, na nbem gusu ase ka dawa dɛɛ Nyɛmɛ nɔanie kanfɔ nyiŋga n be ye wɔ kaaki atenɛ abo a. ⁹ Na Fɛmɛ Herode ase ka, “M ma ba kpiɛ Yohane tii e, ye ŋma la ahin sɔnɔ n bo m ti i sayoowam ŋga sɔ n a?” Na wɔ boro i nyi ka i ŋu Yesu.

Kabo Yesu maari nbiesɔm akpii nnu ni bu minɛm diire ni

¹⁰ Sanja bo Yesu jaramasam n kpieeri bu nyi baari i do ni, na ba kan sam kere bo ba yo i n akere i. Na wɔ fa bu na ba kɔ awo miɛ be su awɔrɛ be nu bɛrɛ ŋgumi. Bu fere miɛ n ka Besayida. ¹¹ Jama n tiiri Yesu ŋga sɔ ni, na ba sa i su akɔ dɔ. Na wɔ de bu, na wɔ kan Nyɛmɛ jɔrɛ

fa kɔ kabɔ Nyɛmɛ bá niɛ i minɛm su barasu. Na wɔ tuntun tukpakifɔm, na ba nya laifie.

¹² Saŋga bo wie ba sukɔ tɔ ni, na i jaramasam n aba i dɔ aba ase i ka, “Ma minɛm n atin na bu kɔ miɛ kunnu ni ahɛmɛ ahɛmɛ miɛm su na bu kɔ niɛniɛ diire di na bu nya daabiri da, dama deke bo ya wo ni, ya wo boro wɔ lɛɛ.” ¹³ Ama, na Yesu ase bu ka, “Amberɛ mmɔɔ ni am tii nya deke be ma bu na bu di.” Na ba se i ka, “Deke bo ya la i kere la kpɔnɔ nnu wɔ, ni jombaa nnyɔ, i jú má. A koro ka ya kɔ to diire ba ma ahin jama n kere wɔ, nzen se a?” ¹⁴ Deke bo i ti na bu seeri sɔ n la ka, nbiesɔm kɔ yasuuri mine akpii nnu wɔ. Na Yesu ase i susufɔm n ka, “Am ma bu tana asese asese aburunu nnu na bu di.” ¹⁵ I susufɔm ni maari bu kere tanaari sɔ wieeri ni, ¹⁶ na Yesu afa kpɔnɔ nnu ni, ni jombaa nnyɔ ni, na wɔ ye i tii su aŋgoro, na wɔ da Nyɛmɛ asi, na wɔ kpiɛkpie i kere n nu, na wɔ fa ama i susufɔm ni ka bu fa ma minɛm ni. ¹⁷ Na bu kere adi, na bu kunnu ayi. Na ba tambu kpɔnɔ, ni jombaa sinsin bo bu diiri na i kaari ni, na ba nya kandie buru ni nnyɔ.

Kabo Petoro kereeri ka Yesu ti barasu ni

¹⁸ Cɛen n be sɔ c, Yesu wo nyɛmesere su i ɲgumi, i susufɔm ni wo i bi. I sereeri Nyɛmɛ wieeri n na wɔ bisa bu ka, “Minɛm fa m bu ɲma a?” ¹⁹ Na ba bɔ i nu ka, “Bu ɲa wɔrɔ ti Yohane Nyɛmɛ Nzue Biefɔ n a, nbem ɲa wɔrɔ ti Nyɛmɛ nɔanisɛ kanfɔ Eliya, ye nbem gusu ɲa wɔrɔ ti dawa dɛɛ Nyɛmɛ nɔanisɛ kanfɔ nyin̄ga n be ye wɔ teŋge aba a.” ²⁰ Na wɔ nya abisa bu bekun ka, “Ye amberɛ fa m bu ɲma a?” Na

Petoro abo i nu ka, "Wərə ti Kristo n a, Tiidefə n bo Nyemə ase ka i súnma i ni."

Kabo Yesu jəjə fa kɔɔri i yiwee n su ni

²¹ Na Yesu abəbə bu ka, má bu se ka bu se be jɔrə n bo Petoro ajəjə i ni, ²² i ḥa, "Wə yo daka ka mini Adamande Wa n di wahara dəŋgu, na Yudafəm nkpienkpriem, ni Nyemə sayoowa dəŋguyofə nkpienkpriem, ni Nyemə nɔanie kerefəm kere bá kete m ḥu, na bu kún m. Ama, na i lesan cœen, na Nyemə má m teŋge m yiwee n nu."

Kabo Yesu jəjə fa kɔɔri kabo minem su i su ni

²³ Na wə se bərə kere pepere ka, "Sɔnɔ kere bo i koro ka i su m su, wə yo daka ka i mi wara fi i tiengu sa koroowa sa, na i fá i yiwee baka jaanu n sɔ, na i su m su cœen kere cœen. ²⁴ Dama sɔnɔ kere bo i koro ka i fa i ḥgɔɔ fie, i mi bá fun i. Ama, sɔnɔ kere bo i tɔɔri i ḥgɔɔ mini dəe ti, i mi nyá ḥgɔɔ. ²⁵ Nzen sɔnɔ nyaari durunya n nu deke n kere na i fuunri i ḥgɔɔ na i kaari ḥgbɛen, i kpere la bɔnɔ? ²⁶ Sɔnɔ kere bo nyinse ti i fa kɔ mini ni m nɔanie n su, sɔ ye nyinse tí mini Adamande Wa n gusu fa kɔ bu su a, saŋga bo m bá ba ni m jirima woowa n nu, ni m Si Nyemə dəe jirima woowa ni, ni i mərəkə casim ni. ²⁷ Nahɔrə ye m suse am n a, am nbem wo nu fən bo am wú má, má ka am aba aŋu ka Nyemə femeyə n aba."

Kabo Yesu ḥunie kaakiiri wo barasu ni

²⁸ Yesu jəjɔɔri nyinim kere wieeri sɔ ni, fa kɔ i lemɔcues cœen, na wə fa Petoro ni Yohane ni Yakobo na ba fun akɔ buka be su ka bu kɔ sere Nyemə. ²⁹ I wo nyeməsere n su ni, na i nyunuawa

akaaki wo, na i tanl   n akaaki fofoe papasi. ³⁰ D   na min  m nny   nbem atie bu   u, bu ni Yesu subo anzama. B  re la Moyisi ni Eliya, dawa d   Ny  me n  anie kanf  m ni. ³¹ Na b  re gusu ata fofoe papasi, na bu suj  j   i d   fa k   kab   i sa  ga b   ju bo i k   Yerusalem mi   kpiri n nu ni, na i yoori s   na Ny  me koroowa n y   yiiwa. ³² Nyini sa  ga, Petoro ni i be  gum wo daafiri su, bu ba te  geeri n na ba   u kab   Yesu woowa n akaaki barasu, i ni min   nny  m ni jina. ³³ Sa  ga bo min  m n ba suk   yaki Yesu ni, na Petoro ase i ka, "Ya M  f  , i ti kpa ka ya wo f  n. Ma ya bo nambue nsan, u d  e   kun, Moyisi d  e   kun, na Eliya gusu d  e   kun." I j  j   o, w   si m   kab   i seeri ni. ³⁴ I toko wo j  j  ori su n na yiny  ngu akata bu   u liim, na s  re ati i susuf  m ni, sa  ga bo yiny  ngu n sukata bu   u ni. ³⁵ Na ba ti akonvi be   ga yiny  ngu n nu, i   a, "M wa l  e  , yiri ye ma yi i a. Am de i n  anie." ³⁶ Bu tiiri j  j  owa n s   ni, bu   u ka Yesu   gumi jina a. Nyini sa  ga ni, i susuf  m n abo m   su akan akere m   be fa k   sam n bo bu   uuri i n su.

Kabo Yesu f  n yiiri ajini fiteeri baa be   u ni

³⁷ Na i alecin, na Yesu ni i susuf   nsanm ni sujura buka n su ni, na jama beberebe akpa i atin. ³⁸ D   na s  o be awo jama n nu atien ase ka, "Ya Keref  , m sere u w  , si m wa baabies   n ajuunf  , m wa kere l  e  . ³⁹ Nie, ajini wo i   u, sa  ga kere bo i ba   a i yasu i   u, i kaba bo awie kungerekun w  , na i fa i bo asi  ngu, na i nanzue sufite fufuku, i bita i kere i wahara s   o sa  ga

kere, i koro má ka i fite yaki i. ⁴⁰ Ma sere u susufom ni lee ka bu fon yi ajini ni, ama, ba kura má nu.” ⁴¹ Na Yesu ase ka, “Amaa. Ambere nyumafø satieyofom, am la má yarada fieo. Nyuma sa ye m wo am dø fen a? Ye m yó sawore ni amberes ko ju se wo?” Dø na wo se baa n si ka, “Fa baa n bra fen.” ⁴² Sanja bo baa ni suba Yesu dø ni, na ajini n abo i aji asiengu, na wo da sukripsi. Na Yesu atien ajini n nju na baa n anya laifis, na wo kaaki afa i ama i si. ⁴³ Na minem kere amies fa ko yiko bambaka bo Nyeme la i ni.

Kabo Yesu jøjø fa kɔɔri i yiwee n su bekun ni

Sam n kere bo Yesu woori bu yo su n døs ti, nyini ma mine kere yoori alekutura n a. Dø na wo se i susufom ka, ⁴⁴ “Amberes, am so am sui na am ti deke bo m koro ka m se am ni. Bu bá to mini Adamande Wa n ma mine nbem.” ⁴⁵ Ama, i jøjøori so ni, i susufom n ati má i bu. Nyeme ayi má i nyi akere má bu, nyini ti ye ba koro ati má i bu. Ama, sere døs ti, ba koro abisa má i fa ko nyini jøre n su.

Kabo Yesu kereeri sɔnɔ bo i tara bu kere ni

⁴⁶ Na i susufom n ase akuruwa bu ηuηu nu fa ko sɔnɔ bo i tara bu kere ni. ⁴⁷ Yesu siiri bu sunsunni bo bu bita i n døs ti, na wo fa baa kaan be ajina bu afien i bi, ⁴⁸ na wo se bu ka, “Wɔrɔ kere bo a deeri ahin baakan n ηusu m døs ti, a deeri mini wo lee. Bekun, wɔrɔ kere gusu bo a nya deeri mini, a deeri m si bo wo sunma m wo lee. Dama bo am sunsun ka i ti kaan am kere nu ni, yiri ti kpiri tara am kere a.”

⁴⁹ Dø na Yohane ase i ka, “Ya Møfø, ya ηuuri ka sɔnɔ be afa u duma sufa fon yi ajinim fite minem

ŋu, ye ya ɳa ya yáki má i, dama i wo má ya nu n dɛɛ ti.” ⁵⁰ Na Yesu ase ka, “Má am se ka am kanda i, dama sɔnɔ kere bo i fite má am sin, i mi jina am sin wɔ lɛɛ.”

Kabo Samariyafɔm keteeri ka bu de má Yesu ni

⁵¹ Saŋga n ba dodoori bo Nyemé má Yesu fun kɔ aŋgoro ni, na wɔ bu i tii nu ka i ti ye ni ka i kɔ Yerusalem miɛ kpiri n nu. ⁵² Na wɔ sunma sunmafɔm Samariya ahemé miɛ be su ka bu kɔ suo deke kere siriya ŋminda i. ⁵³ Ama, na Samariyafɔm n akete ka bu de má i, dama ka i susin kɔ Yerusalem n dɛɛ ti. ⁵⁴ Yakobo ni Yohane ŋuuri nyini n sɔ ni, na ba se ka, “Ya Mibie, a koro ka ya ma sin fite aŋgoro ba di bu, nzen se a?” ⁵⁵ Na Yesu ase anie, na wɔ jaraki bu. ⁵⁶ Dɔ na Yesu ni i susufɔm n asin akɔ miɛ nyiŋga be su.

Minem bo bu koro ka bu su Yesu su n jɔrɛ

⁵⁷ Saŋga bo Yesu ni i susufɔm n wo kɔ su ni, na sɔnɔ be aba ase Yesu ka, “Deke kere bo a kɔ, m sú u su wɔ.” ⁵⁸ Na Yesu ase i ka, “Naakum la kunmam, na anumam gusu la tieerim, ama, mini Adamande Wa n yiri, m la má m tii daabiri.”

⁵⁹ Na wɔ se sɔnɔ nyiŋga be ka, “Su m su.” Ama, na sɔnɔ n ase i ka, “M Mibie, ma m du mɔ kɔ yo m si sutura ka, na m nyá ba su u su.” ⁶⁰ Na Yesu ase i ka, “Yaki bo ba wu ni, na bu se bu bengu, wɔrɔ kɔ na a kɔ kan Nyemé jɔrɛ fa kɔ kabø Nyemé Feme bá niɛ i minem su ni.”

⁶¹ Na sɔnɔ nyiŋga be bekun ase Yesu ka, “M Mibie, m bá su u su, ama, ma m kɔ kaari m dikafɔm ka, na m bá.” ⁶² Na Yesu ase i ka, “Sɔnɔ kere

bo i ti ka toora dədəɔrifə na i wo də su, na i kaaki
niɛ i sin, i ti má ye ni ka Nyemə yo i mi fəmə.”

10

Kabo Yesu sunmaari i susufə aburaso ni nnyɔcni

¹ Nyini sin na Mibie Yesu n ayi i susufə aburaso ni nnyɔc nyin̄ga nbem, na wɔ sunma bu nnyɔc nnyɔ ka bu du mɔ kɔ miē miɛm kere bo yiri ni i tii ase ka i bá kɔ su ni. ² Na wɔ se bu ka, “Fiesu diire n sunnu, ama, bo bu kɔ i tambu n sunnu má. Nyini ti, am sere Mibie n bo i dəe la fie n ka i sunma jumayofəm na bu kɔ i tambu. ³ Ama, am ti fən. Am kɔ. M susunma am wɔ lɛɛ, kabø nbɔmbaam kɔ saŋga bedim nu barasu ni. ⁴ Má am se ka am fa ɻwaa, wara kuruku, wara gbagbaa, má am se ka am jina atin nu yo be mmɔɔ ansɛ. ⁵ Awuru kere bo am kɔ wuraari nu, am du mɔ se ka, ‘Nyemə ma am tanalaifie.’ ⁶ Nzen tanalaifiefə wo nyini awuru n nu, am ma am tanalaifie n ka i mi n dɔ, ama, nzen wɔ ti má sɔ, Nyemə dé tanalaifie ni i mi n dɔ. ⁷ Awuru bo am kɔ wuraari nu na bu deeri am wɔfɔ, am ka nyini awuru n nu, na am di na am nu deke kere bo bu fa ma am, dama i ti ye ni ka jumayofə nya i juma ni ɻkato. Má am nati awuru kere nu. ⁸ Am kɔ juuri miē be su na bu deeri am wɔfɔ, am di deke kere bo bu fa ma am. ⁹ Am tuntun tukpakifəm bo bu wo dɔ n na bu nya laifie, na am se bu ka, ‘Saŋga bo Nyemə Femə bá nie i minem su n adodo am lɛɛ.’ ¹⁰ Ama, nzen am kɔ juuri miē be su na ba de má am wɔfɔ, am fite kɔ atiŋgbere n su, na am se bu ka, ¹¹ ‘Haari am

mie n tuturi mmɔɔ mata má ya jaa, ya kpɔnkɔn
yi i wɔ, nyini di daani kere ka am woowa ti má
kpa. Ama, i ti ye ni ka am si ka saŋga bo Nyɛmɛ
Fɛmɛ bá nie i minɛm su n adodo lɛɛ.’ ¹² Nyini
ti, m suse am wɔ lɛɛ, ka, jina cɛɛn, nyini mie n
nuʃɔm, Nyɛmɛ cín bu sui tara Sodom mie kpiri n
nu satieyofɔm.”

¹³ Na Yesu akaaki ase ka, “Tɔ, ambɛrɛ Korazin-
fɔm, am bá ɲu anyumboro. Ambɛrɛ Besayida-
fɔm gusu, am bá ɲu anyumboro. Alekutura sam
bo m yo maari am ni, má nzen m yoori bu Tiro,
ni Sidon mie kpirim n nu, má minɛm n akaaki
bu wo dada kere na bu fa pirim bɔtɔ, ni nzuin
yo bu yoowa n bo i kere ka bu ahore asaaki,
bu satie yoowa n dɛɛ ti ni. ¹⁴ Ama, ambɛrɛ,
Nyɛmɛ bá cin am sui tara Tiro ni Sidon dɛɛ
satieyofɔm. ¹⁵ Ambɛrɛ Kapenamfɔm gusu, am
sunsun ka Nyɛmɛ bá ye am su kɔ aŋgoro wɔ,
nzen se? Ai. I bá yo am kaan wɔ, na i fá am
cɔɔndi kɔ Yiweefɔm Woobiri.”

¹⁶ Na Yesu ase i susufɔm ka, “Sɔnɔ kere bo i de
am nɔanie, i mi de m dɛɛ nɔanie wɔ lɛɛ, na sɔnɔ
kere bo i kete am nɔanie, i mi kete m dɛɛ nɔanie
wɔ lɛɛ, na sɔnɔ kere bo i kete m dɛɛ nɔanie, i mi
kete yiri n bo i sunmaari m wɔ lɛɛ.” I jɔjɔ wieeri,
na ba kɔ.

¹⁷ Saŋga bo i susufɔ aburaso ni nnyɔm ni
kpieeri bu nyi baari Yesu dɔ ni, na bu ahore
ajɔ agaya, na ba se i ka, “Ya Mibie, haari ajinim
mmɔɔ de ya nɔanie wɔ, nzen ya nya atien bu ɲu
u dɛɛ duma n nu.” ¹⁸ Na Yesu ase bu ka, “M ɲuuri
Sitana ka wɔ fite aŋgoro atɔ, kabø nzue kpese
na i ti barasu n wɔ.” ¹⁹ Na Yesu ase ka, “Am ti

fən. Ma ma am yiko adena am tientien woom ni bundaanim ɲu, na am kunma yiri kpɔfɔ n fanja kere na pui yó má am. ²⁰ Haari ni nyini kere ni, má am ma am ahore jɔ ka ajinim de am noanies ɲgumi n dɛɛ ti, ama, am ma am ahore jɔ ka ba kere am duma ase Nyemē dika.”

²¹ Nyini sanja n na Awiewie Casi n ama Yesu ahorejɔ akɔ sin su, na wɔ sere Nyemē ase ka, “M Si Nyemē, wɔrɔ ti angoro ni asiengu kere Mibie a. M da u asi ka a fa nyini dekem bo alecirafoṁ ni sifɔm si má i ni, ayi akere bo bu ti ka nbaatam ni. M Si, i ti nahore wɔ, kabo a koroori ka i yo lɛɛ.” ²² Yesu sereeri Nyemē n wieeri ni, na wɔ se ka, “M Si afa deke kere awura m saa nu. Be si má Nyemē Wa ni, má ka i Si Nyemē ni si i a, na be gusu si má i Si ni, má ka Baa ni si i a, ni minem bo Baa n koro ka i yi i kere bu ni, bɛre si i a.”

²³ Dɔ na Yesu ace anies i susufɔm ni, na wɔ jɔjɔ bɛre ɲgumi dɔ, i ɲa, “Ambere la terefie ka am aŋu dekem bo am ɲu bu ni. ²⁴ M suse am wɔ lɛɛ, ka, Nyemē noanies kanfɔm ni nfemembeberebe koroori ka bu ɲu deke n bo am ɲu i ni, ama, ba ɲu má i, na ba koro ka bu ti deke n bo am ti i ni, ama, ba ti má i.”

Miesenu fa kɔ Samariya sɔnɔ aŋunfɔ sifɔ be

²⁵ Na Nyemē noanies kerefɔ be aba Yesu dɔ ka i ba sɔ i ɲgɛɛ. Na wɔ bisa Yesu ka, “Ya Kerefɔ, ye m yo se wɔ, ye m nyá ɲgɔɔ n bo i la má awieeri n a?” ²⁶ Na Yesu abɔ i nu ka, “Ba kere i se wɔ, Nyemē Jɔrɛ Kadasi n nu a? A ti i bu se wɔ?” ²⁷ Na sɔnɔ n abɔ Yesu nu ka, “Ba kere ka, ‘Koro Micera

u Nyεmε ni, ni u ahorembaa kun, ni u awiεwιε, ni u fαŋga, ni u sunsunni kεrε, na a koro u beŋgu kabø a koro u ɳu ni.’ ” ²⁸ Na Yesu ase i ka, “A kan nahore wø, yo sø na a nyá ɳgɔc.”

²⁹ Ama, na Nyεmε nɔanis kerefø n akoro ka i yo i ɳu ka i ti sɔnɔ bo i yo sa bo i kɔ atin su Nyεmε dɔ o, nyini ti, na wø bisa Yesu ka, “M beŋgu la ɳma a?” ³⁰ Na Yesu abɔ i nu ka, “Sɔnɔ be yo woori bεrε a, na wø yasu Yerusalem ka i kɔ mιε kpiri be su, bu fere dɔ ka Yeriko, na atin bujaanufɔm akɔ atara i ade i neŋge kεrε, na ba bo i akɔ ayaki i ɳgɔc n kaan sɔ c. ³¹ I ba yoori ka Nyεmε sayoowa dɔŋguyofø kpien be su nyini atin n su, ama, saŋga bo i kɔ ɳuuri sɔnɔ n bo atin bujaanufɔm abo i ni, na wø san asin ayaki i. ³² I tiiri sɔ bekun, na Levi busu nufø be susin bεrε, na wø ɳu i, na i gusu asan asin. ³³ Ama, na Samariyafø be gusu ba bita nyini atin ni, na wø ba aŋu sɔnɔ ni, i ɳuuri i sɔ ni, na aŋunfø ati i. ³⁴ Na wø kɔ sɔnɔ n bi, na wø fa ɳguin ni nzan afa aŋmisi kambuem ni, na wø cici i, na wø fa sɔnɔ n na wø ma wø tana i kaako su, na wø fa i akɔ wɔfɔm deebiri, na wø kɔ anis i dika. ³⁵ Alecin na wø yi ɳwaa be ama sɔnɔ bo i nies awuru n su ni. Na wø se i ka, ‘De na a nies i dika ma m, na m ba kpieeri m nyi baari, m tó deke kεrε bo a saaki i afa anis i dika ni.’ ³⁶ Tɔ, u sunsunni nu, nyini minis nsanm n nu, bɔnɔ kere ka i ti sɔnɔ n beŋgu a?” ³⁷ Na Nyεmε nɔanis kerefø n abɔ i nu ka, “Sɔnɔ n bo i siiri i aŋunfø ni.” Na Yesu ase i ka, “Kɔ na a kɔ yo sɔ.”

Yesu ni Marata ni Mariya jɔrε

38 Saŋga bo Yesu ni i susufɔm n wo kɔ su ni, na ba kɔ aju mιe be su, bara be woori dɔ, bu fere i ka Marata, na wɔ de Yesu wɔfɔ i dika. **39** Marata la i niɛma be, bu fere i ka Mariya, na wɔ tana Yesu bi, na i suti kabo Yesu kere barasu ni. **40** Ama, na wɔ yo Marata ahoresaaki kabo yiri ŋgumi wo juma yo su ni, nyini ti, na wɔ ba ase Yesu ka, “M Mibie, u cecɛ wo má nu ka m niɛma n ayaki juma n kere aji mini ŋgumi saa su, nzɛn se? Se i ka i ba buka m.” **41** Na Mibie n abɔ i nu ka, “M danfo Marata, a fa juma beberebe ata u ɲu nyi, ye a suwaraki a, **42** ama, deke kun n kpein be akpiɛ u su a. Mariya yiri, deke bo i ti kpa tara i kere ye wɔ yi i n a, na be wo má bɛrɛ bo i koro de i dɔ.”

11

Kabo Yesu kereeri ya nyemēsere atin barasu ni

1 Cɛen n be sɔ o, na Yesu wo nyemēsere su awɔrɛ be nu. I ba sere wieeri ni, na i susufɔm ni kun ase i ka, “Ya Mibie, kere ya nyemēsere atin, kabo Yohane kereeri i dɛɛ susufɔm ni.” **2** Na Yesu ase bu ka, “Saŋga bo am ba susere Nyemē, am se ka o,

‘Ya Si Nyemē,

ma minɛm bu u duma casi ni.

Ma u fɛmɛya n bra.

3 Ma ya nɔɔ nu diire cɛen n kere cɛen.

4 Fa ya satiɛ ce ya,

dama yere gusu fa ce bo bu do ya ŋgasi n wɔ.

Má a ma deke be yo ya na ya wura satiɛ nu.’ ”

5 Na Yesu ase ka, “Ma m fa i ka, nzɛn am nu kun kɔɔri i danfo dika kɔŋguɛ jinanjin, na i kɔ

se i ka, ‘M danfo, fiε m kpɔnɔ nsan. ⁶ M danfo atin natiirifɔ be aba m dika jina n nu bere lɛɛ, m gusu la má diire bo m fá ma i.’ ⁷ Na yiri n bo i wo sɔrɔ n ase ka, ‘Má a miɛ m. Ma tu anɔ awie, na m nbaam da a. M koro yasu má na m má u pui.’ ⁸ Tɔ, m suse am wɔ lɛɛ, ka, má ka am ti danfoya n dɛɛ ti ye i yásu na i ma u kpɔnɔ n a, ama, i bá yasu na i ma u deke kere bo a koro, dama ka a fie ni sere n dɛɛ ti.

⁹ Nyini ti, m suse am wɔ lɛɛ, ka, am sere deke bo am koro i Nyɛmɛ dɔ, na i má am. Am niɛniɛ deke bo am koro i dɔ, na am ɲú i. Am bobo anɔ ni, na i téke i ma am. ¹⁰ Dama sɔnɔ kere bo i sere deke be Nyɛmɛ dɔ, i má i, na sɔnɔ kere bo i niɛniɛ deke be, i ɲú i wɔ, na sɔnɔ kere bo i bobo anɔ ni, i téke i ma i. ¹¹ Ambɛrɛ bo am ti nbaasim ni, ɲma ye i wa sere i jombaa ye i mi kéte na i fá woo ma i wa n a? Ai, be yo má sɔ. ¹² Wara, ambɛrɛ nu ɲma ye i wa sere i karafɔ ye i kéte na i fá bundaani ma i wa n a? Ai, be yo má sɔ. ¹³ Tɔ, ambɛrɛ, haari ni bo am ti satieyofɔm ni, am si aceeri kpam bo am fa ce am nbaam, nzu ti ye nzɛn am sereeri am Si Nyɛmɛ bo i wo aŋgoro ni, i koro ma má am Awiewie Casi n a?’

Kabo minɛm ɲa Yesu ni Sitana dɛɛ ti kun ni

¹⁴ Saŋga be na Yesu afɔn ayi ajini afite sɔnɔ be ɲu, wɔ yo i bobo. Ajini n fite yakiiri sɔnɔ n sɔ ni, na wɔ koro ajɔjɔ. Na jama n ayo alekutura. ¹⁵ Ama, na mine nbem ase ka, “Belazebuli bo i ti ajinim kere dɛɛ feme n na bu kaaki fere i ka Sitana ni, yiri ma ahin sɔnɔ n yiko ye i koro fɔn yi ajinim a.” ¹⁶ Na nbem gusu akoro ka bu sɔ i

ŋgεε. Nyini ti, na ba se i ka i yo alekutura sa be bo i kere ka i yiko n fite Nyεmε dɔ o. ¹⁷ Ama, Yesu siiri bu sunsunni n sɔ ni, na wɔ se bu ka, "Femεya kεrε bo i nya kpakpaakiiri nu wieeri, nyini femεya ni ká ŋgbεεn wɔ. Awuru gusu kεrε bo i kpakpaakiiri nu wieeri, nyini awuru ni sándi wɔ. ¹⁸ Na nzεn Sitana dεε femεya n nya kpakpaakiiri nu wieeri, i kóro jina a? Ai, i kóro jina má. Deke bo i ti na m se sɔ n la ka, am ɳa Belazebuli ma m yiko ye m koro fa fɔn yi ajinim a. ¹⁹ Tɔ, ye nzεn am ɳa Belazebuli maari m yiko, ye m fa fɔn yi ajinim a, ye ɳma maari am dεε minεm ni yiko ye bu bita fɔn yi bu n a? Nyini ti, kabo am minεm yoori ni, nyini kere ka am la má nahɔrε. ²⁰ Ama, Nyεmε dεε yiko nu ye mini fɔn yi ajinim a. Nyini n kere ka, Nyεmε wo am nu sunie i minεm su lεε.

²¹ Nzεn sɔnɔ faŋgafɔ nya faari i biesɔya neŋge kεrε jina ɳmindaari i dika, pui koro yo má i awuru n nu neŋge be. ²² Ama, nzεn sɔnɔ nyinجا nya taraari i faŋga, i koro tu ɳgoni ni yiri na i kunma i faŋga, na i de i biesɔya neŋge n bo i daafi i ɳu ni, na i fin i neŋge kεrε kɔ na i ni i beŋgum kɔ kpaaiki nu.

²³ Sɔnɔ kεrε bo i jina má m sin, i mi ti m kpo-fɔ o. Na sɔnɔ kεrε gusu bo i buka má m na ya tiɛn minεm nɔɔ, i mi sandi minεm wɔ.

²⁴ Nzεn ajini nya fite yakiiri sɔnɔ, i kɔ jeŋgbe bara yε boro kpantain nu wɔ, deke bo nzue wo má, na i kɔ niɛnie woobiri bo i tana yi i ɳumi. Nzεn wɔ nya má woobiri, nyini saŋga, a ti ka i ɳa, 'Ma m kpie m nyi kɔ m woobiri dawa ni.'

²⁵ Na i kaaki kɔ, i kɔ ɳu ka ba kpara dika n

nyunyumi, asesé deke kere su. ²⁶ Na i nyá ko fa ajinim nso, bo bu ti tie tara yiri ni i tii, na bu kere bá wura woobiri dawa n nu. Nyini saŋga, a ḥu ka sɔnɔ n woowa ayo tie atara kabø i yo ti dawa ni.”

²⁷ Sanga bo Yesu seeri sɔ wieeri ni, bara be wo jama n nu, na wɔ se Yesu ka, “Terefie wo bara n bo i wuuri u na i maari u nyufini n do.”

²⁸ Ama, na Yesu ase i ka, “Terefie wo minem bo bu ti Nyemē nɔanie n na bu de i ni do a.”

Kabo Yesu keteeri ka i yo má alekutura sa bo bu koro i ni

²⁹ Saŋga bo minem sutien bu nɔo bara ye Yesu sɔ ni, na wɔ se bu ka, “Amberɛ nyumafɔm ti satieyofɔm wɔ. Am koro ka m yo alekutura sa na am ḥu i wɔ, ama, m yó má i, má ka alekutura sa n bo Nyemē yo yoori i maari i nɔanie kanfɔ Jona ni ḥgumi. ³⁰ I ti sɔ lεε, kabø sa n bo i yo tuuri Jona n kereeri Ninevafɔm ka Nyemē sunmaari i ni, sɔ ye sa n bo i bá tu mini Adamande Wa n gusu kérɛ amberɛ nyumafɔm ka Nyemē asunma m a. ³¹ Feme bara be yo fiteeri haari i bɔsu Seba wɔ, na i ba ti Feme Solomon dɛe ḥgonle jɔjɔwa nɔanie ni. Jina cεen, yiri bá yasu jina na i járaki amberɛ nyumafɔm nahɔre su, dama kisa, m suse am wɔ ka, mini tara Feme Solomon, ama, am ade má m nɔanie ni. ³² Jona yo kaanri Nyemē jɔre kereeri Ninevafɔm na ba kaaki bu wo. Jina cεen, bère bá yasu jina na bu járaki amberɛ nyumafɔm, dama kisa, m suse am wɔ ka, mini tara Jona, ama, am akete ka am kaaki má am wo.”

Kabo Yesu kereeri anyumbaa kpa jɔrε ni

³³ Na Yesu akaaki ase ka, “Sɔnɔ koro so má fitana su na i fa se fiɛewa nu, wara i fa gaŋga butu su. Ama, i fa takə deke su aŋgoro wɔ, adena minem bo bu ba wura awuru n nu n koro ɲu asi. ³⁴ Ya nyumbaa ni ti ka fitana ma ya ɲuniembaa n a. Nzen u nyumbaa nya ti kpa, u ɲuniembaa n kere ta wein n wɔ lɛɛ. Ama, nzen i nya ti má kpa, u ɲuniembaa n kere wo awosin nu wɔ lɛɛ. ³⁵ Nyini ti, si u ɲu sa na má a se ka wein wo u dɔ, ama, i ti awosin wɔ. ³⁶ Nzen u ɲuniembaa n kere woori wein nu, na awosin be awo má nu, i tá a papasi, kabo fitana sin ta wura u ni.”

Kabo Yesu ɲa Yudafɔm tereterefɔm nbem bá ɲu anyumboro ni

³⁷ Saŋga bo Yesu jɔjɔ wieeri sɔ ni, na Farasifɔ be asere i ka i bra na bu di diire i dika, na Yesu akɔ awura ka i di diire ni. ³⁸ Na Farasifɔ n abirisi kabo Yesu aŋmisi má i ɲu ka, ye i sudi diire ni. ³⁹ Na Mibie n ase i ka, “Amberɛ Farasifɔm, am ɲmisi am kɔpu ni am taale sin wɔ, ama, am kunnu ayi ni anyii sayoowam, ni sunsunni tiem wɔ. ⁴⁰ Amberɛ sinnzinm ni, sɔnɔ kere si ka Nyɛmɛ yoori deke kere kunnu ni i sin a. ⁴¹ Má nzen am fa deke bo i wo am kɔpu ni am taale kunnu ma yaarifɔm, má deke kere bo am yo i, má i yo casí ma am wɔ Nyɛmɛ dɔ.

⁴² Amberɛ Farasifɔm ni, am bá ɲu anyumboro, dama am yi am jakam ma Nyɛmɛ wɔ, haari ni am maakunm, ni ɲgetem, ni nvannvanm kere, ama, am yo má nahɔrɛ sam, na am kaaki koro

má Nyemē. Wō yo daka ka am yo nyini sam saŋga kere, na am fa jaka yiwiwam buka su.

⁴³ Ambere Farasifōm ni, am bá ḥu anyumboro. Am koro ka am tana kpirikoro tanaabirim wō, am tientienbunōcō sōcm n nu, na am koro ka minem yo am anse gōcsu wō, na bu ma am jirima. ⁴⁴ Am bá ḥu anyumboro. Am ti ka fanjkunmam bo bu la má nyaari seewa be n wō, na minem nati su na bu si má ka fanjkunma lēe."

⁴⁵ Na Nyemē nōanis kerefōm n kun ase Yesu ka, "Ya Kerefo, nzen a seeri sō, a kpié nzuko asaŋga ya kere mmōcō lēe." ⁴⁶ Na Yesu ase i ka, "Amberē Nyemē nōanis kerefōm ni, ambere mmōcō bá ḥu anyumboro. Am cici sōori nōnōcōri sō minem wō, ama, ambere ni am tii soro má su ka am fa am saa kan i.

⁴⁷ Ambere bá ḥu anyumboro. Am yo fanjkunmam dōŋgu fa ma Nyemē nōanis kanfōm wō, bēre bo am nam yo kuunri bu ni. ⁴⁸ Nyini kere ka ambere ni am tii saa woori sa n bo am nam yo yoori i n nu lēe. Bēre kuunri Nyemē nōanis kanfōm n a, na ambere ata bu fanjkunmam. ⁴⁹ Nyini ti, ye Nyemē Alecirafō n seeri ka, 'M súnma m nōanis kanfōm, ni m jaramasam bu dō, na bu kún nbem, na bu kéré nbem wuwuruwa.' ⁵⁰ Nyini ti, Nyemē cín ambere nyumafōm sui fa kō kabō am nam yo kuunri Nyemē nōanis kanfōm, fiteeri durunya n bumboori fa ba ju haari ni kisa ni. ⁵¹ Bu yo yoori sō ḥ, fite saŋga n bo bu kuunri sōnō be bo bu fere i ka Abeli n fa ba juuri saŋga n bo bu kuunri sōnō be bo bu fere i ka Zakariya ni. Yiri ye bu kuunri i Nyemē Sereebiri Awuru n nu, Casi Kere Casi Sōc

n ni Mikun yoowa yoobiri n afien n a. Nahore ye m suse am n a, nyini sam kere dees ti ye Nyeme bá cin ambere nyumafom sui n a.

⁵² Ambere Nyeme noanie kerefom ni, am bá ḥu anyumboro. Am akere má minem Nyeme atin, kabu i ti ye ni ka am kere bu ni, na ambere ni am tii akete ka am su má i atin n su, ye am akanda bo bu koro ka bu su i su ni.”

⁵³ Sanja bo Yesu yasuuri nyini dika n nu ni, na Nyeme noanie kerefom, ni Farasifom n afa i kpɔ agaya, na ba bisa i bisaawam beberebe, ⁵⁴ na ba boro bu nyi na bu sɔ i ḥgese, adena i jɔjɔ wura Nyeme ḥgasi nu.

12

Kabo wɔ yo daka ka ya soro Nyeme ḥgumi ni

¹ Sanja n bo nyini n kere suko su ni, na jama beberebe aba atien bu noo haari bu kɔ sutientien bu beŋgu ḥu. Na Yesu abo i bu ka i jɔjɔ, na wɔ du mɔ ase i susufom n ka, “Am si am ḥu sa ni Farasifom dees kpɔnɔ ayiri n bo bu fa gɔ kpɔnɔ nu na i yasu ni. M suni bu dees burukɔɔnu sayowam wɔ. ² Deke be wo má fiɛewa nu bo bu bá ḥu má i, deke be gusu wo má asiri nu bo bu bá si má i. ³ Nyini ti, deke kere bo am jɔjɔɔri i kɔŋguɛ, bu bá jɔjɔ i wiɛsu wɔ. Na deke kere bo am tuuri i asuturi sɔrɔ, bu bá bo i ndoori wɔ, na sɔnɔ kere tí i.”

⁴ Na Yesu akaaki ase ka, “M danfom, m suse am wɔ lɛɛ, ka, má am soro minem bo bu koro kun aŋuniɛmbaa ni, na nyini sin, bu koro yo má pui kun ni. ⁵ Ama, m kere am sɔnɔ bo i ti ye ni ka am soro i. Am soro Nyeme, yiri koro kun

aquniembaa n a, na i kaaki la yiko bo i koro fa i ji cεεma sin nu. M suse am wɔ lεε, ka, yiri ti sɔnɔ bo am soro i a. ⁶ Am si ka njɔrem nnu ηwaa ti kaan sɔ o, má sɔ? Ama, bu kun n kpein mmɔɔ wo má bεε bo Nyεεmε niε má i dika. ⁷ Haari am tiiŋmies mmɔɔ bo i wo am tii su ni, Nyεεmε si i kere nɔ. Nyini ti, má am soro sεε. Am la anyunuyi Nyεεmε dɔ tara njɔrembeberebe.”

⁸ Na Yesu akaaki ase bu ka, “M suse am wɔ lεε, ka, sɔnɔ kere bo i kan kereeri minem ka i ti m susufɔ, mini Adamande Wa n gusu bá kan kere Nyεεmε merekem n ka i mi ti m dεε wɔ. ⁹ Ama, sɔnɔ kere gusu bo i keteeri minem nyunu ka i ti má m susufɔ, mini Adamande Wa n gusu bá kete Nyεεmε merekem nyunu ka i mi ti má m dεε. ¹⁰ Sɔnɔ kere bo i jɔjɔ wuraari mini Adamande Wa ni ηgasi nu, Nyεεmε fá i mi ηgasi ce i, ama, sɔnɔ kere bo i jɔjɔ wuraari Awiewie Casi ni ηgasi nu, Nyεεmε fá má i mi ηgasi ce má i. ¹¹ Saŋga bo bu ba faari am baari bu tientienbunɔɔ sɔɔm nu, wara nfemem ni nfangafɔm nyunu ka bu di am jɔre, má am ma am ahore saaki fa kɔ kabø am jɔjɔ barasu. ¹² Dama nyini saŋga n ba juuri, Awiewie Casi ni kere am noanie kere bo wɔ yo daka ka am jɔjɔ i a.”

Miesenu fa kɔ sɔnɔ neŋgefɔ sinnzin be su

¹³ Sɔnɔ be woori jama n nu, na wɔ se Yesu ka, “M Kerefɔ, se m gɔrɔ ka i kpaaki aja bo ya si ayaki i ama ya n nu, na i fa m dεε ma m.” ¹⁴ Na Yesu ase i ka, “Wɔrɔ, ηma ayi m, ka m di am jɔre na m kpaaki am aja nu ma am a?” ¹⁵ Na Yesu ase jama n kere ka, “Am niε am tii su dɔŋgu na

am si am ḥju sa fa kɔ anyii barasu kere sa, dama sɔnɔmbiri neŋge ti má i ḥgɔɔ, haari i mi n koro i la i ka se.” ¹⁶ Dɔ na Yesu abo bu ahin mieuenu ni, i ḥja, “Sɔnɔ neŋgefɔ be yo woori bɛre a, na wɔ dɔ i fie, na wɔ nya diire beberebe. ¹⁷ Na wɔ sunsun i tii nu na wɔ se ka, ‘M la má deke bo m fa ahin diire n kere se. Ye m yó se wɔ?’ ¹⁸ Na wɔ se ka, ‘Kabo m yó yaa, m sún m bondom kere ji wɔ, na m tá ḥgbingbirim, na m fá m diire n ni neŋge kere bo m la bu n wura nu. ¹⁹ Na m nyá se ka ma di terefie, puitiripui kpíe má m su kun, m tāna a, ahin afɔ nyε nyε n kere, na m dí na m nú na m ahore jó.’ ²⁰ Ama, na Nyemē ase i ka, ‘Wɔrɔ sinnzin ḥgbεen ni. Ahin kɔŋguɛ n nu bɛre, m yí u ḥgɔɔ n fite u dɔ. Na m níe ka nyini neŋge n kere bo a tiɛn i nɔɔ ni ká ḥma dεε wɔ?’ ²¹ Na Yesu akaaki ase bekun ka, “I ti sɔ ɔ lεε, fa kɔ minɛm bo bu kpini neŋge beberebe fa se durunya n nu fɛn ni, ama, Nyemē dɔ, bu la má pui.”

Kabo Yesu ḥja má ya tana koko ni

²² Na Yesu ase i susufɔm n ka, “Nyini ti, m suse am wɔ lεε, ka, má am tana sukoko fa kɔ am ḥgɔɔ su, kabo am dí, na má am kaaki sukoko fa kɔ am ḥjunie su, kabo am nyá suturam bo am fá wura na am kára. ²³ Dama ḥgɔɔ tara diire, na aŋjunie-mbaa n gusu tara suturam. ²⁴ Am nie anumam, haari ni bo bu dɔ má ni, na bu kaaki kpíe má ni, bu la má bondo gusu, bo bu fa diire wura nu, se Nyemē ma bu diire ye bu di a. Ambere la anyunuyi tara anumam e. ²⁵ Am nu, ḥma tana koko fa kɔ i koroowam su ye i mi koro buka i

ηgcoo tintiin su haari kaan so a? Ai, be wo má bēre. ²⁶ Nzen am koro yo má nyini deke n kaan n be so, nzu ti ye dekem bo bu kaari n kere mie am a? ²⁷ Am nie kabو wuram bo pum barasu barasu a. Bu yo má juma be, bu kaaki tu má gise. Ama, m suse am wɔ lεe, ka, haari Fεmε Solomon ni i nenje n kere bo i yo la i ni, wɔ la má sutura bo i yo nyumi juuri nyini wura pum ni be. ²⁸ Nzen wuram bo bu wo bēre nyuma, na ahunma a ηú ka ba kpie bu na bu yara bu, ye Nyεmε nie bu dika, nzu ti ye i níe má ambēre bo am tara wuram co n a? Ambēre, am la má yarada fieo. ²⁹ Nyini ti, saŋga kere, má am ma am sunsunni wo deke bo am dí, ni deke bo am nú su. Má am tana koko fieo. ³⁰ Dama durunya n nufɔm bo bu su má Nyεmε ni, bēre sunsun so o saŋga kere. Am Si Nyεmε si ka am koro nyini dekem ni. ³¹ Má am yo so, ama, am kpini Nyεmε fεmεya n busu ka, na i nyá ba fa nyini dekem n buka am su.”

³² Na Yesu akaaki ase ka, “Má am soro sere, haari ni bo am ti ka nbɔem bo bu sunnu má ni, dama am Si Nyεmε ayi am ka am ni yiri sáŋga di i fεmεya n a. ³³ Am tɔ am deke bo am la i, na am fa ηwaa n ma yaarifɔm. Am kpini ajekε seebiri bo i saaki má n busu. Am fa ajekε bo i kpie má su n fa se Nyεmε dika n nu, dɔ ye awiefɔ koro wura wɔ má i a, na watarawam gusu koro muka má i. ³⁴ Dama deke bo am ajekε wo ni, am ahorembaa kere gusu wó dɔ o.”

*Kabo Yesu ηa i susufɔm ni kpa bu ηu ηminda
i saŋga kere ni*

³⁵ Na Yesu ase ka, “Am kpa am ɲu wɔ, na am so am fitana sujminda. ³⁶ Am yo sɔ o, ka minem bo bu tana ɲminda bu mibie bo wɔ kɔ konyaya, na i bá n wɔ, na saŋga bo i ba boboori anɔ n kpeŋga ni, bu kába teke i wɔ na i wúra. ³⁷ Terefie wo nyini akɔɔm n dɔ, nzen bu mibie n ba ɲu ka bu toko tana ɲminda i. Nahore ye m suse am n a, i má bɛrɛ tana a, na yiri ni i tii fá diire ba ma bu na bu di. ³⁸ Nzen haari i kpieeri i nyi ba juuri kɔŋgues jinanjin, wara akɔnyuma bo saŋga, na i ba ɲu ka bu toko tana ɲminda i, terefie wo bu dɔ. ³⁹ Am si tenle ka nzen má awurufɔbiɛ n si saŋga bo awiefɔ ni bá i dika na i ba wɔ i, má i tana ɲminda a, na awiefɔ n koro ba wura má. ⁴⁰ Ambere gusu kpa am ɲu saŋga kere, dama mini Adamande Wa ni bá saŋga bo am sunsun má ka m bá n wɔ.”

⁴¹ I jojɔɔri sɔ n na Petoro abisa i ka, “Ya Mibie, a bo ahin miesenu n ni yere wɔ, nzen a ni sɔɔɔ kere wɔ?” ⁴² Na Yesu abisa i ka, “Amusuisufɔ kpien n bo i la dabunu na i kaaki la alecira n la ɲma a? Yiri la bo i mibie n afa amusuisufɔ nyiŋgam awura i saa nu ka i kpaaki diire nu ma bu, saŋga bo i ti ye ni ka i ma bu ni. ⁴³ Nzen i mibie n ba ɲuuri ka i suo juma n kabo i seeri i ka i yo i ni, terefie wo nyini amusuisufɔ n dɔ. ⁴⁴ Nahore ye m suse am n a, nyini amusuisufɔ n mibie ni fá i aja kere wura i saa nu wɔ, na i níe i dika. ⁴⁵ Ama, nzen i ti amusuisufɔ tiefɔ, i súnsun ka i mibie ni kpíe má i nyi ba má nde. A ɲu ka i subo amusuisufɔ nyiŋgam ni, bu nbiesɔm ni nbaram kere, na i sudi na i sunu nzan bo, ⁴⁶ dɔ na i mibie n bá kpie i nyi ba cɛɛn bo i sunsun

má ka i bá, na i kaaki si má ba n saŋga ni. Nyini saŋga n na i mibie n cín i sui agaya, na i fá i bo minem bo bu yo má i yarada n su.

⁴⁷ Na nzén amusuisufó n si deke bo i mibie n koro ka i yo i, na wó yo má siriya na i yo deke bo i mibie n koro ka i yo ni, i bó i wó nyunyumi.
⁴⁸ Ama, nzén amusuisufó bo i si má deke bo i mibie n koro ka i yo i, na i yoori deke be bo i ti ye ni ka i cin i sui, i dëe suicin n ti kaan so. Sōnō kere bo bu ce i aceeri beberebe, i ti ye ni ka i mi fa yo deke bo wó yo daka ka i yo i, na sōnō kere bo Nyemé ce i aceeri beberebe agaya, i ti ye ni ka i mi su i kó tara so.”

Kabo Yesu ja wó fa kpakpaakinu aba ni

⁴⁹ Na Yesu akaaki ase bu ka, “Ma fa Nyemé jore n aba ka i yara durunya n nufom ka sin dëe su wó. Má nyini sin n jeeri kisa, má m koro.
⁵⁰ Ama, m la wahara be bo i ti ye ni ka m di i, má ka ma di i awie, m ahore dá má. ⁵¹ Am sunsun ka ma fa tanalaifie aba durunya n nu a? Ai, m suse am wó lëe, ka, ma fa má tanalaifie baari a, ama, ma fa kpakpaakinu aba a. ⁵² Fite kisa fa kó, awuru kun nufom mine nnu kpákpaaki nu. Mine nsan tí bu busu bu ɳgumi wó, na mine nnyo tí bu busu bu ɳgumi. ⁵³ Baabieso ni i si koro má bu bengu jore, na baabara ni i ni koro má bu bengu jore, na baa n ni, ni i wa yi koro má bu bengu jore.”

Kabo Yesu jarakiiri minem ka bu si má sam bo bu suo y n bu ni

⁵⁴ Na Yesu ase jama n ka, “Saŋga bo am ɳu ka nzue yinyiŋgu atien i nɔɔ wiɛ afiiri, a ti ka am ɳa,

nzue bá nyuma, a ḥu ka i bá a gusu. ⁵⁵ Na saŋga bo am ḥu ka aŋuma sukpiɛ fite nyunu ndiemə biɛ su, a ti ka am ḥa, nyuma wiɛ fite agaya, a ḥu ka i fite wɔ. ⁵⁶ Ambere burukɔɔnufɔm ni, nzu dɛɛ ti ye am koro niɛ aŋgoro ni asiɛŋgu na am si sam bo bu bá yo n a, ye am niɛ ye am koro si má sam bo bu suoŋ ahin saŋga n bu a?”

⁵⁷ Na Yesu akaaki ase bu ka, “Nzu ti ye ambere ni am tii sunsun má na am si sa bo i kɔ atin su a? ⁵⁸ Nzen u ni be la jɔrɛ, na nzen i koro ka i fa u kɔ jɔrɛdifɔ dɔ, jɔkɔti tara i mi n jaa, na má jɔrɛ n ju jɔrɛdifɔ n dɔ, má nyini, i mi ni cín u kɔ jɔrɛdifɔ n dɔ, na yiri gusu fá u ma dansaraka niefɔ ni, na yiri gusu nyá nyi u. ⁵⁹ M suse am wɔ lɛɛ, ka, nzen a woori dɔ, na a tɔ má kaari n kere awie má, a nyá má atin fite má dansaraka n nu.”

13

Kabo i ti ye ni ka ya kaaki ya wo barasu ni

¹ Nyini saŋga n na minɛ nbem wo dɔ, na ba se Yesu kabo Galilifɔ nbem yo kɔɔri ka bu kɔ yo yoowa ma Nyɛmɛ, na bu wo yo su ni, na Gomina Pilato gusu ama minɛm aba akun bu. ² Na wɔ se bu ka, “Ye kabo bu kuunri nyini Galilifɔm ni, am sunsun ka nyini kere ka bu dɛɛ satiɛ yoowa tara Galilifɔm kere dɛɛ wɔ, nzen se? ³ Ai, i ti má sɔ fieo. M suse am wɔ lɛɛ, ka, nzen am akaaki má am wo, ambere mmɔɔ bá ka ḥgbɛɛn sɔ o lɛɛ. ⁴ Ye minɛ buru ni mɔɔcuɛm bo Silowam dɛɛ awɔrɛ n nu kobe bambaka n tɔ gɔɔri bu ḥu n di? Am sunsun ka i kere ka bu dɛɛ satiɛ yoowa tara Yerusalemfɔm kere dɛɛ wɔ, nzen se? ⁵ Ai, i ti má sɔ fieo. M suse am wɔ lɛɛ, ka, nzen am

akaaki má am wo, ambere mmɔɔ bá ka ḥgbεεn
sɔ ɔ lɛɛ."

Mieεnu fa kɔ damba baka n bo wɔ su má n su

⁶ Dó na Yesu abo bu ahin mieεnu ni, i ḥja, "Sɔnɔ
be yo woori bεrε a, ye damba baka jina i baka
suuwa barasu barasum fie nu. Na wɔ kɔ anieniε
ka i nιε, beni i ḥjú suuwa su, ama, wɔ ḥju má
puitiripui su. ⁷ Nyini ti, na wɔ kɔ ase fie n niefɔ
n ka, 'Niε, afɔ kun kun sɔ nsan lεε, bo m ba nιε
ahin damba baka n su ka, beni m ḥjú suuwa a,
ama, m ḥju má pui su. Nyini ti, kpiε i ji. Nzu ti
ye i jina bεrε susaaki asiεn n a?' ⁸ Ama, na fie
n niefɔ n abɔ i nu ka, 'M mibie, yaki i bεnle, na
ya nιε i kɔ ju afɔ kun bekun na ya nιε. M fúndu
kunma bara ye i bu wɔ, na m gó i nanyeti. ⁹ Dó
na nzεn baka n suuri suuwa, i ti kpa, nzεn wɔ su
má, na a koro ma m kpie i ji.' "

Kabo Yesu tuntuunri bara be Numiyi cεεn n ni

¹⁰ Numiyi cεεn n be sɔ ɔ, na Yesu wo minεm
kere su, tientienbunɔɔ sɔɔm kun nu. ¹¹ Bara be
woori dɔ, ajini wo i ḥju, wɔ bu i wi, i afɔ buru ni
mɔcue lεε, i koro yasu jina má. ¹² Sanja bo Yesu
ḥjuuri i n na wɔ bo afere i, na wɔ se i ka, "Bara, a
nya u tii afite u tukpaki n nu." ¹³ Sanja bo Yesu
suse sɔ n na wɔ fa i saa anana i ḥju, kpeŋga na
wɔ teŋge i ḥju ajina, na wɔ kansi Nyεmε.

¹⁴ Ama, na yaa ati tientienbunɔɔ sɔɔ n kpiεn
ni, ka Yesu atuntun sɔnɔ Numiyi cεεn ni. Na wɔ
se minεm ni ka, "Ya la lesen bo wɔ yo daka ka ya
fa yo juma, nyini ti, am bra nyini cεεn ni, na
bu bá tuntun am, ama, má Numiyi cεεn n yiri."
¹⁵ Na Yesu ase i ka, "Amberε burukɔɔnufɔm ni.

Numiyi cœen ni, am ŋma nu ye i nyaŋgi má i naani, wara i kaako, na i kɔ ma i nzue a? ¹⁶ Ye ahin bara ni mmɔɔ ti Abraham busu nufɔɔ, ye Sitana afa i ayo i dεε, afɔ buru ni mɔcues lεε, wɔ yo má daka ka m tuntun i Numiyi cœen n na i nya laifie, nzɛn se?” ¹⁷ I seeri sɔ n na wɔ wura i kpɔfɔm ni nyinsɛ, ama, na minem n bɛrɛ ahore ajo fa kɔ alekutura sam bo wɔ yo bu n su.

Miesenu fa kɔ alembaa kaan be jɔrε su

¹⁸ Na Yesu akaaki ase bu ka, “Nyɛmɛ fɛmɛya n ti ka nzu wɔ? Ye m fá nzu deke fa sunsun kabɔ i ti a? ¹⁹ I ti ka alembaa kaan kabɔ nyɛm mbaa ti n wɔ, bo sɔnɔ be dɔɔri i fiesu ni, na wɔ fi, na wɔ nyi atetereki asambaa asambaa, na anumam akoro ayo bu tieerim su.”

Miesenu fa kɔ kpɔnɔ ayiri n su

²⁰ Na Yesu akaaki ase bu bekun ka, “Ye m fá nzu deke fa sunsun kabɔ Nyɛmɛ fɛmɛya n ti a? ²¹ I ti ka ayiri bo bu fa gɔ kpɔnɔ samɛnɛ nu na i yasu ni, na bara be fa gɔɔri samɛnɛ beberebe nu, na i kɛrɛ yasuuri n wɔ.”

Kabo Yesu jɔjɔ fa koɔri aŋɔ n bo i ti fii n su ni

²² Yesu sukɔ Yerusalem mιs kpiri n su ni, na wɔ nati asin mιs ŋgbingbirim ni kan kanm su, sukere minem. ²³ Na sɔnɔ be abisa i ka, “Ya Mibie, minem bo Nyɛmɛ dé bu tii ji ni, bu sunnu, nzɛn bu sunnu má?” Na Yesu ase bu ka, ²⁴ “Am boro am nyi na am fa aŋɔ n bo i ti fii n na am wura, dama m suse am wɔ lεε, ka, minɛ beberebe bá koro ka bu wura, ama, bu bá koro wura má. ²⁵ Saŋga n ba juuri, awurufɔbie ni yásu nyi aŋɔ n wɔ, nyini saŋga n na am jína aŋɔ

n su, subobo, na am sére i jande ka, ‘Ya Mibie, teke anɔ n ma ya.’ Na i gusu nyá se am ka, ‘Ai, m si má am sa.’²⁶ Dɔ na am sé i ka, ‘Ya ni wɔrɔ yo diiri a, na ya nu, na a kere minem ni yere kere, ya bɔsu dɔ.’²⁷ Ama, na i káaki se am bekun ka, ‘Amberɛ satieyofɔm ni, m si má am sa fieo, am cinsi m bi bɛre.’²⁸ Na am ɔ́ú ka Abraham, ni Izaki, ni Jakɔbu, ni Nyɛmɛ noanis kanfɔm ni, ka bu wo Nyɛmɛ femeya n nu, na kabo ba fa amberɛ atu dasin ni, dɔ na am sún, na am kán am saa.²⁹ Na minem fite durunya n awɔrɛ nna n kere nu, na bu bá tana Nyɛmɛ femeya n nu, na bu dí na bu nú.³⁰ Am ti fɛn. Minem bo bu wo mɔ kisa ni, bá ka sin, na bo bu ka sin kisa n bá du mɔ.”

Kabo Yesu ahore saaki maari Yerusalemfɔm barasu ni

³¹ Nyini saŋga n na Farasifɔ nbem aba Yesu dɔ aba ase i ka, “I ti ye ni ka a ɔmati fite fɛn, na a kɔ deke be, dama Fɛmɛ Herode koro ka i kun u wɔ.”³² Na Yesu ase bu ka, “Am kɔ na am kɔ se nyini ɔnaaku sɔnɔmbiri ka o, ‘Ti fɛn. M sufɔn ajinim fite minem ɔnu wɔ, na m ma tukpakifɔm nya laifiɛ, nyuma ni ahunma ɔngumi wɔ, na ahieni na m wié m juma.’³³ Haari ni nyini mmɔɔ, wɔ yo daka ka m sukɔ o, nyuma, ni ahunma, ni ahieni, dama Nyɛmɛ noanis kanfɔ kere ti ye ni ka bu kun i Yerusalem miɛ kpiri n nu wɔ.”

³⁴ Na Yesu abo awie ase ka, “Oi, amberɛ Yerusalemfɔm. Amberɛ kuunri Nyɛmɛ noanis kanfɔm n a, na minem bo Nyɛmɛ sunmaari bu am dɔ ni, am atu bu yabue. Saŋga kere m koro ka m tiɛn am noɔ, na m fa m saa bara yɛ am, kabo akɔ tiɛn i nbaam noɔ, i lanjkpete nu ni, ama,

am soro má m su. ³⁵ Am niē fən, Nyemē yáki am nu ji. M suse am wə ləs, ka, fite kisa fa kə, am ɳú má m kun, má ka saŋga bo am bá se ka, ‘Terefie wo yiri n bo i suba Micera n dəs duma n nu n də.’ ”

14

Kabo Yesu tuntuunri sən̄ be Numiyi cəen ni

¹ Numiyi cəen n be sə o, na Farasifəm kpien be afere Yesu ka i bra i dika na bu di diire, na Yesu akə. Saŋga bo i wo diire n di su ni, na minə aba atana suyi i koresi. ² Kpen̄ga na sən̄ be ayasu ajina Yesu nyunu, i saam ni i jaam kere awura, ³ Yesu ɳuuri sən̄ n sə ni, na wə bisa Nyemē nəanis kerefəm ni, ni Farasifəm n ka, “Ya dees atin n su, atin wo nu ka ya tuntun tukpakifə Numiyi cəen ni, nzən atin wo má nu?” ⁴ Ama, ba bə má i nu, na Yesu ama sən̄ n anya laifiə, na wə ma i atin na wə kə. ⁵ Də na wə nya abisa bu ka, “Am nu ɳma ye nzən i wa baabieso, wara i naani, toori bura nu, Numiyi cəen ni, ye i mi kába yi má i fite má?” ⁶ Ama, ba koro abə má i ahin bisaawa n nu.

Kabo Yesu tuuri bu fə fa kə kpirikoro sam su ni

⁷ Na Yesu aŋu kabو wəfəm nbem sunienis kpirikoro tanaabiri na bu tana ni, də na wə bo ahin miesenu ni, akere bu kere. ⁸ I ɳa, “Saŋga kere bo sən̄ be ba fere u ka a bra ba di konyaya diire i dika, a kə, má a tana jirima tanaabiri ni, a yoori sə, a kə ɳu ka wə fere sən̄ be bo i tara u, ⁹ nyini saŋga n na sən̄ n bo wə fere am kere ni,

yiri nyá ba u dō na i bá se u ka, ‘M dōn, yasu ma ahin sōnō n tanaabiri.’ Nyini saŋga, a ḥu ka wō wura u nyinse lεε, na a kó kaan kɔɔbiri. ¹⁰ Ama, sōnō fereeri u ka a bra i dika ba di diire, a kō juuri, du mō kō tana kaan tanaabiri ka. Dō na sōnō n bo wō fere u ni, yiri nyá ba u dō na i bá se u ka, ‘M dōn, yasu bra na a ba tana ahin tanaabiri nyunyumi ni.’ Nyini n sō koro wura u kpiri, u bengu wɔfɔm kere n nyunu a. ¹¹ Dama sōnō kere bo i wura i ḥu kpiri, Nyemē yó i mi kaan wō, na sōnō bo i yo i ḥu kaan, Nyemē wúra i mi kpiri.”

¹² Dō na Yesu anya ase sōnō n bo i baandiiri i n ka, “Saŋga bo a ḥa a fere minem na bu ba di diire u dika, má a fere u danfom, wara u ninbaam, wara u lamoyam, wara u bengum bo bu la ajeké, nzén a yoori sō, bere gusu bá fere u cœen n be sō o, nyini saŋga ni, ba tō u kaari awie lεε. ¹³ Ama, saŋga kere bo a ḥa a baandi mine na bu ba di diire u dika, baandi yaarifɔm, ni wɔbukam, ni bo bu saam ni bu jaam awu ni, ni anyinsinm. ¹⁴ A nya yoori sō, terefie wo u dō. Bere koro tō má u kaari, ama, Nyemē bá tō u kaari a, cœen bo minem bo bu yo sa bo i kō atin su Nyemē dō n bá tenge bu yiwee n nu ni.”

Miesenu fa kō di ni nu bambaka n su

¹⁵ Yesu seeri sō n na wɔfɔm nu kun ase i ka, “Nka terefie wo minem bo bu bá tana Nyemē femεya n nu di diire n dō.” ¹⁶ Na Yesu ase i ka, “Sōnō be yo woori bere a, na wō yo diire beberebe, na wō baandi jama beberebe ka bu ba di diire ni. ¹⁷ Na saŋga n bo diire n ba yoori

siriya ni, na wɔ sunma i akɔɔ ka i kɔ se minem n bo wɔ du mɔ abaandi bu n ka, ‘Am bra, deke kere ayo siriya.’ ¹⁸ Na bu kun kun kere asere atin ka bu koro ba má diire n di. Na ciciri su dɛɛ sɔnɔ n ase akɔɔ n ka, ‘Jande, m sere u wɔ, ma to asiɛn, i ti ye ni ka m kɔ niɛ kabo i ti wɔ, m koro ba má.’ ¹⁹ Na nyin̄ga n ase ka, ‘Ma to m tooram asesɛ busu nnu, m koro ka m kɔ fa bu yo juma kisa kisa na m niɛ, m sere u wɔ jande, m koro ba má.’ ²⁰ Na nyin̄ga n gusu ase ka, ‘Ma ja bara kisa lɛɛ, nyini dɛɛ ti, m koro ba má.’ ²¹ Na akɔɔ n akpie i nyi akɔ ase i mibie n kabo minem kere ase i ni. Dɔ na yaa ati awurufɔbie n agaya, na wɔ se yiri akɔɔ n ka, ‘Yo ndende na a kɔ miɛ kunnu atingberem kere su, na a kɔ fere yaarifɔm, ni wɔbukam, ni anyinsinm, ni minem bo bu saam ni bu jaam awu ni, na a fa bu bra.’ ²² Wɔ ce má na akɔɔ n akɔ aba, na wɔ se ka, ‘M mibie, ma yo kabo a seeri ka m yo ni, ama, fofoe toko ka.’ ²³ Na awurufɔbie n ase i ka, ‘Fite kɔ miɛ n ahemɛ ahemɛ, ni i kɔrɔkam kere nu, na a kɔ fere minem ka bu bra, adena m awuru n yi ni jama. ²⁴ M suse am wɔ lɛɛ, ka, nyini minem kere bo m baandiiri bu na ba ba má ni, bɛre kun n kpein mmɔɔ nɔɔ kán má m diire n kun.’ ”

Kabo ya yaki deke kere na ya su Yesu su ni

²⁵ Saŋga bo Yesu wo kɔ su ni, na jama beberebe asu i su, na wɔ ce anie bu, na wɔ se bu ka, ²⁶ “Sɔnɔ kere bo i koro ka i ba m dɔ, i koro yo má m susufo, má ka i mi akoro m atara i si, ni i ni, ni i yi, ni i nbaam, ni i ninbaam, ni i sinbaam, ni haari yiri mmɔɔ ni i tii. ²⁷ Sɔnɔ kere bo i koro so má i yiwee baka jaanu n na i su m su, i mi

koro yo má m susufō. ²⁸ Ma m fa i ka sōnō ña i ta awuru, i du mō tana wō, na i bu akunta ka, na i nié ka i la ñwaa bo i koro ju awuru n ta. ²⁹ Nzen i ñwaa ju má bo i ta awuru n wie, na i boori i bu na wō wie má i, sōnō kere bo i sin ñuuri sa n bo wō yo i ni, i mi síri wō, ³⁰ na bu sé ka, ‘Ahin sōnō n boori i awuru n bu wō, ama, wō koro awie má i.’ ³¹ Ma m kaaki fa i ka nzen feme bo i la i sojam akpii buru ye i koro ka i kō lue ni i beñgu feme be bo yiri la sojam akpii aburanyō, i tána sunsun wō ka, na i nié ka i koro kun lue ni i beñgu ni. ³² Nzen i ñuuri ka i koro kōrō má nu, i dū mō sunma sōnō o, na i kpá i beñgu feme n atin na i kó sere i ka, i má bu yo jore n dōngu.” ³³ Na Yesu ase ka, “I ti so o lēe, ni ambere gusu dō, sōnō kere bo i wara afi má i tieñgu deke, i mi koro yo má m susufō.”

Njin bo i la má kpere n dēe jore

³⁴ Na Yesu akaaki ase ka, “Njin yo fie, ama, nzen i fiefie nya ba saari wieeri, i koro yo má fiefie kun. ³⁵ I koro buka má asiēn ni mmōo na i kaaki koro buka má nanyeti na i yo diire, ñka bu fa butu wō. Bo i koro ka i ti ahin jore n bu, i ti ye ni ka i mi so i sui na i ti.”

15

Miesenu fa kō bōe n bo i miniiri n jore

¹ Cēen n be so o, na lampodefōm ni satietyofōm beberebe aba Yesu dō na bu ba ti i kereeewam ni. ² Na Farasifōm ni Yudafōm Nyēmē nōanis kerefōm n ajuñuti, bu ña, “Ahin sōnō n de satietyofōm wō, haari na i ni bēre sañga di diire

wɔ mmɔɔ." ³ Dɔ na wɔ bo bu ahin miɛenu ni, i ɳa, ⁴ "Nzen amberɛ be nu la i nbøem yaa, na kun miniiri, i mi yó sɛ wɔ? I yáki nbøe aburaŋgɔna ni ɳgɔnam ni boro n nu wɔ, na i kó nienie kun n bo wɔ mini ni haari i bá ɳu i. ⁵ Saŋga bo i ba ɳuuri wieeri ni, na i ahore jɔ na i fá i fa bo i bɛtɛ, ⁶ na i fá i fa ba awuru. Dɔ na i fére i danfom ni i tanafom kere na bu tiɛn bu nɔɔ, na i sé bu ka, 'M ahore ajo ka ma ɳu m bøe n bo i miniiri ni. Nyini ti, am ma m ni amberɛ kere kunnu jɔ.' ⁷ M suse am wɔ lɛɛ, ka, i tí sɔ o lɛɛ, nzen sɔnɔ kun kaakiiri i wo, ahorejɔ wó Nyɛmɛ dika n nu tara mine aburaŋgɔna ni ɳgɔna bo bu ɳa bu yo sa bo i kɔ atin su Nyɛmɛ dɔ na wɔ yo má daka ka bu kaaki bu wo ni."

Miɛenu fa kɔ ɳwaa n bo i miniiri n jɔrɛ

⁸ Na Yesu abo bu miɛenu bekun, i ɳa, "Nzen bara be la i jɛte ɳwaa buru, na kun miniiri, i mi yó sɛ? I só sin su wɔ, na i kpára bara ye awuru n nu, na i níenie deke n kere, haari i bá ɳu i.

⁹ Na saŋga bo i ba ɳuuri ni, i fére i danfom ni i tanafom kere, na bu tiɛn bu nɔɔ, na i sé bu ka, 'M ahore ajo ka ma ɳu m ɳwaa n bo i miniiri ni. Nyini ti, am ma m ni amberɛ kere kunnu jɔ.' ¹⁰ M suse am wɔ lɛɛ, ka, i tí sɔ o lɛɛ, nzen satieyofɔ kun kaakiiri i wo, ahorejɔ wó Nyɛmɛ mɛrɛkɛm n dɔ."

Miɛenu fa kɔ biɛ be bo i wa miniiri n jɔrɛ

¹¹ Na Yesu akaaki abo bu miɛenu be bekun, i ɳa, "Sɔnɔ be yo woori bɛrɛ a, i la nbaabiesɔm nnyc. ¹² Cɛen n be sɔ o, na kaan n ase i si n ka, 'M si, kpaaki u aja kere nu na a fa m dɛɛ ma m

kisa.' Na i si n akpaaki aja n nu, na wɔ fa bu nnyɔ n kere dεe ama bu. ¹³ Wɔ cε má, na kaan n ato i dεe neŋge n kere bo i si n fa maari i ni. I nyaari ŋwaa n wieeri sɔ ni, na wɔ yasu akɔ asiɛn dede be su. Dɔ na wɔ kɔ adi ŋwaa ni ŋgbεɛnŋgbεɛn haari na i kere aba awie. ¹⁴ Sanga bo i ba diiri ŋwaa n kere wieeri n na ahɔe bambaka be ato nyini asiɛn n su. Dɔ, wɔ la má pui bo i di kun. ¹⁵ Nyini ti, na wɔ fa i ŋu akɔ awura nyini asiɛn n su miɛbaa be saa nu, ka i yo juma ma i mi ni, adena i nya diire di. Dɔ na miɛbaa n afa i akɔ i fiesu ka i kɔ suniɛ i afam dika. ¹⁶ Na ahɔe aba ati i agaya, haari i ba koro ka i di afam dεe diire n be mmɔɔ ɔ, ama, be ama má i deke be na i di. ¹⁷ Kasin, na wɔ ba aŋu i ŋu ŋgbεɛn fa kɔ sa n bo wɔ yo i n su, na wɔ bu i tii nu, na wɔ se i ŋu ka, 'M si npadifɔm kere di diire wɔ na i ka, ama, mini ba wo fεn suwu ni ahɔe n a. ¹⁸ M kpíe m nyi kɔ m si dɔ ɔ, na m kɔ se i ka, "M si, ma do Nyεmε ni wɔrɔ kere ŋgasi. ¹⁹ I ti má ye ni ka a fere m ka u wa kun, fa m yo u npadifɔm ni kun." ' ²⁰ Dɔ na wɔ yasu na i kpie i nyi kɔ i si dɔ.

Sanya bo i toko wo dede suba ni, na i si n aŋu i, na wɔ si i aŋunfɔ agaya. Na wɔ ŋmati akpa i atin, na wɔ fa i saa abara aye i, na wɔ biti i. ²¹ Na baa n ase i si n ka, 'M si, ma do Nyεmε ni wɔrɔ kere ŋgasi. I ti má ye ni ka a fere m ka u wa kun.' ²² Ama, na i si n afere i akɔɔm, na wɔ se bu ka, 'Am kɔ ndende na am kɔ nie suturam kere nu bo i ti kpa, na am fa ba wura i, na am fa ŋgaa ba wura i saa maraka, na am fa gbagbaa ba wura i jaa. ²³ Na am nya kɔ nie naanim n nu, na am tara bo i la anyunuyi bra, na am ba kpie i kɔm yo i

dɔ̄ŋgu, na am ma ya di na ya nu. ²⁴ Dama m ahin wa ni, i wuuri wɔ̄, ye wɔ̄ teŋge a, i miniiri wɔ̄, ye ma ɳu i a.' Dɔ̄ na ba bo i bu ni di ni nu.

²⁵ Nyini saŋga n kere baakpien n toko wo fiesu. I ba suba awuru, na saŋga bo i ba dodoori awuru n na wɔ̄ ti ka bu wo agɔ̄re gɔ̄ su ni jue. ²⁶ Dɔ̄ na wɔ̄ fere i si akɔ̄ɔm kun, na wɔ̄ bisa i ka, 'Nzu sa yoori awuru a?' ²⁷ Na akɔ̄ɔ n abɔ̄ i nu ka, 'U niɛma ye wɔ̄ ba awuru a, ye u si ama nɔ̄ɔ ye ya kpie naani bo i la anyunuyi n kɔ̄m, dama u niɛma n aba awuru ni laifie n ti.' ²⁸ Na yaa ati baakpien ni agaya, haari na wɔ̄ kete ka i wura má awuru n nu. Nyini ti, na i si n afite aba asere i jande ka i wura. ²⁹ Ama, na wɔ̄ se i si n ka, 'Ti fen, afɔ̄ nyɛ nyɛ lɛs bo m wo u dɔ̄ yo juma ma u, ka m ti akɔ̄ɔ o, ma kete má u nɔ̄anis be. A koro ama má m puitiripui, haari sirimbaa mmɔ̄ɔ ka m gusu fa na m ni m danfom fa di na ya nu. ³⁰ Ama, u ahin wa n yiri, wɔ̄ fa u aja bo a fa ama i n akɔ̄ boro, na wɔ̄ kɔ̄ ayo i koroowa ni nbarasakaram. Haari ni nyini n kere ni, i kpieeri i nyi ba juuri awuru ni, a ma nɔ̄ɔ ka bu kpie naani bo i la anyunuyi n kɔ̄m ma i.' ³¹ Na i si n ase i ka, 'M wa, saŋga kere mini ni wɔ̄rɔ̄ wo bɛrɛ a, deke kere bo i ti m dɛs ti u dɛs wɔ̄. ³² Ama, wɔ̄ yo daka ka ya di na ya nu na ya gɔ̄ agɔ̄re, dama u niɛma ni, i wuuri wɔ̄, ye wɔ̄ teŋge a, i miniiri wɔ̄, ye ma ɳu i a.' "

16

Miɛenu fa kɔ̄ amusuisufɔ̄ kpien n bo wɔ̄ la má dabuŋu ni

¹ Na Yesu ase i susufōm n ka, “Bie neŋgefō be woori bērē a, i la i amusuisufō kpien bo yiri niɛ i neŋge n kērē su a. Na minem aba neŋgefō n dō aba se i ka i amusuisufō kpien ni susaaki i neŋgem ni. ² Nyini ti, na wō fere i, na wō se i ka, ‘M suti jōrē nbem fa kō u dō. Nyini ti, ba bu akunta kere m na m si kabō a bita m neŋgem barasu, dama a koro niɛ má bu dika kun.’ ³ Na amusuisufō kpien n ase i tii nu ka, ‘Ye kisa na m mibie ni sufōn m fite m juma n nu ni, m yó se wō? M la má fangā bo m koro dō, m gusu nyunu asin ni bo m nati susere. ⁴ Εενηεεη, kisa m si kabō m yo, na haari nzen m ba fuunri m juma ni, m fún má m danfom bo m kó wo bu dō.’ ⁵ Nyini ti, na wō fere minem kere bo bu bita i mibie n kaari n kun kun. Na wō bisa ciciri su dēs cōcsō n ka, ‘A bita m mibie n kaari nye wō?’ ⁶ Na wō bō i nu ka, ‘M bita i ḥguin nzue sō gaŋga yaa kun wō.’ Na amusuisufō kpien n ase i ka, ‘De u kaari kadasi ni, na a tana, na a kere ka a bita gaŋga aburunu wō.’ ⁷ Na wō nya abisa nyinja gusu ka, ‘Ye wōrō di, a bita kaari nye wō?’ Na wō bō i nu ka, ‘M bita i alembaa pirim bōtō yaa kun wō.’ Na amusuisufō kpien n ase i gusu ka, ‘De u kaari kadasi na a kere ka a bita pirim bōtō aburamōcues wō.’ ⁸ I mibie ḥuuri sō ni, na wō kansi i fa kō nyini ḥgōnle bo i la i n su, haari ni bo i la má dabuňu ni. Kabo i ti lēs, durunya n nufōm la ḥgōnle fa kō durunya n nu dēs sayoowam n su tara minem bo Nyēmē ma bu wo wein n nu ni.’

⁹ Na Yesu ase bu bekun ka, “M suse am wō lēs, ka, am fa durunya n nu dēs fin ajekē bo am

la i n fa tara danfoya, adena ajekε n ba ηmati yakiiri am, na minem bá de am wura woobiri kpa bo i la má awieeri n nu.

10 Sɔnɔ kere bo minem koro daafi i ηu ka i bita deke kaan ni nahore atin, yiri ye bu koro daafi i ηu ka i bita deke bambaka mmɔɔ ni nahore atin a. Ama, sɔnɔ kere bo bu koro daafi má i ηu ka i bita deke kaan ni nahore atin, bu koro daafi má i mi ηu ka i bita deke bambaka mmɔɔ.
11 Tɔ, nzɛn ambere la má dabuŋu bo am koro bita durunya n nu dɛɛ fin ajekɛm ni nahore atin, ηma fá Nyɛmɛ dɛɛ ajekɛm wura am saa nu? **12** Na nzɛn am la má dabuŋu bo am koro bita be dɛɛ ajekɛm ni nahore atin, ηma fá deke bo i bá yo am tieŋgu dɛɛ ma am a?

13 Sɔnɔ kun koro sanja su má mibiɛm nnyɔ. Nzɛn i ηa i yó sɔ, i kpó kun n wɔ, na i kóro nyiŋga ni, wara, i bóro i nyi su kun wɔ, na i bú nyiŋga ni ηgbɛen. Am koro sanja su má Nyɛmɛ ni ajekε.”

Kabo Yesu tuuri Farasifɔm fo barasu ni

14 Sanja bo Farasifɔm n tiiri ahin n kere n sɔ ni, na ba siri i, dama bu ti ηwaa korofɔm wɔ.

15 Na Yesu ase bu ka, “Amberɛ ηa am ti minem bo bu yo sa bo i kɔ atin su Nyɛmɛ dɔ na minem ηu am n a, ama, Nyɛmɛ yiri si am ahore su kere. Dama deke bo adamande sunsun ka i ηusu nya má ni, nyini ye Nyɛmɛ kpo i a.

16 Nyɛmɛ Jɔre Kadasi n bo Moyisi ni Nyɛmɛ nɔanie kanfɔm kereeri i n wo bɛre ka, ye Yohane nya baari a, nyini n sin, na ba kan labari kpa n akere minem fa kɔ Nyɛmɛ femeya n su, na sɔnɔ kere suboro i nyi ka i kpini atin na i wura nu.

17 I ti má kekereke na angoro ni asiεŋgu kere bá mini, ama, Nyεmε dεe nɔanie kpamaawa n kampiti so mmɔɔ ká má ɳgbεεn.

18 Sɔnɔ kere bo i faari i yi jiiri na i jaari bara fɔfɔrε, i mi n asaaki ajaa ciire lεε. Na sɔnɔ kere bo i jaari bara bo wɔ fite i hun ajaa bu, i mi n asaaki ajaa ciire lεε.”

Miesenu fa kɔ neŋgefɔ be ni Lazarosi jɔre

19 Na Yesu ase bu ka, “Neŋgefɔ be yo woori bεrε a, saŋga kere saŋga, i wura sutura kpa kpa bo i la go o, na i sudi i koroowa cεen n kere cεen. **20** Na yaarifɔ be gusu wo bεrε, bu fere i ka Lazarosi, kambue abara aye i deke kere. Na bu sufa i ba tana neŋgefɔ n aŋɔ nu, **21** adena neŋgefɔ n ba sudi diire, na nzen be tɔtɔ asiεŋgu, na i gusu fa di. Haari na caam ba sutafi i kambue n nu. **22** Na sɔnɔ yaarifɔ n aba awu, na Nyεmε mεrεkεm aba afə i akɔ angoro Abraham bi. Na neŋgefɔ n gusu aba awu na ba se i, **23** na yiri akɔ Yiweefɔm Woobiri. I wo wahara di su dɔ sɔ ni, na wɔ ye i tii su aŋu Abraham dede dɔ, Lazarosi wo i bi. **24** Dɔ na wɔ bo afere Abraham ase i ka, ‘Ya si Abraham, si m aŋunfɔ. Na a sunma Lazarosi na i fa i saa maraka dɔ nzue nu na i fa ba dɔ m taferema, dama m wo wahara bambaka nu wɔ, sin nu fεn.’

25 Ama, na Abraham ase i ka, ‘Teŋge su ka saŋga bo a la ɳgɔɔ wo durunya n nu ni, a yoori u koroowa a, na Lazarosi yiri adi durunya n nu wahara n kere. Ama, kisa yiri wo fie di su, ye wɔrɔ wo wahara di su n a. **26** Bekun, kunma ɳgoŋgo wo u ni yεrε afien, bo be koro fite má

fén na i kɔ u bi. Be gusu koro fite má u bi dɔ na i ba ya dɔ fén.' ²⁷ Na neŋgefɔ n ase ka, 'Ya si Abraham, m sere u wɔ, ka a sunma Lazarosi na i kɔ m si awuru n nu, ²⁸ m ninbaam nnu wo dɔ, na i kɔ bɔbɔ bu ka bu si bu ɳu sa na má bu bá wo ahin wahara bambaka woobiri n bo m wo ni.' ²⁹ Na Abraham ase i ka, 'Nyemē Jore Kadasi n bo Moyisi ni Nyemē nɔanie kanfɔm kere maari bu ni, i wo bu dɔ. Wɔ yo daka ka bu so bu sui na bu ti i bu, na bu si bu ɳu sa.' ³⁰ Na neŋgefɔ n ase i ka, 'Ya si Abraham, bu dé má i. Ama, nzen sɔnɔ fiteeri minem bo ba wu n dɔ koɔri bu dɔ, bu káaki bu wo.' ³¹ Ama, na Abraham ase i ka, 'Nzen ba so má bu sui na bu ti Nyemē Jore Kadasi n bo Moyisi ni Nyemē nɔanie kanfɔm kere maari bu ni, haari nzen sɔnɔ tengeeri i yiwee n nu mmɔɔ baari, bu dé má i.' "

17

Kabo Yesu kereeri minem fa kɔ nyemēsu barasu ni

¹ Na Yesu ase i susufɔm n ka, "Sam nbem bo bu yo na bu fa minε wura satie nu ni, nyini sam ni bá yo saŋga kere, ama, anyumboro wo sɔnɔ kere bo i ma nyini sam yoori n dɔ. ² Nzen má bu faari ɳgani san yabue ciciiri i mi kɔm na bu fa i kɔ tuuri tieku nu mmɔɔ, má i ti ye tara bo i mi ma ahin yaradayofɔm n be wura satie nu.

³ Nyini ti, am si am ɳu sa. Nzen wɔrɔ kere bo u niwa yoori u satie be, jaraki i, na nzen i kaakiiri i wo, na a fa i satie n ce i. ⁴ Nzen i yoori u satie kɔ jinaari haari kpe nso mmɔɔ wiɛ kun nu, na i

baari u dɔ ba seeri u ka, ‘Ma yo u satie,’ fa i satie n ce i.”

⁵ Na Yesu jaramasam n ase i ka, “Buka ya na ya yarada yo biiwa.” ⁶ Na Mibie n ase bu ka, “Nzeñ má am la yarada bo i kɔ ju kabø nyem mbaa ti ni mmɔɔ, má am koro se ahin koto baka n ka, ‘Kpekiti ni u bunlui n kere na a kɔ jina tieku n nu,’ má i de am nɔanie n wɔ.

⁷ Ma m fa i ka, am nu, nzen be la akɔɔ na i wo fiesu wara i sasa nbœm wɔ, na i ba baari awuru, am nu njma ye i kaba se akɔɔ n ka, ‘Ba tana na a di diire’ a? ⁸ Am be se má i sɔ da. Ama, kabø a se i n la ka, ‘Yo m diire siriya, na a jina njminda na m di na m nu ka, na a nya kɔ yo u dεe di.’ ⁹ Nzeñ u akɔɔ n deeri u nɔanie na i yoori juma bo a se i ka i yo i ni, a se má i ka, ‘M da u asi.’ ¹⁰ I ti sɔ o lεε, ambereñ gusu dɔ, saŋga bo am ayo juma n kere bo am mibie n ase ka am yo i ni, am se ka, ‘Yere ti akɔɔm wɔ, ya ti má ye ni ka bu kansi ya, dama ya juma lεε, ye ya yo i n a.’ ”

Kabø Yesu tuntuunri kokofɔ buru nbem na bu nyaari laifie ni

¹¹ Saŋga bo Yesu sukɔ Yerusalem mie kpíri n nu ni, na wɔ sin Samariya ni Galili awɔrem n afien. ¹² I kɔ nya i wura mie kaan be nu, na i ni kokofɔ buru nbem aye. Na ba jina dede ¹³ atien kpa ka, “Ya Mɔfɔ Yesu, si ya aŋunfɔ.” ¹⁴ I ɲuuri bu sɔ n na wɔ se bu ka, “Am kɔ na am kɔ fa am nya kere Nyemé sayoowa dɔŋguyofɔm ni, na bu fiiti am na bu nie.” Na ba de atin sukɔ, bu wo kɔ su n na bu kere aŋu ka ba nya laifie. ¹⁵ Dɔ na bu nu kun ɲuuri ka wɔ nya laifie sɔ ni, na wɔ kpie i nyi aba Yesu dɔ sutien kpa sukansi Nyemé.

16 Na wɔ ba akutu haari Yesu jaa bu asiεŋgu, na wɔ da i asi. Nyini sɔnɔ n ti Samariyafɔ o. **17** Dɔ na Yesu abisa ka, “Má minε buru nyaari laifie a, ye ɳgɔna nyingam n wo ni? **18** Nzu ti ye ahin sɔnɔ n bo i ti má Yudafɔ ni ɳgumi aba ka i ba da Nyεmε asi a?” **19** Dɔ na wɔ se sɔnɔ n ka, “Yarada n bo a yo m ni, yiri ma a nya laifie a. Yasu na a kɔ awuru.”

Kabo Nyεmε Fεmε bá niε i minεm su barasu ni

20 Na Farasifɔ nbem abisa Yesu ka, “Ye saŋga bɔnɔ ye Nyεmε Fεmε bá niε i minεm su a?” Na wɔ bɔ bu nu ka, “Sa be wo má bεrε bo i koro kere am saŋga bo Nyεmε Fεmε bá niε i minεm su. **21** Be se má ka, ‘Am niε, yiri yaa fεn,’ wara, ‘Yiri lεε dɔ.’ Dama m se am nahɔrε wɔ lεε ka, Nyεmε wo am nu fen jina n nu, sunie i minεm su.”

22 Na wɔ se i susufɔm ni ka, “Saŋga suba bo am bá koro ka am ɳju mini Adamande Wa n ba saŋga ni, haari cεen kun mmɔɔ, ama, am ɳjú má i. **23** Nbem bá ba na bu sé am ka, ‘Am niε, yiri lεε dɔ,’ wara, ‘Yiri yaa fεn.’ Ama, má am fite kɔ su bu su. **24** Dama mini Adamande Wa n ba cεen ni, i tí kabo nzue kpεsε na i ta papasi bara ye deke kεrε n wɔ. **25** Ama, kana ahin kεrε bá yo, wɔ yo daka ka m du mɔ di wahara beberebe, na ambεrε nyumafɔm bá kete m.

26 Mini Adamande Wa n ba saŋga ni yó kabø ya na Nowa saŋga na i yoori n wɔ. **27** Nyini saŋga ni, sɔnɔ kεrε woori di ni nu su wɔ, na nbaram ni nbiesɔm suja bu bengum, fa kɔ juuri haari cεen n bo Nowa wuraari lee bambaka n nu, na

wɔmbu n ba diiri deke kere n wɔ. ²⁸ I yo sɔ o lεs bekun, ka Loti dεs saŋga ni. Nyini saŋga ni, sɔnɔ kere woori di ni nu su wɔ, na nbem suto, na nbem suto, na nbem sudo dɔdɔɔri, na nbem suta fa. ²⁹ Cεen n bo Loti fa yasuuri Sodom miɛ kpiri n nu ni, nyini cεen n ye sin ni ferewita sin fiteeri aŋgoro a, na wɔ ba atɔ miɛ n nu adi deke n kεrε. ³⁰ Kabo cεen n bo mini Adamande Wa ni bá yi m ɲu kere lεs.”

³¹ Na Yesu akaaki ase ka, “Nyini cεen ni, wɔrɔ kere bo a wo kpata nu, na u neŋge wo awuru n nu, má a wura gisan nu fa pui. I ti sɔ o lεs, wɔrɔ kere gusu bo a wo fiesu, má a kpie u nyi kɔ awuru. ³² Am tenge su fa kɔ sa bo i yoori Loti yi ni. ³³ Dama sɔnɔ kere bo i ɲa i kpíni i ɲgɔɔ busu, i mi bá fun i, ama, na sɔnɔ kere bo i tɔɔri i ɲgɔɔ maari m, i mi nyá ɲgɔɔ. ³⁴ M suse am wɔ lεs, ka, nyini cεen n kɔŋguε, minɛ nnyɔ o dá dasu kun su wo daafiri su a, na Nyεmε má bu bá fa kun n kɔ yaki kun ni. ³⁵ Na nbaram nnyɔ kási wo ɲGANI san su, na Nyεmε má bu bá fa kun n kɔ yaki kun ni. [³⁶ Na biesɔm nnyɔ bá wo juma yo su fiesu, na Nyεmε má bu bá fa kun yaki kun ni.]” ³⁷ I susufɔm tiiri sɔ ni, na ba bisa i ka, “Ya Mibie, nifansu ye ahin sam kere bá yo a?” Na wɔ bɔ bu nu ka, “Deke kere bo deke fuin nya wo, pεtεm bara yε do o.”

18

Miɛenu fa kɔ bara kunafɔ n ni jɔredifɔ be jɔre

¹ Dɔ na Yesu abo miɛenu akere i susufɔm n ka wɔ yo daka ka bu sere Nyεmε saŋga kere, na má bu yaki i sere. ² I ɲa, “Jɔredifɔ be woori miɛ be

su a, i soro má Nyεmε, na i kaaki bu má be. ³ Na bara kunafō be awo nyini miε n su, saŋga kere i ba joredifō n dō o, na i ba sere i ka, ‘Jore bo mini ni m kpofō n bita i ni, buka m na m nya nahore.’ ⁴ Na wō ce bo joredifō n bō má i n nu. Ama, na kasin, na wō ba asunsun i tii nu, na wō se ka, ‘Haari ni bo m soro má Nyεmε na m bu má be ni, ⁵ ama, kabu saŋga kere na ahin kunafō n bita kpie m daafiri n dεe ti, m má i nya nahore wō. Nzén ma yo má sō, i suba m do sō o, haari i bá ma m wara yi m ḥu.’ ”

⁶ Na Yesu akaaki ase bu ka, “Ye m ḥa am ati kabu nyini joredifō findifō n seeri ni. ⁷ Ye nzu ti ye Nyεmε búka má i dεe minem bo bu sun fere i kɔŋgues ni wiɛsu kere a, na bu nyá nahore a? I cé má ni bu buka. ⁸ M suse am wō lεe, ka, i búka bu wō na bu nya nahore ndende. Ama, haari ni nyini mmɔɔ, saŋga bo mini Adamande Wa n ba baari, m bá ḥu minem bo bu toko yo m yarada, nzén se a? Ai, m ḥú má be.”

Miesenu fa kɔ Farasifo n ni lampodefō n jore

⁹ Na Yesu akaaki abo ahin miesenu n akere minem bo bu sunsun ka bεre yo sa bo i kɔ atin su Nyεmε dō na bu bu má be ni. ¹⁰ I ḥa, “Cεen n be sō o, na mine nnyɔ nbem akɔ ka bu kɔ sere Nyεmε, Nyεmε Sereebiri Awuru n nu. Kun n ti Farasifo o, na nyiŋga n ti lampodefō. ¹¹ Na Farasifō n ajina i ḥgumi abo i hoe asere Nyεmε ka, ‘Micera Nyεmε, m da u asi ka m ti má kabu minε nyiŋgam ti barasu ni. M ti má anyiifō, m ti má findifō, m saaki má ajaa ciire, haari m ti má ka nyini lampodefō n bo i jina dō ni. ¹² Leso

kun kun kere nu, m cici m noo kpe nnyo nnyo o, na deke buru kere bo m la i, m yi i kun kun ma u wo.’ ¹³ Ama, na lampodefɔ n ajina dede, haari wo koro má ka i ye i tii su nie aŋgoro mmɔɔ, na wo fa i saa ataka i beŋgu nu, na wo se ka, ‘Micera Nyemɛ, m ti satiɛyofɔ o, si m aŋunfɔ.’ ¹⁴ Na Yesu ase ka, “M suse am wo lɛɛ, ka, nyini minɛ nnyɔm ni sereeri Nyemɛ wieeri, na bu kɔ juuri awuru ni, Nyemɛ deeri lampodefɔ ni ka i ti sɔnɔ bo i yo sa bo i kɔ atin su i dɔ a, má Farasifɔ ni. Dama sɔnɔ kere bo i wura i ɲu kpiri, Nyemɛ yó i kaan wo, ama, na sɔnɔ bo i yo i ɲu kaan, Nyemɛ wúra i mi kpiri wo.”

Kabo Yesu yoori nbaatumam kisi ni

¹⁵ Ceeɛn be na minɛ nbem sufa bu nbaam ba Yesu dɔ ka i fa i saa nana bu ɲu na i yo bu kisi. I susufɔm n ɲuuri i sɔ ni, na ba tien minɛm n ɲu. ¹⁶ Ama, na Yesu afere nbaatumam ni, na wo se ka, “Am ma nbaatumam n bra m dɔ, má am fɔn bu. Dama bɛrɛ ɲusu sɔ ye Nyemɛ fɛmɛya n ti bu dɛs a. ¹⁷ Nahɔrɛ ye m suse am n a, wɔrɔ kere bo a de má Nyemɛ fɛmɛya n nu jɔrɛ kabø baatuma de deke i saa nnyo ni, a wúra má Nyemɛ fɛmɛya n nu fieo.”

Nenjefɔ n ni nyemesi jɔrɛ

¹⁸ Na Yudafɔ nkpiɛnkpiɛnm be abisa Yesu ka, “Ya Kerefɔ sɔnɔ kpa, m yó se ye m bá nya ɲgɔɔ n bo i la má awieeri n a?” ¹⁹ Na wo bɔ i nu ka, “Nzu ti ye a fere m ka sɔnɔ kpa a? Be ti má kpa sin Nyemɛ ɲu. ²⁰ Ye m ɲa a si Nyemɛ nɔanis̄ maawam ni e, bu ɲa, ‘Má a saaki ajaa ciire. Má a kun sɔnɔ. Má a wo. Má a di kɔrɛ daani. Bu u si ni

u ni.’ ” ²¹ Na sɔnɔ n ase i ka, “Ma su nyini nɔanis maawam n kere su haari m kaan nu.” ²² Yesu tiiri sɔ n na wɔ se i ka, “Deke kun be ye wɔ kpíe u su a. Ko na a kɔ tɔ u aja n kere, na a fa ɲwaa n ma yaarifɔm, na a bá nya ajeké Nyemē dɔ, na a bra ba su m su.” ²³ Ama, sɔnɔ n tiiri sɔ n na i ahore asaaki, dama i la neŋge agaya n dɛɛ ti. ²⁴ Na Yesu anis sɔnɔ n nyunu, na wɔ se i ka, “I ti kekereke bo neŋgefɔ wura Nyemē femeya n nu. ²⁵ Kabo nyɔɔma sin misini bue nu ni, i ti má kekereke tara má kabو neŋgefɔ yo na i wura Nyemē femeya n nu.” ²⁶ Minem ni tiiri sɔ ni, na ba bisa ka, “Ye nzɛn i ti sɔ e, ɲma koro fite nu a?” ²⁷ Na wɔ bɔ nu ka, “Deke bo adamande koro yo má i, Nyemē koro yo i.”

²⁸ Na Petoro ase i ka, “To, ye yere ayaki ya dekem kere susu u su e.” ²⁹ Na wɔ se bu ka, “Nahɔre ye m suse am n a, sɔnɔ kere bo i yakiiri i awuru, wara i yi, wara i ninbaam, wara i wufɔm, wara i nbaam, Nyemē femeya n dɛɛ ti, ³⁰ i mi nyá nyinim ɲusu sɔ yaa i ɲgɔɔ su, na fa kɔ fa ba, i nyá ɲgɔɔ n bo i la má awieeri ni.”

Kabo Yesu jɔjɔ fa kɔɔri i yiwee n su kpe nsan su ni

³¹ Na Yesu afere i susufɔ buru ni nnyɔm n akɔ ahemē, na wɔ se bu ka, “Am ti fɛn. Ya sukɔ Yerusalem lɛɛ, dɔ ye bu kó yo mini Adamande Wa n kabø Nyemē nɔanis kanfɔm akere ka bu yó m n a. ³² Na bu fá m wura minem bo bu ti má Yudafɔm saa nu, na bu yó m anzasi, na bu kpíe m nzukɔ, na bu yí nanzue gɔ m ɲu, ³³ na bu fín m ɲgbere, na bu nyá kun m, na i lesan cɛɛn, na

m téŋge m yiwee n nu.” ³⁴ Ama, i susufɔm n ati má i jɔjɔcwā n be bu. Nyemē ayi má i nyi akere má bu, nyini ti, ba koro ati má i bu.

Kabo Yesu tuntuunri anyinsin be na i ɣuuri asi ni

³⁵ Saŋga bo Yesu kɔ sudodo miɛ kpiri be bo bu fere i ka Yeriko ni, na anyinsin be tana atin n nɔɔ su wo sere su. ³⁶ I tiiri ka jama n wo sin su ni, na wɔ bisa ka, “Nzu suo a?” ³⁷ Na ba se i ka, “Yesu Nazarɛtifo ni susin a.” ³⁸ Dɔ na wɔ tien afere i, i ɣa, “Yesu, Fɛmɛ Davidi anuma, si m aŋunfɔ.” ³⁹ Na minɛm n atien i ɣu ka i yaki naŋmies. Ama, haari ni nyini mmɔɔ, na wɔ kaaki atien kpa abuka su ka, “Fɛmɛ Davidi anuma, si m aŋunfɔ.” ⁴⁰ Yesu tiiri sɔ n na wɔ ka ajina, na wɔ se ka bu fa i bra i dɔ. Na ba fere i ama i. I ba dodoori ni, na Yesu abisa i ka, ⁴¹ “A koro ka m yo nzu ma u a?” Na wɔ bɔ i nu ka, “M Mibie, m koro ka a ma m ɣu asi wɔ.” ⁴² Na Yesu ase i ka, “Nu asi bekun. Yarada n bo a yo m ni, nyini ma a nya laifie a.” ⁴³ Kpeŋga na wɔ kaba aŋu asi, na wɔ su i su, sukansi Nyemē. Jama n ɣuuri i sɔ n na bu kere gusu akansi Nyemē.

19

Yesu ni Zakayosi dɛɛ jɔrɛ

¹ Yesu kɔ wuraari Yeriko miɛ kpiri n nu na wɔ koro ka i sin. ² Biɛ be woori dɔ, bu fere i ka Zakayosi, i ti lampodefɔm kere kpien wɔ, na i la ajɛkɛ agaya. ³ Na wɔ boro i nyi ka i ɣu Yesu na i si i. Ama, jama asunnu agaya n dɛɛ ti, wɔ koro aŋu má i, dama i ti sɔnɔ tika a. ⁴ Nyini ti, na wɔ

ηmati adu jama n mō akō afun baka na i ηu i, dama wō ηu ka Yesu fá nyini baka n bu sin a.

⁵ Saŋga bo Yesu ba juuri nyini awərē n nu n na wō nie aŋgoro, na wō se i ka, “Zakayosi, jura bra ndende, dama wō yo daka ka m yo u wəfō o nyuma.” ⁶ Na wō jura ndende, na wō kō ade i wōfō ni ahorejō bambaka. ⁷ Na bo bu ηuuri i n kere aŋunjuti. Bu ηa, “Ahin sōnō n akō na i kō da satieyofō dika.” ⁸ Na Zakayosi ayasu ajina, na wō se Mibie n ka, “M Mibie, ti fən. M kpáaki m ajéke kere nu busu nnyō, na m fá buekun n ma yaarifōm. Na nzén ma sisi be, m tó i sō ηusu nna, na m fá ma i mi.” ⁹ Na Yesu ase i ka, “Nyuma dēe ceeen n nu, Nyemē ade ahin awuru n nufōm tii aji, dama ahin sōnō ni mmōcō ti Abraham busu nufōcō. ¹⁰ Nahōrē, mini Adamande Wa n baari ka m bá niεniε minem bo ba mini n wō na m dé bu tii ji.”

Mieεnu fa kō akōcō buru nbem dabuŋu n jōrē

¹¹ Saŋga bo minem ni toko so bu sui ti ahin jōrem bo Yesu sujōjō bu ni, na Yesu akaaki abo bu mieεnu be, dama nyini saŋga ni wō ka kaan sō na i wúra Yerusalem mie kpíri n nu, na minem asunsun ka saŋga n akaba aju bo Nyemē bá nie i minem su lęe. ¹² Nyini ti, na wō se bu ka, “Femē baa be yo woori béré a, ceeen be sō o, na wō yasu ka i kō asiεn dede be su ka i kō di femεya na i kpíe i nyi ba. ¹³ Kana i ba kō ni, na wō fere i akōcōm buru, na wō fa ηwaa akpaaki bu kere nu, na wō se bu ka, ‘M kō wieeri, ambéré si kabō am yo ahin ηwaa n a, haari m bá kpíe m nyi ba.’ ¹⁴ Nyini sōnō n gusu, i minem akoro má ka i yo bu

femε, bu kpɔ i wɔ, nyini ti, na ba sunma minεm ka bu kɔ se ka, 'Ya koro má ka ahin sɔnɔ n bá yo ya femε.'

¹⁵ Na sɔnɔ n akɔ adi femεya ni, na wɔ kpie i nyi aba. I ba juuri kpenγa i kaba tieεnri i akɔɔm ni nɔɔ ɔ, adena i si kpere bo ba nya i fite i ɻwaa bo i fa maari bu n nu. ¹⁶ Na akɔɔ n bo i du mɔ baari n ase i ka, 'M mibie, u ɻwaa n bo a fa maari m ni, ma nya i ɻusu buru abuka su.' ¹⁷ Na i mibie n ase i ka, 'Nfan. Wɔrɔ akɔɔ kpa, kabo a kere ka a la dabuŋu niε deke kaan su ni, m má a niε miɛm buru su.' ¹⁸ Na akɔɔ n bo i tɔ su nnyɔ su n aba, na wɔ se ka, 'M mibie, u ɻwaa n bo a fa maari m ni, ma nya i ɻusu nnu abuka su.' ¹⁹ Na wɔ se nyini n gusu ka, 'M má a niε miɛm nnu su.' ²⁰ Na akɔɔm n kun be aba ase ka, 'M mibie, u ɻwaa n bo a fa maari m yaa, m fa pɔɔndiiri sanvuin nu fa seeri wɔ. ²¹ M soroori sere wɔ, dama a ti u sɔnɔ faŋgafɔ ɔ. A de deke bo i ti má u dεε, na a kaaki kpiε deke bo a dɔ má i.' ²² Na wɔ se akɔɔ n ka, 'Wɔrɔ akɔɔ tiefɔ ni, u nɔanie n bo a jɔjɔ i n ye m fá yo u ɻgbεεn a. A ɳa a si tenle ka m ti m sɔnɔ faŋgafɔ ɔ, na m de deke bo i ti má m dεε, na m kaaki kpiε deke bo ma dɔ má i, má sɔ? ²³ Tɔ, ye nzu ti ye a fa má m ɻwaa n akɔ ase má banjkifɔm dɔ a? Na má m ba kpieeri m nyi baari, má m nya kpere buka su.' ²⁴ Dɔ na wɔ se bo bu jina dɔ n kere ka, 'Am de ɻwaa n fite i dɔ, na am fa ma akɔɔ n bo wɔ nya m ɻwaa n ɻusu buru abuka su ni.' ²⁵ Ama, na ba se i ka, 'Ya mibie, ye yiri du mɔ la u ɻwaa n ɻusu buru e.' ²⁶ Na wɔ se bu ka, 'M suse am wɔ lεε, ka, sɔnɔ kere bo i la deke be, bu má i be buka su wɔ. Ama, sɔnɔ

kere bo i la má pui, haari ni nyini kaan n bo i la i ni, bu cín de i dō o. ²⁷ Ama, m ahin kpofom béré yiri, má ba koro má ka m yo bu feme, am fa bu ba jina m nyunu fén na am kun bu kere.' "

Kabo Yesu wuraari Yerusalem ka feme dēe su ni

²⁸ Yesu seeri so wieeri ni, na wō du bu nyunu na bu kɔ Yerusalem miɛ kpiri n nu. ²⁹ I ba dodoori miɛm bo bu fere bu ka Befage ni Betani, nyini miɛm ni dodo buka n bo bu fere i ka Oliva Buka n wō, dama oliva bakam gɔ su wō. Dō na wō sunma i susufom n nu nnyo, ³⁰ na wō se bu ka, "Am kɔ miɛ kaan n bo i wo am nyunu dō ni, am kɔ ḥa am wura miɛ n nu, am ḥú ka kaakobaa be minda, be nya fun má i. Am nyangi i bra fén. ³¹ Nzen be bisaari am ka nzu ti ye am sunyanji i a, am se i ka Mibie ni koro i a." ³² Na béré n bo i sunmaari bu n akɔ, akɔ aju kaakobaa n ka i minda kaboo i seeri bu ni. ³³ Saŋga bo bu sunyanji i ni, na i fom n abisa bu ka, "Nzu ti ye am sunyanji kaakobaa n a?" ³⁴ Na ba bɔ bu nu ka, "Mibie ni koro i a." ³⁵ Na ba fa i aba Yesu dō, na minɛm n atereki bu suturam anana kaakobaa n ḥu, na ba buka Yesu na wō fun. ³⁶ I fun tanaari su wieeri n na i wo kɔ su ni, na minɛm n afa bu suturam atereki ase atin n nu. ³⁷ Saŋga bo i ba dodoori Yerusalem miɛ kpiri n nu, fa kɔ awore n bo i atin kaba cɔɔndi Oliva Buka n su ni, na i susufom beberebe sukansi Nyemē ni ahorejɔ, na bu subo kuyigindi, dama ba ḥu alekutura sakpakpam bo wō yo i n dēe ti. ³⁸ Bu ḥa, "Terefie wo feme n dō,

Yiri n bo i suba Mic̄era n d̄ee duma n nu ni.
Ahoreda wo aŋgoro,
na kansi wo Nyem̄e bo i wo aŋgoro n d̄o.”

39 D̄o na Farasif̄om nbem bo bu wo jama n nu
n ase Yesu ka, “Ya Keref̄o, tiɛn u susuf̄om n ɳu
ka bu yaki naŋm̄ie.” **40** Na w̄o se bu ka, “M suse
am w̄o lɛs, ka, nz̄en má b̄ere yakiiri naŋm̄ie, má
am ɳu ka yabuem bo bu da b̄ere n ayasu suyo
naŋm̄ie.”

Kabo Yesu suunri Yerusalemf̄om n d̄ee ti ni

41 Saŋga bo Yesu ba dodoori Yerusalem miɛ
kpiri n na i ɳuuri i sɔ ni, na w̄o sun miɛ n d̄ee ti,
42 na w̄o se ka, “Nzen má nyuma d̄ee c̄eɛn n nu
am si sam bo bu fa ahoreda ba ni, má i ti má sɔ.
Ama, kabo i ti ni, am koro ɳu má nyini sam ni.
43 Saŋga ni suba bo am kpɔf̄om bá ta kanda bara
yε am deke kere na am kóro fite má nu. **44** Bu
kún am ni am nbaam, na bu fúfu am ahin miɛ n
kere pepere, haari yabue kun n kpein mmɔɔ bá
nana má i beŋgu su. Ahin n kere bá yo sɔ, dama
am asi má saŋga n bo Nyem̄e baari ka i ba de
am tii ji ni.”

Kabo Yesu fɔɔnri wataf̄om fiteeri Nyem̄e Sereebiri Awuru n nu ni

45 D̄o na Yesu akɔ awura Nyem̄e Sereebiri
Awuru n nu, na w̄o bo i bu suf̄on yi wataf̄om,
46 na w̄o se bu ka, “Ba kere i Nyem̄e Jore Kadasi
n nu ka, Nyem̄e ɳa o, ‘M awuru ni, bu bá fere i ka
awuru bo bu bá sere Nyem̄e nu.’ Ama, amberɛ
afa i ayo awief̄om fiɛɛbiri.”

47 Cεεn n kεrε cεεn, Yesu kere minεm wɔ Nyεmε Sereebiri Awuru n nu. Na Nyεmε sayoo-wa dɔ̄nguyofɔ nkpienkpienm, ni Nyεmε nɔanis kerefɔm, ni Yudafɔm tereterefɔm n akoro ka bu kun i, **48** ama, ba koro anya má atin, dama minεm n kεrε koroori ka bu so bu sui wɔ, na bu ti i kereeewam ni.

20

Kabo bu bisaari Yesu deke bo i yiko n fite ni

1 Cεεn be sɔ ɔ, Yesu wo Nyεmε Sereebiri Awuru n nu sukere minεm, na i sukan labari kpa n kere bu. I wo kere su n na Nyεmε sayoowa dɔ̄nguyofɔ nkpienkpienm, ni Nyεmε nɔanis kerefɔm, ni Yudafɔm nkpienkpienm aba i dɔ **2** aba ase i ka, “Nma dεε yiko nu ye a yo nyini sam kεrε a? Kan na ya ti. Nma ma u nyini yiko ni, ye a yo nyini sam n a?” **3** Na wɔ bɔ bu nu ka, “Am ma m du mɔ bisa am bisaawa kun be ka. Kisa, ambere kan na m ti, **4** nma maari Yohane atin ye i ba biεeri minεm Nyεmε nzue n a? Nyεmε nzen adamande?” **5** Na ba bisa bu ɳuɳu nu kabu bu bɔ i nu barasu, bu ɳa, “Nzεn ya seeri i ka Nyεmε maari i atin a, i bísa ya ka, ye nzu ti ye ya da má Yohane ɳu a? **6** Ama, nzen ya seeri i ka adamande dɔ, minεm kere tú ya yabue wɔ, dama bu kεrε soroori su ka Yohane yo tiiri Nyεmε nɔanis kanfɔ ɔ nahore su.” **7** Nyini ti, na ba bɔ i nu ka, “Ya si má sɔnɔ bo i maari i atin.” **8** Na yiri gusu ase bu ka, “Mini mmɔɔ sé má am sɔnɔ bo i dεε yiko nu na m yo ahin sam n kεrε ni.”

Kabo Yesu boori miεenū niiri Yudafōm nkpiεn-kpiεnū ni

⁹ Dɔ na Yesu abo minem ahin miεenū ni, i ɳa, “Sɔnɔ be yo woori bɛrɛ a, na wɔ dɔ i baka suuwa barasu be fie. Na wɔ nya afa awura i npadifōm saa nu, na wɔ kɔ atin akɔ ace. ¹⁰ Saŋga ba juuri bo i si ka baka suuwam n abi ni, na wɔ sunma i akɔɔm kun i npadifōm n dɔ, ka i kɔ de i dɛɛ bo ba nya i n bra. Akɔɔ n kɔ juuri ni, na ba tara i abo i, na ba fɔn i akpie i nyi i saa ɳgbɛεn. ¹¹ Na fie n fɔ n asunma i akɔɔ n kun bekun, na ba tara i abo i, na ba kpa i nyinyɛ, na ba ma wɔ kpie i nyi i saa ɳgbɛεn. ¹² Kpe nsan su ni, na wɔ sunma akɔɔ nyin̄ga, na ba tara i abo i, na ba ma i mandim, na ba fa i atu baka suuwam fie n ahɛmɛ. ¹³ Dɔ na fie n fɔ n ase ka, ‘Ye m yó se wɔ lɛɛ kisa? M súnma m tiɛŋgu wa koroowa n wɔ, beni, bu má yiri jirima.’ ¹⁴ Ama, saŋga bo npadifōm n ɳuuri ka baa ni suba ni, na ba se bu ɳuŋu nu ka, ‘I wa n bo i dí i aja n lɛɛ suba n a. Am bra na ya kun i, adena aja n kere ká ya dɛɛ.’ ¹⁵ Dɔ na ba cin i atu baka suuwam fie n ahɛmɛ, na ba kun i.” Na Yesu anya abisa bu ka, “Am sunsun ka fie n fɔ ni yó bu se wɔ? ¹⁶ I bá kun nyini npadifōm n kere wɔ, na i fá fie n wura mine fɔfɔrem saa nu.”

Saŋga bo minem ni tiiri sɔ n na ba se ka, “Nyɛmɛ yo ya kisi ni nyini.” ¹⁷ Na Yesu ace anie bu dɔ na wɔ se bu ka, “Kabo ba kere i Nyɛmɛ Jɔrɛ Kadasi n nu ni, am tiiri i bu se wɔ? Bu ɳa, ‘Yabue n bo bondo tafōm n faari i tuuri ni, yiri ye wɔ kaaki bondo n jaa yabuem kere tii a.’

18 Sɔnɔ kere bo i kpaasiiri nyini yabue n su, i mi búbu nu wɔ mumuku, na sɔnɔ kere gusu bo nyini yabue n tɔɔri i ɳu, i sán i mi samene wɔ."

19 I seeri sɔ ni, na Nyemē nɔanie kerefɔm ni, ni Nyemē sayoowa dɔŋguyofɔ nkpienkpienm n akaba akpini atin kabu yo na bu tara i, dama bu faari nu ka miɛnu n bo i boori i ni, i bo niiri bɛre wɔ, ama, bu soroori minem dεe ti, na ba yaki i.

Kabo bu sɔɔri Yesu ɳgεe lampo tɔ busu ni

20 Nyini ti, na Nyemē nɔanie kerefɔm ni, ni Nyemē sayoowa dɔŋguyofɔ nkpienkpienm n akpini atin kabu yo na bu nya Yesu taraabiri. Na ba bo mine nbem ajaakpien ka bu yo bu ɳu ka bu ti mine kpam wɔ, na bu ba sɔ i ɳgεe na bu bisa i nɔanie nbem, adena bu koro fa i wura gomina yikofɔ n saa nu. **21** Na nyini minem n ase Yesu ka, "Ya Kerefɔ, ya si ka u nɔanie jojɔɔwa ni u kereeua kere ti nahɔrε wɔ, na a tantambu má nu, ama, a kere minem wɔ nahɔrε su kabu Nyemē atin ti barasu. **22** Tɔ, ya dεe atin n su, atin wo nu ka ya tɔ lampo ma Romafɔm Fεmε Kpiri Siza, nzɛn atin wo má nu?" **23** Ama, na wɔ fa nu ka bu koro ka bu kpiɛ i mbɛnle wɔ, na wɔ se bu ka, **24** "Am fa ɳwaa bra na m niɛ." Bu fa baari ni, na wɔ bisa bu ka, "Am niɛ ahin ɳwaa ni. Nma dεe tii ni i duma wo su a?" Na ba bɔ i nu ka, "Fεmε Siza dεe a." **25** Na wɔ se bu ka, "Tɔ, deke bo i ti Fεmε Siza dεe, am fa ma Fεmε Siza, na deke bo i ti Nyemē dεe, am fa ma Nyemē."

26 Dɔ na ba ɳu ka bu koro nya má i taraabiri minem nyunu bɛre, ama, kabu i bɔɔri bu nu n dεe ti, na ba tɔ amuna.

Kabo bu bisaari Yesu fa kɔɔri yiwee teŋge jɔrε su ni

²⁷ Na Yudafɔm asese barasu nbem bo bu fere bu ka Sadusifɔm ni, aba Yesu do. Bu dεs kereewa la ka Nyεmε téŋge má minεm bu yiwee nu n a. Na ba ba abisa i jɔrε be, bu ɳa, ²⁸ “Ya Kerefɔ, Moyisi yo kereeri nɔanis be maari ya, ka nzεn sɔns wu yakiiri i yi na i ni bara n anya má baa, wɔ yo daka ka i niεma n fa kunafɔ n na bu wu nbaam ma gɔrɔ n bo wɔ wu ni. ²⁹ Tɔ, sɔnɔ be yo laari nbaabiesɔm nso a, na baakpien n aja bara, na wɔ wu ayaki bara ni, ba nya má baa. ³⁰ So ye bo i tɔ i su nnyc su, ³¹ ni nsan su n yoori a, haari fa kɔ kpuraari nso su ni, bu be mmɔɔ anya má baa ye bu wuuri a. ³² Kasin na bara n gusu aba awu. ³³ Tɔ, kabo bu minε nso n kεrε aja bara n na ba wu sɔ ni, cεen n bo Nyεmε bá teŋge minεm bu yiwee n nu ni, bara ni ká ɳma dεs wɔ?” ³⁴ Na Yesu abɔ bu nu ka, “Nbaram ni nbiesɔm bo bu wo bεrε kisa ni ja ajaa, ³⁵ ama, nbaram ni nbiesɔm bo Nyεmε aju ka bεrε ti ye ni ka bu bá teŋge bu yiwee n nu fa kɔ fa ba ni, bεrε ja má ajaa kun, ³⁶ dama bu wu má kun. Bu wo bεrε ka Nyεmε mεrekεm wɔ. Bu ti Nyεmε nbaam wɔ, dama ka ba teŋge bu yiwee n nu. ³⁷ Na fa kɔ kabo Nyεmε bá teŋge minεm bu yiwee n nu ni, Moyisi mmɔɔ yo kereeri ka i ti sɔ o. Wɔ kεrε i Nyεmε Jɔrε Kadasi n nu, fa kɔ saŋga bo sin n jeeri buwe baka n su ni, ka, Micεra ni ti Abraham, ni Izaki, ni Jakɔbu dεs Nyεmε a.” ³⁸ Na Yesu asa su ase bu ka, “Tɔ, kabo Micεra n ti nyini minεm dεs Nyεmε ni, nyini kere ka bu toko la ɳgɔɔ lεε. Nyεmε ti má bo ba wu

n dεs Nyεmε, i ti bo bu la ηgco ni dεs Nyεmε a, dama sɔnɔ kere ηgco fite yiri dɔ a.”

³⁹ Dɔ na Nyεmε nɔanis kerefɔ nbem ayasu ase i ka, “Nfan. Ya Kerefɔ, u bɔ nu n ti kpa.” ⁴⁰ Nyini sin, be abo má su ka i bisa i jɔrε bekun.

Kristo Tiidefɔ n bo i ti Fεmε Davidi anuma n jɔrε

⁴¹ Na Yesu ajɔjɔ minem dɔ fa kɔ Kristo Tiidefɔ n su, na wɔ bisa bu ka, “Ye nzu ti ye bu bita jɔjɔ ka Kristo n ti Fεmε Davidi anuma a? ⁴² Dama kabø ba kere i Kansi Jue kereewam n nu ni, Fεmε Davidi ni i tii ase ka,

‘Na Micera n ase m Mibie n ka,
“Ba tana m saa fɔmbɔrɔ su fεn,

⁴³ haari m bá ma u kρofɔm kere ba kutu u jaa bu.” ’

⁴⁴ Tɔ, Fεmε Davidi mmɔɔ fereeri Kristo n ka i Mibie wɔ, ye Kristo n yo se kaaki yo Fεmε Davidi anuma a?”

Kabo Yesu ηa minε si bu ηu sa ni Nyεmε nɔanis kerefɔm ni

⁴⁵ Saŋga bo minem n kere jina wo i nɔanis n ti su sɔ ni, na Yesu ase i susufɔm n ka, ⁴⁶ “Am si am ηu sa ni Nyεmε nɔanis kerefɔm ni, deke bo bu koro i n la ka, bu wura sutura ηgbingbirim wɔ, na bu nati sujengbe, na sɔnɔ kere suo bu anse gɔcsu. Nyini minem n anya awura bu tientienbuncɔ sɔm n nu ni, wara ba nya afere bu tientienbuncɔ bambaka diire diibirim ni, bu koro ka bu tana kpirikoro tanaabirim wɔ. ⁴⁷ Nyini minem n sɔ fin nkunafɔm neŋgem wɔ, na bu jina sere Nyεmε cε, adena minem ηu ka bu

ti minε kpam wɔ. Jina cεεn, bεrε bá nya suicin tara minεm kεrε.”

21

Kabo kunafɔ be yiiri saraka ni

¹ Tɔ, na Yesu anie aju kabø neŋgefɔm suyi bu ɳwaa wura alaka bo minεm yi saraka wura nu ni. ² Kunafɔ yaarifɔ be gusu woori dɔ, na wɔ ba ayi ɳwaa kaan be bo i koro to má pui awura saraka n nu, na Yesu aju i. ³ Dɔ na wɔ se ka, “Nahɔrε ye m suse am n a, nyini kunafɔ n ayi ɳwaa atara minεm kεrε. ⁴ Dama neŋgefɔm la ɳwaabeberebe n dεε ti, ye ba yi be a. Ama, nyini kunafɔ n ni i yaari n kεrε, i deke kεrε bo i la i lεε ye wɔ yi i n a.”

Kabo Yesu seeri ka Nyεmε Sereebiri Awuru ni bá bereki ni

⁵ Na Yesu susufɔ nbem ajɔjɔ fa kɔ Nyεmε Sereebiri Awuru n su, kabø ba ta i ni yabue ɳgbinqbirim ni aceerim bo bu fa ba ce Nyεmε na i yo nyumi barasu ni. Bu wo jɔjɔ n su sɔ ni, na Yesu ase ka, ⁶ “Nyini dekem bo am ɳu bu ni, saŋga suba bo yabue kun n kpein n mmɔɔ bá nana má i beŋgu su. Bu bá bereki i kεrε gɔ o lεε.”

Kabo Yesu kereeri fa kɔ durunya n awieeri su dεε jɔrε ni

⁷ Na Yesu susufɔm n abisa i ka, “Ya Kerefɔ, saŋga bɔnɔ ye ahin sam kεrε bá yo a? Ye nzu deke bá kere ya ka saŋga n adodo bo ahin sam n kεrε bá yo a?” ⁸ Na wɔ se bu ka, “Am si am ɳu sa, na má am ma be dadaka am. Dama minε dɔŋgu

bá fa m duma ba, na bu sé ka, ‘Yiri la mini a.’ Na bu káaki se am ka, ‘Saŋga n aju lεε.’ Ama, má am su bu su. ⁹ Saŋga bo am bá ti aluwa ḥga fén, wara bu sukun lue dō, má am ma sere ti am. Dama wō yo daka ka nyini sam n kere bá yo sin ka, ama, i kere má ka durunya n awieeri lεε.”

¹⁰ Na wō kaaki ase bu ka, “Daanfie daanfie bá kun lue ni bu bengum, na nfemem kún lue ni bu bengu nfemem. ¹¹ Na asiēn bá kpisi agaya, na ahœ tó, na aloɔba tó awore aworem nu, na ya bá ḥnu anyumbaa ciire sa nbem ka bu sutie fite aŋgoro n nu.

¹² Ama, kana ahin sam kere bá yo ni, bu tárā am, na bu kére am wuwuruwa, na bu fá am wura yikofóm saa nu, na bu dí am jɔrε bu tientienbungó ssom nu, na bu nyí am dansaraka, na bu fá am wura nfemem ni gominam saa nu, na bu fá am jina bu nyunu, mini dεε ti. ¹³ Ahin má am atin a, na am kóro kan labari kpa n kere bu. ¹⁴ Ama, am du mɔ yo am sunsunni nu na má am ma i miɛ am, kabø bu kɔ bisa am na am jɔjɔ barasu. ¹⁵ Dama mini má am alecira nɔaniɛ bo am jɔjɔ a, na am kpofóm be mmɔɔ kóro la má nɔaniɛ be bo bu kóro jɔjɔ bo am asi, wara bu fá ta am nyi. ¹⁶ Haari am wufóm, ni am ninbaam, ni am lamɔsim, ni am danfom mmɔɔ bá tó am ma nfançafóm, na bu kún am nbem. ¹⁷ Mini dεε ti, sɔnɔ kere kpó am. ¹⁸ Ama, am tiiŋmiɛ kun n kpein mmɔɔ ká má ḥgbεen. ¹⁹ Nzen am mindi deeri nyini n kere, am nyá ḥgɔɔ.”

*Kabo Yesu jɔjɔri ka Yerusalem miɛ ni bá saaki
barasu ni*

20 Na Yesu akaaki ase i susufōm n ka, “Sanja bo am bá ḥu ka sojam abara aye Yerusalem mie kpiri n ni, am si tenle su ka i cé má, bu sáaki mie n kere lεe. **21** Nyini saŋga ni, wɔrɔ kere bo a tiiri i ḥga na a wo Yudiya asiēn n su, ḥmati kɔ bukam n su. Wɔrɔ kere bo a wo mie n nu, ḥmati fite nu. Na wɔrɔ kere gusu bo a wo mie n ahεmε, má a kpie u nyi kɔ mie n nu kun. **22** Dama ahin suicin kekereke saŋga ni yó yiiwa, kabø ba kere i Nyεmε Jɔrε Kadasi n nu n kere. **23** Nyini saŋga ni yó kekereke agaya ma nyinsefōm, ni nbaram bo bu nbaam toko nu ni. Dama minem n bo bu wo ahin asiēn n su ni dí yaari agaya, na Nyεmε cín bu sui. **24** Na bu kún nbem lue nu, na bu tára nyiŋgam domue, na bu fá bu kɔ asiēn asiēnm n kere su, na minem bo bu ti má Yudafōm ni sáaki mie n kere haari fa kɔ ju saŋga bo bu yiko bá wie.”

Kabo Adamande Wa ni bá kaaki ba barasu ni

25 Na Yesu ase bu ka, “Na alekutura sam nyá ba tie fite wie n ni sara n, ni asarambaam kere nu. Na durunya n nu fεn, asiēn asiēnm n sufōm kere ahore tάnda, na sere tí bu, fa kɔ kabø tieku nzue n bo barasu, na i yo naŋmies agaya ni. **26** Sam bo bu bá yo durunya n nu n dεs ti, nyini má sere ti minem na bu tó cin, dama aŋgoro n kere kpísi wɔ. **27** Na minem nyá ḥu ka mini Adamande Wa ni sufite aŋgoro yinyingu n nu suje piεpiεu suba ni yiko bambaka. **28** Saŋga bo nyini sam n kere bá suo ni, am yasu na am yε am tii su ni aholesi, dama saŋga n adodo bo Nyεmε bá de am tii lεe.”

*Kabo Yesu ḥa ya fa damba baka fa se nyaari
barasu ni*

²⁹ Dō na Yesu abo ahin mīeenu n akere bu. I ḥa, “Am niē damba baka ni baka nyiŋgam kere.

³⁰ Saŋga bo am nya ba ḥu ka bu sufieifie nyawa fofoře ni, ambere ni am tii si ka dōdōri saŋga adodo lęe. ³¹ Kabo Nyemē Fēmē bá niē i minem su ni, i yó sō o. Saŋga bo ambere gusu bá ḥu ka nyini sam kere suo ni, am si tenle ka i cé má, Nyemē Fēmē bá niē i minem su lęe.

³² Nahore ye m suse am n a, bo bu la ḥgoč kisa ni wú wie má ka, ye ahin sam kere bá yo a.

³³ Aŋgoro n ni asięŋgu n kere bá la awieeri, ama, m dęe noanie n yiri, i la má awieeri cęen be.”

*Kabo Yesu seeri ka ya si ya ḥu sa fa kɔ i ba n
su ni*

³⁴ Na Yesu ase i susufom n ka, “Am si am ḥu sa, na má am susaaki am saŋga sutien am noč sunu nzan subo, na má am ma durunya n nu sa koroowa mīe am, na má m ba ni fūra am nu ³⁵ kabotoroku tara deke ni. Dama nyini cęen bá fura minem bo bu wo durunya n nu wō. ³⁶ Má am fa am ḥu ji, am sere Nyemē saŋga kere ka i ma am fangna am kóro fite nyini kekereke n kere bo bu suba n nu, na am bá koro jina mini Adamande Wa n nyunu.”

³⁷ Ale kere bo i cin, Yesu kɔ Nyemē Sereebiri Awuru n nu wō, na i kɔ sukere minem, ale nya ba san, na i kɔ Oliva Buka n su. ³⁸ Ale kere bo i cin ḥgarama fuun, minem ni ba i dō Nyemē Sereebiri Awuru n nu wō, na bu ti i kereewam ni.

22

Kabo bu seseeri su ka bu kun Yesu ni

¹ Saŋga n ba dodoori bo bu di bu cεenkpiri n bo bu di i ni kpɔnɔ bo bu gɔ má ayiri nu na i yasu ni. Yiri ye bu kaaki fere i ka Butara cεenkpiri n a. ² Na Nyemē sayoowa dɔŋguyofɔ nkpienkpienm ni, ni Nyemē nɔanie kerefom ni, anienie atin kabo bu yo barasu na bu kun Yesu, dama bu soroori minem ni ahore wɔ.

³ Na Sitana awura Yudasi Isikariyoti ni, yiri ti Yesu susufɔ buru ni nnyɔm ni kun be a. ⁴ Nyini ti, na wɔ kɔ asesɛ su ni Nyemē sayoowa dɔŋguyofɔ nkpienkpienm ni, ni Nyemē Sereebiri Awuru n tintinijinafɔ nkpienm ni, kabo i tó Yesu ma bu ni. ⁵ Bu tiiri nyini n sɔ ni, na bu ahore ajo, na ba se ka bu má i ŋwaa. ⁶ Na Yudasi asoro su, na wɔ kpini atin na i tó Yesu ma bu, saŋga bo jama wo má i dɔ ni.

Kabo Yesu ni i susufɔm seseeri su ka bu di cεenkpiri diire ni

⁷ Na cεenkpiri cεen n aju, cεen n bo bu di kpɔnɔ bo bu gɔ má ayiri nu na i yasu ni. Nyini cεen n ye wɔ yo daka ka bu kpie nbɔmbaam kɔm n a, na bu fa tenje Butara cεenkpiri n su. ⁸ Na Yesu asunma Petoro ni Yohane, i ŋa, “Am kɔ sessɛ Butara cεenkpiri n diire n su na ya ba di.” ⁹ Na ba bisa i ka, “A koro ka ya kɔ ni kɔ sessɛ diire n su a?” ¹⁰ Na wɔ bɔ bu nu ka, “Am ti fɛn, am kɔ ŋa am wura miɛ n nu, am ni sɔnɔ be kába ye, i sɔ dundu ni nzue. Am su i su kɔ wura awuru n bo i kɔ wura nu ni. ¹¹ Na am bisa awurufobie n ka, ‘Ya Kerefɔ n ŋa, sɔɔ bɔnɔ nu ye i ni i susufɔm

ni dí Butara cœenkpiri diire n a?’ ¹² Na i kéré am angoro sɔɔ bambaka n bo ba yo i kéré dɔ̄ngu ni, dɔ ye am sese diire n su se ya.” ¹³ I jojɔ wieeri ni, na ba kɔ aju deke n kéré sɔ kabu Yesu seeri bu ni, na ba sese Butara cœenkpiri diire n su.

Kabo Yesu ni i susufɔm ni diiri Butara cœenkpiri diire ni

¹⁴ Saŋga n ba juuri, na Yesu ni i jaramasam n aba atana ka bu di diire ni. ¹⁵ Na wɔ se bu ka, “Kabo m koroori lεε, m boroori m nyi wɔ ka m ni ambere saŋga di ahin Butara cœenkpiri diire n ka, na m nyá di m wahara ni. ¹⁶ Dama m suse am wɔ lεε, ka, m dí má ahin diire n kun, má ka i bá yo yiwa Nyemē femeaya n nu.”

¹⁷ Dɔ na wɔ fa awa ni nzan, na wɔ da Nyemē asi, na wɔ se bu ka, “Am de na am nu, na am fa ma am bengu. ¹⁸ M suse am wɔ lεε, ka, m nú má ahin nzan n kun, má ka cœen n bo Nyemē Feme bá nie i minem su.”

¹⁹ Na Yesu akaaki afa kpɔnɔ, na wɔ da Nyemē asi, na wɔ bubu i nu, na wɔ fa ama bu, na wɔ se bu ka, “Ahin kpɔnɔ n ti m ḥuniembaa lεε, ye m sufa ma am n a. Am yo ahin sɔ adena am fa tenge m su.” ²⁰ Bu diiri diire n wieeri ni, na wɔ kaaki afa awa ni nzan ni, na wɔ yo sɔ, na wɔ se bu ka, “Ahin nzan n ti ssesu fɔfɔrɛ n bo Nyemē sufa m mbunja n sudi i di n a. Ambere dɛɛ ti ye m mbunja ni songi gɔ a.

²¹ Ama, am nie. Sɔnɔ n bo i tó m ni wo diire n diibiri fɛn, m ni yiri susaŋga di diire n a. ²² Mini Adamande Wa ni wú kabu Nyemē adu mɔ acici ka m wú n wɔ, ama, sɔnɔ n bo i tɔ m ni, i mi bá

ŋu anyumboro.” ²³ Dɔ na ba bisa bu ŋuŋu nu ka, “Ye ya nu ŋma koro yo ahin sa n a?”

Kabo Yesu kereeri ka mɔfɔ yo i ŋu kaan ni

²⁴ Na Yesu jaramasam n ase akuruwa bu ŋuŋu nu fa kɔ sɔnɔ bo i tara bu kere bu nu. ²⁵ Na Yesu ase bu ka, “Minem bo bu su má Nyεmε n dεε nfεmεm, bεre miε bu minem a, na bεre bo bu la yiko minem ŋu ni, bu fere bu ka bukafɔm. ²⁶ Ama, má ambeře yo sɔ. Sɔnɔ bo i tara am kere am nu ni, i ti ye ni ka i mi yo i ŋu kaan, na bo i ti am mɔfɔ n gusu, i ti ye ni ka i mi yo i ŋu kaan na i su am. ²⁷ Sɔnɔ bo i tana di diire ni, ni bo i su amusui ni, ŋma tara i bεŋgu a? Yiri la bo i tana di ni, má sɔ o? Ama, mini wo am nu ka sɔnɔ bo i su amusui wo.”

²⁸ Saŋga kere bo m woori kekereke nu, ambeře jinaari m sin a. ²⁹ Kabo m Si Nyεmε ama m atin ka m di fεmεya ni, sɔ ye mini gusu fá ma am a, ³⁰ na am dí na am nú m fεmεya n nu, na am tāna fεmεya biεm su, na am níε Yisareliſɔm aŋ buru ni nnyɔm n su.”

Kabo Yesu seeri ka Simon Petoro bá kete i ni

³¹ Na Yesu ase Simon ka, “Simon, ti fεn. Sitana asere atin ka i kpaja am kabø bu kpaja ŋgani n wɔ. ³² Ama, ma sere Nyεmε ama u na má a yaki m yaradayo. Na saŋga bo a ba kaaki ba suuri m su bekun ni, buka u ninbaam ni, na bu nya aholesi.” ³³ Na wɔ se i ka, “M Mibie, m ŋmáti yaki má u da, ŋka bu sáŋga nyi wɔrɔ ni mini kere wɔ, na ya sáŋga wu.” ³⁴ Na Yesu ase i ka, “Petoro, m suse u wɔ lεε ka, nyuma,

kana akɔnyuma bá bo, a kéte kpe nsan su ka a si má m.”

*Kabo Yesu seeri i susufɔm fa kɔ sa kekerekem
bo bu bá yo ni*

³⁵ Na Yesu abisa i susufɔm n ka, “Saŋga bo m sunmaari am na am abita má ɻwaa kuruku, wara kuruku, wara gbagbaa ni, nzu kpiεeri am su a?” Na ba bɔ i nu ka, “Pui akpiε má ya su.”

³⁶ Na wɔ se bu ka, “Ama, kisa, wɔrɔ kere bo a la ɻwaa kuruku, wara kuruku, fa i, na wɔrɔ kere bo a la má takobe, tɔ u tanlɛe na a fa ɻwaa n to be. ³⁷ Dama ba kere i Nyεmε Jɔrε Kadasi n nu ka, ‘Bu faari m buuri satiεyofɔm kun wɔ.’ M suse am wɔ lɛe, ka, wɔ yo daka ka, mini dεe ti, na i yo yiwa. Nahɔrε, deke n bo bu kere niiri mini ni, i suo yo yiwa.” ³⁸ Na ba se i ka, “Ya Mibie, niε. Takobe nnyc yaa fən.” Na wɔ se bu ka, “Wɔ se su.”

Kabo Yesu jeke tiiri n na i kɔ sereeri Nyεmε ni

³⁹ Na Yesu afite miε n nu, na wɔ kɔ Oliva Buka n su, kabø i nati yo ni, na i susufɔm n asu i su.

⁴⁰ Saŋga bo i kɔ juuri dɔ ni, na wɔ se i susufɔm n ka, “Am sere Nyεmε, adena má deke be yo am na am wura satiε nu.” ⁴¹ Dɔ na wɔ yaki bu, na wɔ kɔ mɔ kaan, na wɔ kutu asere Nyεmε. ⁴² I ɳa, “M Si Nyεmε, nzen i ti u koroyanu, yi m fite ahin anyumboro n bo i suba m dɔ n nu. Haari ni nyini mmɔɔ, má a yo kabø m koro ni, ama, se kabø a koro ni.” ⁴³ Na Nyεmε mεrεkε be atiε afite aŋgoro aba asi i ahore. ⁴⁴ Ahoretanda n bo

i tuuri i n dεε ti, na wɔ sere Nyεmε ni anyumboro abuka su, na i aŋuye sukpinkpin asiεŋgu ka mbunja dεε su.

⁴⁵ I sereeri Nyεmε n wieeri ni, na wɔ yasu akpie i nyi akɔ i susufɔm n dɔ, i kɔ ɳuuri ka bu wo daafiri su, dama bu ahore asaaki agaya n dεε ti. ⁴⁶ Na wɔ se bu ka, “Nzu ti ye am da daafi a? Am yasu jina na am sere Nyεmε, adena má deke be yo am na am wura satie nu.”

Kabo bu taraari Yesu ni

⁴⁷ Na saŋga bo i toko wo jɔjɔɔri n su ni, na jama be aba aju. Yudasi bo i ti i susufɔ buru ni nnyɔm nu kun ni, duuri bu mɔ a, na wɔ kɔ Yesu dɔ ka i kɔ biti i, ⁴⁸ ama, na Yesu abisa i ka, “Yudasi, a biti m ye a ma bu nya mini Adamande Wa n taraabiri a?”

⁴⁹ Saŋga bo i susufɔm bo bu wo i dɔ n ɳuuri sa n bo i suba ni, na ba bisa i ka, “Ya Mibie, ya kpie bu takobe, nzɛn se?” ⁵⁰ Na bu nu kun akprie ayi sɔnɔ be sui, i saa fɔmbɔrɔ dεε ni, nyini sɔnɔ n ti Nyεmε sayoowa dɔŋguyofɔ n kere kpien n akɔɔ. ⁵¹ Ama, na Yesu atien i susufɔm n ɳu ka, “Má am yo sɔ kun.” Na wɔ fa i saa akan sɔnɔ n sui ni, na wɔ nya laifie. ⁵² Dɔ na Yesu ase Nyεmε sayoowa dɔŋguyofɔ nkpienkpienm ni, ni tintinijinafɔ nkpienkpienm ni, ni Yudafɔm nkpienkpienm kere bo bu baari ka bu ba tara i n ka, “M ti awiefɔ ɔ, ye am fa takobem ni kɔrɔmam na am ba tara m a? ⁵³ Ceɛn n kere ceɛn m ni ambere wo Nyεmε Sereebiri Awuru n nu a, am atara má m. Ama, kisa ti saŋga bo Nyεmε ama atin, na am ni Sitana bo i wo awosin nu n kere am yiko a.”

Kabo Petoro keteeri ka i si má Yesu ni

⁵⁴ Na ba tara Yesu afa i akɔ awura Nyemɛ sayoowa dɔ̄ŋguyofɔm n kere kpien n dika, na Petoro asu bu su, ama, i woori dede kaan ni bɛre wɔ. ⁵⁵ Mine nbem atɔrɔ sin gisan n afien, atana abara aye i, na Petoro akɔ abuka bu su. ⁵⁶ I tanaari na sin wein n goɔri i ɲu ni, na afani be anju i. Na wɔ nis i nyunu dika gbirim, na wɔ se bu ka, “Ahin sɔnɔ ni mmɔɔ ti i susufo ḥ.” ⁵⁷ Ama, na wɔ kete, i ɲa, “Bara, m si má i.” ⁵⁸ Nyini sin, wɔ ce má, na sɔnɔ be gusu aba anju i, na wɔ se i ka, “Wɔrɔ mmɔɔ ti bu kun wɔ.” Ama, na wɔ se i ka, “Wɔrɔ, m ti má bu kun.” ⁵⁹ Na fa kɔ saŋga su bekun, na sɔnɔ kun be ajina su kekereke ase ka, “Nahɔrɛ, ahin sɔnɔ n ti bu kun wɔ, dama yiri gusu ti Galilifɔ ḥ.” ⁶⁰ Ama, na wɔ se i ka, “Wɔrɔ, m si má ahin jɔrɛ n bo a sujɔjɔ i ni mmoo.” Saŋga bo i toko wo jɔjɔcɔri n su ni, na akɔnyuma akaba abo. ⁶¹ Na Mibie Yesu n ace anie Petoro nyunu, na wɔ tenje su kabu Mibie n seeri i ni, i ɲa, “Nyuma, kana akɔnyuma bá bo, a kéte kpe nsan su ka a si má m.” ⁶² Na wɔ fite akɔ asun agaya.

Kabo bu yoori Yesu anzasi na bu boori i barasu ni

⁶³ Na minem bo bu bita Yesu ni, ayo i anzasi, na ba bo i. ⁶⁴ Na ba fa sanvuin acin akata i nyumbaa, na ba bisa i ka, “Wɔrɔ Nyemɛ noanie kan-fɔ ni, ɲma bo u a? Kan kere ya.” ⁶⁵ Na ba kpie i nzukɔ barasu barasu n kere.

Kabo Yudafɔ tereterefɔm diiri Yesu jɔrɛ barasu ni

⁶⁶ Na ale acin, na Yudafōm tereterefōm atien bu nōo, Nyemē sayoowa dōnguyofō nkpienkpienm ni, ni Nyemē nōanis kerefōm n gusu buka su, na ba fa Yesu aba bu tientienbungo n nu. ⁶⁷ Na ba se i ka, “Nzen a ti Kristo Tiidefō n a, se ya.” Na wō se bu ka, “Nzen m seeri am ka yiri la mini, am dé má, ⁶⁸ na nzen m bisaari am bisaawa, am bō má m nu. ⁶⁹ Ama, fite kisa fa kō, mini Adamande Wa ni bá tana Nyemē Yikofō n saa fōmbōrō su wō.” ⁷⁰ Dō na bu kere abisa i ka, “Nka wōrō ti Nyemē Wa n a?” Na wō bō bu nu ka, “Kabo am jōjōri ni, i ti sō o.” ⁷¹ Na ba se ka, “Ya koro má daanifō be kun. Yere mmōo ni ya tii ati kabo wō se ni.”

23

Kabo bu faari Yesu kō jinaari Gomina Pilato nyunu ni

¹ Na bu tereterefōm n kere bo ba tien bu nōo n ayasu, na ba fa Yesu akō ama Gomina Pilato. ² Na ba bo i bu sujaraki i, bu ḥja, “Ya kō anju ka ahin sōnō ni sudaka ya minem ka bu kete gomina ni, na má bu to lampo kaari ma Fēmē Kpiri Siza, i ḥja ka yiri ni i tii ti Kristo Tiidefō n a, nyini la ka i ti fēmē wō lēs.” ³ Na Gomina Pilato abisa i ka, “Wōrō ti Yudafōm fēmē n a?” Na wō bō i nu ka, “Kabo a jōjō ni, i ti sō o.” ⁴ Dō na Gomina Pilato ase Nyemē sayoowa dōnguyofō nkpienkpienm ni, ni jama n kere ka, “Ma ḥju má ḥgasí bo ahin sōnō n ado i.” ⁵ Ama, na ba jina kun su, na ba jaraki i, bu ḥja, “I keree wa n ama Yudiya awōrē n nu minem kere ahore ayasu. I

boori i bu Galili awɔrε n nu wɔ, ye kisa wɔ fa aba fεn n a.”

Kabo bu faari Yesu kɔ jinaari Fεmε Herode nyunu ni

⁶ Gomina Pilato tiiri sɔ ni, na wɔ bisa ka, “Sɔnɔ n ti Galilifɔ ḡ?” ⁷ I tiiri ka i fite dɔ ni, na wɔ ma ba fa i akɔ Fεmε Herode dɔ, dama yiri yo nie nyini awɔrε n su a. Nyini saŋga ni, Fεmε Herode gusu woori Yerusalem mie kpiri n nu. ⁸ Fεmε Herode ḡuuri Yesu ni, na wɔ yo i fie akɔ asin su, dama wɔ ti i ḡa ace, na wɔ koro ka i ḡu i na i yo alekutura sa nbem na i nie. ⁹ Nyini ti, na wɔ bisa Yesu bisaawam beberebe, ama, wɔ bo má i nu. ¹⁰ Na Nyεmε sayoowa dɔŋguyofɔ nkpienkpienm ni, ni Nyεmε nɔanis kerefɔm n afite ajina sujaraki i ni anyumboro su. ¹¹ Na Fεmε Herode ni i sojam n ayo Yesu anzasi, na ba bu i ḡgbεen, na ba fa tanlεs nyunyumi awura i, na ba fa i akpie i nyi akɔ Gomina Pilato dɔ. ¹² Nyini saŋga ni, Fεmε Herode ni Gomina Pilato yo kpɔ bu bεŋgu wɔ, ama, nyini cεen n gbingbin na ba kaaki danfom.

Kabo Gomina Pilato maari nɔɔ ka bu kun Yesu ni

¹³ Na Gomina Pilato afere Nyεmε sayoowa dɔŋguyofɔ nkpienkpienm ni, ni Yudafɔm tere-terefɔm ni, ni minεm ni, ¹⁴ na wɔ se bu ka, “Am faari ahin sɔnɔ n baari m dɔ, na am ase ka i sukere minεm na bu kete gomina n wɔ. Mini ni m tii anis jɔre n nu am nyunu fεn, ama, ma ḡu má ḡiasi bo wɔ do i. ¹⁵ Fεmε Herode mmɔɔ ni i tii anju má i ḡiasi be, nyini dεs ti ye wɔ kaaki i aba ama ya n a. Nahɔrε, ahin sɔnɔ n ado má

ŋgasi be bo bu kun i. ¹⁶ Nyini ti, m má bu fin i ḥgbere na m yáki i na i kɔ." [¹⁷ Afɔ kere afɔ, Butara cɛenkpiri n nya ba juuri ni, wɔ yo daka ka Gomina Pilato yi dansaraka n kun ji.] ¹⁸ Ama, na jama n kere atien kungerekun ase ka, "Yi ahin sɔnɔ ni ḥgɔɔ, na a yi Barabasi ma ya." ¹⁹ Yiri Barabasi ni i bengu ketemafo nbem yo kpieseri jɔrɛ, Yerusalem mie kpiri n nu, na ba di aluwa na ba kun mine. Nyini ti ye bu taraari i dansaraka n a.

²⁰ Gomina Pilato koroori ka i yaki Yesu nu ji n dɛɛ ti, na wɔ kaaki ajojɔ jama n dɔ bekun. ²¹ Ama, na bu sutientien suse ka, "Kpama i baka jaanu n su na i wu. Kpama i." ²² Na wɔ kaaki ase bu kpe nsan su ka, "Ye nzu satiɛ ye wɔ yo i a? Mini aju má satiɛ be bo wɔ yo i na bu kun i. M má bu fin i ḥgbere wɔ, na m yáki i na i kɔ." ²³ Ama, na ba kaaki atien kpa amie i ka i kpama Yesu baka jaanu n su. Na bu najmies yoowa agaya n akunma Gomina Pilato. ²⁴ Na wɔ ma nɔɔ ka bu yo Yesu kabo minem koro ni. ²⁵ Na wɔ yi sɔnɔ n bo minem n koroori i n aji, yiri bo i kpiniiri jɔrɛ na i kuunri minem na bu nyiiri i dansaraka ni. Ama, Yesu yiri, na wɔ ma bu nɔɔ ka bu kun i, kabo Yudafɔm koro ni.

Kabo bu kpamaari Yesu baka jaanu n su ni

²⁶ Na sojam n afa Yesu afite, na sangha bo bu wo kɔ su ni, na bu ni biɛ be aye, bu fere i ka Simon, i ti Sirenefɔ ɔ. I fite ahɛmɛ suba mie kunnu, na sojam n amie i ka i sɔ baka jaanu n su Yesu su. ²⁷ Na jama beberebe asu i su, bu nbem ti nbaram wɔ, na bu susun, na bu sukoko, i dɛɛ ti. ²⁸ Na Yesu ace anie bu, na wɔ se bu

ka, "Yerusalem nbaram, má am sun mini dεs ti, ama, am sun amberε ni am nbaam dεs ti. ²⁹ Am ti fεn, saŋga ni suba bo minεm bá se ka, 'Terefie wo ḥorɔkam n dɔ, ni bo bu nya wu má nbaam ni, ni bo nbaam nya nu má bu nyufini ni.' ³⁰ Nyini sanga n ye minεm sé ka,
 'Nzen má bukam bereki gō ya ḥu,
 na kpεrεm kata ya ḥu,
 má i ti ye.'

³¹ Nzen bu faari baka mɔnε wuraari sin nu na i jeeri, ye baka wuruuwa yiri yó se wɔ lεe?"

³² Na ba fa satiεyofɔ nnyɔ nbem gusu akɔ ka bu kɔ kun bu ni Yesu kεrε. ³³ Saŋga bo bu kɔ juuri dika be bo bu fere i ka Tereawa woobiri ni, na ba kpama Yesu baka jaanu n su, na ba yε i su ajina. Na ba kpama satiεyofɔ nnyɔ nbem baka jaanu n su adodo i, bu kpamaari kun i saa fɔmbɔrɔ su wɔ, na ba kpama kun n gusu i saa bie su. ³⁴ Na Yesu ase ka, "M Si Nyεmε, fa bu satiε ce bu, dama bu si má sa n bo bu suo i ni." Na ba tu mbaa na bu si kabø bu kpaaki i suturam nu. ³⁵ Na minεm n ajina dɔ suniε i, na Yudafɔm tereterefɔm mmɔɔ ayo i anzasi. Bu ḥa, "I ḥa i koro de minεm tii ji. Nzen yiri ti Kristo Tiidefɔ n bo Nyεmε ayi i ni, ma i de i ḥu tii ji." ³⁶ Na sojam n gusu ayo i anzasi, na ba fa nzan gagaraki be ama i ka i nu, ³⁷ na ba se ka, "Nzen wɔrɔ ti Yudafɔm Fεmε n a, de u tii ji." ³⁸ Na ba kεrε kεrεewa be abo akpama i baka jaanu n tii su, kεrεewa n la ka, "Yudafɔm Fεmε n lεe."

³⁹ Na satiεyofɔ nnyɔm bo bu saŋga kpamaari bu ni Yesu ni, bu nu kun atɔ i ḥu ni nzukɔ, i ḥa, "Má wɔrɔ ti Kristo Tiidefɔ n a? De u tii ji na a

de yere gusu ji.” **40** Ama, na nyingga n ajaraki i, i ḥja, “A soro má Nyemē wɔ? M ḥja ya dɛɛ suicin ni i dɛɛ n kere ti kun wɔ. **41** Ya dɛɛ suicin n yiri, i ti deke bo ya de i wɔ, dama kabo i ti ye ni ka bu yo ya lɛɛ, ama, yiri ado má ḥgasi be.” **42** Na wɔ kaaki ase ka, “Yesu, a ba baari ni u femeya ni, tenge m su.” **43** Na Yesu ase i ka, “Nahore ye m suse u n a, nyuma dɛɛ cɛen n nu, a bá wo m dɔ alezanda nu.”

Kabo Yesu wuuri ni

44-45 Na fa kɔ wiesu kerefi buru ni nnyɔ saŋga, wiɛ n afite má na awosin akata asiɛn n kere su haari naasɔ kerefi nsan, na tani bambaka n bo bu fa kanda kpaakiiri Sɔɔ Casi n bo i wo Nyemē Sereebiri Awuru n nu n ati nu nnyɔ, i afien. **46** Na Yesu abo awie kpa, i ḥja, “M Si Nyemē, ma fa m ḥju awura u saa nu.” I seeri sɔ wieeri n na wɔ yo Nyemē dɛɛ. **47** Saŋga bo soja kpien ḥuuri sa n bo wɔ yo sɔ ni, na wɔ kansi Nyemē, na wɔ se ka, “Nahore su, ahin sɔnɔ n tiiri sɔnɔ fofoe wɔ.” **48** Na minem kere bo ba tiɛn bu nɔɔ jina wo i niɛ su ni, saŋga bo bu ḥuuri sa n bo wɔ yo n sɔ ni, na bu kere afa bu saa ataka i beŋgu nu, na ba kpie bu nyi akɔ awuru. **49** Na Yesu danfom n kere, ni nbaram bo bu suuri i su fiteeri Galili awɔrɛ n nu ni, ajina dede kaan suniɛ sam n kere bo bu yoori ni.

Kabo bu yoori Yesu sutura barasu ni

50 Sɔnɔ be woori bere, bu fere i ka Yosefu, i ti Yudafom tereterefom nu kun wɔ, na i ti sɔnɔ kpa, na i yo sa bo i kɔ atin su Nyemē dɔ. **51** Wɔ soro má su ni sunsunni n bo i beŋgum faari i na bu yoori Yesu barasu ni. I fite miɛ kpiri n bo

bu fere i ka Aramatiya na i wo Yudiya awɔrɛ nu n wɔ, na i dɛɛ la ka, i ŋminda wɔ, fa kɔ saŋga bo Nyɛmɛ Fɛmɛ bá niɛ i minɛm su. ⁵² Na wɔ kɔ Gomina Pilato dɔ, na wɔ kɔ asere i ka i fa Yesu ŋuniɛ n ma i. ⁵³ Na wɔ kɔ ayi fuin ni baka jaanu n su, na wɔ fa nzee n apɔɔndi i. Na wɔ kɔ afa i awura yabue buɛ bo ba lokoti i ayo i fanjkunma n nu na ba nya ase má sɔnɔ be nu ni, na wɔ fa i ase nu. ⁵⁴ Nyini cɛɛn n tiiri Numiyi cɛɛn n kpokpo cɛɛn wɔ, i naasɔ, wɔ ka kaan na bu di Numiyi cɛɛn ni.

⁵⁵ Nbaram bo bu suuri Yesu su fiteeri Galili awɔrɛ n nu ni, bɛre suuri Yosefu su, na ba kɔ anju yabue buɛ fanjkunma ni, ni kabo bu seeri fuin n barasu.

⁵⁶ Na ba kpie bu nyi akɔ awuru ka bu kɔ kpa bu ɲu ni ŋguin nvavananim ni tulaaleɛm. Na alecin Numiyi cɛɛn ni, na ba yi bu ɲumi kabo Nyɛmɛ maari Moyisi nɔɔ ka bu yo ni.

24

Kabo Yesu teŋgeeri i yiwee n nu ni

¹ Na alecin, Yudafɔm bakue n bumboori, mɔnɛ cɛɛn ŋgarama fuun, na nbaram n afa tulaaleɛs nvavanani bo ba kpini ase ni, na ba fa akɔ yabue buɛ fanjkunma n su. ² Bu kɔ juuri dɔ n na ba ɲu ka yabue bambaka n akundu ayaki fanjkunma n anɔ ni. ³ Ama, bu wuraari fanjkunma n nu ni, ba ɲu má Mibie Yesu ŋuniɛ ni, ⁴ na ba miɛ aka ajina gbirim, kpenja na ba ɲu ka nbiesɔm nnyɔ jina, bu wura sutura fofoe papasi. ⁵ Na sere ati nbaram n agaya, na ba biri bu tii haari asiɛŋgu, na minɛm n abisa bu ka, "Nzu ti ye am sunienie

fuinm nu na am ḥu sɔnɔ bo i la ḥgɔɔ a? ⁶ I wo má fən. Wɔ tenge i yiwee n nu. Am tenge su kabø i yo seeri am ni, saŋga bo i yo wo Galili awɔrɛ n nu ni, ⁷ i ḥa, ‘Wɔ yo daka ka bu bá fa mini Adamande Wa n wura satieyofɔm saa nu, na bu kpáma m baka jaanu n su, ama, na lesan cœen na m téŋge m yiwee n nu.’ ” ⁸ Dɔ na ba tenge Yesu nɔanie bo i yo seeri bu n su, ⁹ na ba fite faŋkunma n nu, na ba kpie bu nyi akɔ akan sam n kere bo ba ḥu i ni, akere i susufɔ buru ni kunn ni, ni nyingam kere. ¹⁰ Nbaram ni la Mariya bo i fite Magadala miɛ n nu ni, ni Yowana, ni Yakobo dɛɛ ni Mariya, ni bu beŋgu nbara nbem, bɛrɛ kaanri nyini sam n kere kereeri i jaramasam n a. ¹¹ Ama, bu tiiri jɔrɛ n bo nbaram kan kereeri bu ni, bu sunsuunri ka i ti jɔrɛ ḥgbɛɛn wɔ, ba yo má yarada. ¹² Ama, na Petoro ayasu aŋmati akɔ faŋkunma n nu, i kɔ juuri n na wɔ kasi anie faŋkunma n nu, wɔ ḥu má pui, má ka nzee n ḥgumi da. Na wɔ kpie i nyi aba awuru, na wɔ birisi fa kɔ sa n bo wɔ yo n su.

Kabo Yesu faari i ḥu kereeri i susufɔ nnyɔc barasu ni

¹³ Nyini cœen ni, na Yesu susufɔ nnyɔc nbem sukɔ miɛ kaan be bo bu fere i ka ɛmɔsi n su, i ni Yerusalem miɛ kpiri n waari má agaya. ¹⁴ Bu wo kɔ su ni, na bu subo anzama fa kɔ sa n kere bo wɔ yo n su. ¹⁵ Bu nati wo nyini anzama n bo su ni akuruwa ni, na Yesu ni i tii aba atu bu atin nu, ¹⁶ na ba ḥu i, ama, ba koro asi má ka yiri lɛɛ. ¹⁷ Na wɔ bisa bu ka, “Am wo natiri n su atin n nu ni, am boori nzu anzama n a?” Na

ba ka ajina gbirim ni ahoresaaki. ¹⁸ Na bu nu kun be bo bu fere i ka Kəlopasi n abɔ i nu ka, “I yo sɛ ye wɔfɔm kere bo bu wo Yerusalem miɛ kpiri n nu n si sam bo ba yo nyini lennyɔ n nu bɛrɛ, ye wɔrɔ ŋgumi si má?” ¹⁹ Na wɔ bisa bu ka, “Nzu sam?” Na ba bɔ i nu ka, “Yesu Nazaretiſ n jɔrɛ. I yo tiiri Nyemɛ nɔanis kanfɔ bo i la yiko wɔ, fa kɔ i alekutura sam ni i kereeewam su, na i sayoowam sun Nyemɛ ni minem n kere nu. ²⁰ Na Nyemɛ sayoowa dɔŋguyofɔ nkpienkpienm ni tereterefɔm n ama ba di i jɔrɛ ka bu kun i, na ba kpama i baka jaanu n su. ²¹ Ama, yere yo laari tama ka yiri ye wɔ ba ka i bá de Yisareliſm tii ji a. Deke bo i buka nyinim kere su n la ka, nyini sam kere yoori, i nyuma lesan lɛɛ. ²² Haari ni nyini n mmɔɔ, ya nbaram nbem ba kaanri alekutura jɔrɛ be kereeri ya. Bu kɔɔri yabue buɛ fanjkunma n nu wɔ ŋgarama fuun, ²³ ama, ba ŋu má fuin n dɔ. Bu kpieeri bu nyi ba juuri ni, na ba se ya ka, bu kɔ ŋuuri Nyemɛ mɛrekɛm ka alele nu wɔ, fanjkunma n nu, na ba se bu ka i la ŋgɔɔ. ²⁴ Na ya nu nbem gusu akɔ fanjkunma n nu, bu kɔ ŋuuri deke n kere sɔ o, kabø nbaram seeri ni, ama, ba ŋu má yiri.”

²⁵ Na Yesu ase bu ka, “Amberɛ, ŋɔɔnle akpiɛ am su wɔ, nzen sɛ, ye dada kere am nya yo má yarada, fa kɔ jɔrɛ n kere bo Nyemɛ nɔanis kanfɔm jɔjɔɔri n su? ²⁶ Am si má ka wɔ yo daka ka Kristo Tiidefɔ n di nyini wahara n kere ka, na Nyemɛ wura i kpiri?” ²⁷ I seeri sɔ n na wɔ kan i ŋusu jɔrɛ akere bu, kabø ba kere i Nyemɛ Jɔrɛ Kadasi n kere nu ni, i boori i bu ni Moyisi

dεε kereewam wɔ, na wɔ nya akan kabø Nyεmε nɔanie kanfɔm kere kereeri ni.

²⁸ Bu ba kɔ suju mie n bo bu sukɔ su ni, na Yesu ayo ka yiri susin kɔ mɔ, ²⁹ ama, na ba sere i ni anyumboro, na ba se i ka, “Ba yo ya wɔfɔ. Wiε atɔ, ale susan lεε.” Nyini ti, na wɔ wura awuru n nu ka i da bu dɔ. ³⁰ Saŋga bo i tanaari na bu kere di diire n ni, na wɔ fa kpɔnɔ, na wɔ da Nyεmε asi, na wɔ bubu i nu afa ama bu. ³¹ Dɔ na bu nyunu ateke i ɳu, na ba si i, kpenga na wɔ mini ayaki bu. ³² Na ba se bu bengu ka, “Saŋga bo i jɔjɔɔri ya dɔ atin n nu na i kaanri Nyεmε Jɔrε Kadasi n bu kereeri ya ni, i maari ya ahorejɔ kɔ sin su wɔ, má sɔ?”

³³ Na ba kaba ayasu bεre akpie bu nyi akɔ Yerusalem mie kpiri n nu, na ba kɔ aŋu ka i susufɔ buru ni kunm ni, ni nyiŋgam n atien bu nɔɔ, ³⁴ bu suse ka, “Ya Mibie n atenje nahɔrε su. Wo yi i ɳu akere Simon.” ³⁵ Na susufɔ nnyɔm n akan sa n bo i yoori atin n nu dɔ ni, ni kabø bu siiri ka yiri ni, saŋga bo i bubuuri kpɔnɔ n nu maari bu ni.

Kabo Yesu yiiri i ɳu kereeri i susufɔm ni

³⁶ Saŋga bo susufɔ nnyɔm n wo jɔrε n kan su sɔ ni, na Yesu ni i tii akaba aba ajina bu afien, na wɔ se bu ka, “Nyεmε ma am ahoreda.” ³⁷ Na sere ati bu agaya, dama bu sunsun ka ɳumi ye ba ɳu i a. ³⁸ Na wɔ bisa bu ka, “Nzu deke mie am a? Nzu ti ye am yo sika? ³⁹ Am nie m saam ni m jaam, mini ni m tii lεε. Am fa am saa kan m na am nie, ɳumi la má aŋuniɛmbaa ni buwem kabø am ɳu ka m la i ni.” ⁴⁰ I seeri sɔ wieeri n na

wɔ fa i saam ni i jaam deke bo bu boori i bulaari n afə akere bu. ⁴¹ I yoori bu alekutura na bu ahore jɔ kɔ siinri su ni, haari ni nyini n kere, ba koro ayo má yarada. Dɔ na wɔ bisa bu ka, “Am la diire be fən bo am di?” ⁴² Na ba fa jombaa n bo ba tun i n be ama i, ⁴³ na wɔ de akpese bu nyumbaa nu bərε.

⁴⁴ Na wɔ se bu ka, “Ahin nɔaniɛm bo m yo jɔjɔɔri bu sangha bo m toko wo am dɔ n lɛɛ, ka, wɔ yo daka ka m ŋusu jɔrε kere yo yiwa, kabø ba kere i Nyɛmɛ nɔanie kpamaawa n bo i fa maari Moyisi dɛs kadasi n nu, ni Nyɛmɛ nɔanie kanfɔm dɛs n nu, ni kansi jue kereewam n nu ni.” ⁴⁵ Na wɔ teke bu nyi na bu si Nyɛmɛ Jɔrε Kadasi n bu, ⁴⁶ na wɔ se bu ka, “Kabø ba kere i Nyɛmɛ Jɔrε Kadasi n nu n lɛɛ, ka, Kristo Tiidefɔ ni bá di wahara, na bu kún i, na lesan cɛɛn na i téŋge i yiwee n nu. ⁴⁷ Bu bó i bu Yerusalem miɛ kpiri n nu wɔ, na bu kán labari kpa n jɔrε i duma nu kere daanfie kere, ka, bu kaaki bu wo na Nyɛmɛ fá bu satiɛ ce bu. ⁴⁸ Ambere dí nyini sam daani a. ⁴⁹ Am ti fən, mini bá sunma aceeri n bo m Si Nyɛmɛ seeri ka i fá ma am, na i bá wura am ɲu n a. Ama, ambere ŋmínda miɛ n kunnu fən, haari sangha bo yiko ni bá fite aŋgoro ba wura am ɲu.”

Kabo Nyɛmɛ ma Yesu fun kɔɔri aŋgoro barasu ni

⁵⁰ Na wɔ fa bu afite miɛ n kunnu akɔ aju Betani miɛ n ahɛmɛ, dɔ na wɔ ye i saa su na wɔ yo kisi agɔ bu ɲu. ⁵¹ I wo bu kisi n yo su sɔ ni, na wɔ yaki bu, na Nyɛmɛ ama wɔ fun akɔ aŋgoro. ⁵² Na

LUKA 24:53

cxvi

LUKA 24:53

ba kutu asu i, na ba kpie bu nyi akɔ Yerusalem
miɛ kpiri n nu ni ahorejɔ bambaka. ⁵³ Na ba
kɔ awo Nyemɛ Sereebiri Awuru n nu sukansi
Nyemɛ saŋga kεrε.

**Nyεmε Jore Kadasi
The New Testament in Anufo (Chokosi)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
fe36d0e6-2a60-5e15-8d1c-8bf275389598